

BRET MEK KINLI

**NOVI
KLASICI**

CENA 200 DINARA

BROJ 188

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

ŠERIF I ZVEZDA RIA

★ **DOK HOLIDEJ** ★

BROJ 188

BRET MEK KINLI

ŠERIF I ZVEZDA RIA

NIŠRO FORUM OUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 188

V. d. glavnog i odgovornog urednika:
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Brett McKinley
THE LAST MARSHAL OF FURNACE
HILL

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Sava DAMJANOV

Tehnički urednik:
Lajoš ILES

Naslovna strana:
Ferenc BARAT

Korektori:
Marta MLADENOVIC
Agota VIRAG-BOGNAR

Stampa: 27. X 1986.

Tržište: 7. XI 1986.

Izdaje i štampa NIŠRO „FORUM” — OOUR „MAKETPRINT”, Novi Sad Vojvodine Mišića 1.

V. d. glavnog i odgovornog urednika: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Zorka ĆIRIĆ.

Naslov originala: Brett McKinley — THE LAST MARSHAL OF FURNACE HILL.

Copyright: UNIVERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, br. 413-279/73. od 10. maja 1973. godine.

— Cigaru?

Čovek tridesetih godina, do tada zagledan u pejzaž koji je promicao pored zahuktale diližanse, skrenuo je pogled do saputnika u skromnom građanskom odelu na sedištu prema njemu. Zanet u posmatranje predela prošaranog izduženim senkama od sunca bliskog zalasku, nije ni primetio kada je taj nepoznati čovek, koji ga je u toku vožnje nekoliko puta diskretno ali detaljno odmerio pogledom, izvukao iz džepa svog pomalo tesnog sakoa tabakeru i ponudio ga cigarom, jednom od onih čiji je preterano jak miris skoro gušio u kabini diližanse iako su prozori bili bez okana. Da li da uzme? U principu nije voleo usputna poznanstva jer se skoro uvek ispostavilo da takvi kontakti ili postanu dosadni već posle pola časa i onda čovek više nije u stanju da ih prekine i kada hoće, ili su rezultat nekog potajnog interesa koji se na kraju obavezno plati. No, taj nepoznati pedesetogodišnjak kratko podišane prosede kose i impozantno ufitiljenih brkova kojima se u mladosti svakako dičio, nije ostavljao utisak dosadno radoznalog nametljivca. Od ostale dvojice putnika, jednog stočarskog trgovca koji je celim putem mrmljao praveći za sebe drugima nerazumljive računice i jednog kauboja koji je tek po koji put otvarao oči zakrvavljene od viskija, a ostalo vreme hrkao, on se izdvajao nečim što se ukratko moglo nazvati određenost ličnosti. Mada

do tada nije progovorio ni reč, on je ostavljao utisak čoveka koji zna šta hoće.

Zamišljeni putnik pružio je ruku i uzeo cigaru. — Hvala — rekao je i pomirisao duvan. — Obično pušim svoje, ali učiniću izuzetak.

— To mi laska — rekao je brkajlija. — Uostalom, mislim da vas poznajem, doduše ne lično, ali ipak dosta dobro. Ako se ne varam, vi ste Dok Holidej?

Mladi crnomanjasti čovek je neprimetno digao obrvu. — Pogodili ste, mada mi nije jasno otkuda me znate.

Holidejev saputnik je pripalio cigaru i hitnuo palidrvce kroz prozor. — Najpre da vam se predstavim. Ja sam Morgan Rivers, bivši federalni šerif. Otuda i znam za vas, Vajat Erp mi je znanac.

— Tako? — Holidej se ljubazno osmehnuo. — Drago mi je, mister Riverse — uzvratio je odgrizavši belim zdravim zubima vrh cigare. — Putujete li samo do Fernis Hila ili i dalje.

— Do Fernis Hila, tu se moj put završava — rekao je bivši šerif sa dozom tajanstvenosti. — U stvari, nemam razloga da od vas krijem, putujem u Fernis Hil da bih tamo preuzeo mesto šerifa sa specijalnim ovlašćenjima.

— Zaista? Specijalna ovlašćenja pretpostavljaju i specijalnu situaciju. Šta se to tamo događa?

— I vi nameravate da se zadržite u Fernis Hilu? — zapitao je Rivers,

— Da. Trenutno je to moj neposredni cilj. Čuo sam da se grad razvija.

— To je tačno. Grad ima bogatu okolinu, a kada u njega stigne pruga doživće pravi bum... ako pruga ikada stigne — diskretno je pogledao uspavanog kauboja i trgovca, i tišim glasom dodao. — To je, u stvari, razlog što putujem.

— A vaše imenovanje za šerifa? Je li i to u vezi sa prugom? — zapitao je Dok.

— Da. Pruga je kamen spoticanja raznih interesa. Kompanija želi da je dovede u grad, a veliki rančeri protive se tome jer im cepa imanja i otežava uzgoj stoke. Sukobljeni interesi doveli su do raspaljivanja strasti i sukoba kauboja i graditelja pruge, što je uznemirilo gradske oce.

— Pa su pozvali vas da gasite požar?

— Tako je. Ali, nije u pitanju samo to — Rivers se nagnuo bliže Holideju i šapnuo. — Kompanija mi daje bogatu nagradu ako razmršim slučaj i omogućim brzu izgradnju pruge. Izgleda da ih odugovlačenje dosta košta i spremni su da daju... Šta mislite koliko? — Rivers je začutao i nagnuo se još bliže, tako da se skoro uneo Holideju u lice. — Deset hiljada dolara, dragi moj prijatelju, deset hiljada dolara ako im skratim izgradnju za dva meseca. Šta kažete na tu sumu — dodao je i zavalio se na naslon sedišta. — To je čitavo bogatstvo.

Holidej je klimnuo glavom. — Tačno. Vrlo primamljiva svota. Sa tolikim parama čovek se može osećati kao Krez.

Rivers je potvrdio grimasom lica. Odbio je kolut dima i zavaljen u sedištu zagledao se u Doka. Posle nekoliko trenutaka oči su mu zasi-

jale. — Čujte, ne rekoste li vi da putujete u Fernis Hil?

— Rekoh — potvrdio je Dok i osmehnuo se. — Jedan bivši i budući šerif, a uz to i tajni agent, morao bi bolje da zapaža činjenice.

— Tačno, tačno — odgovorio je Rivers i dodao namignuvši značajno. — Šta mislite o predlogu da taj novac podelimo. Pola-pola. Naravno, ne nudim vam tolike pare tek onako. Morali biste da saradujete sa mnom na izvršenju zadatka.

Holidej je razvukao usne i odmahnuo glavom. — Hvala, ali trenutno nisam raspoložen za rad takve vrste. Putujem u Fernis Hil iz čiste putničke radoznalosti.

Rivers je napravio razočarano lice. — Šteta, siguran sam da bismo nas dvojica taj posao lako obavili i deset hiljadarki bi nam palo u šake kao zrele kruške. Razmislite ipak, moja ponuda je otvorena.

Dok Holidej je odmahnuo glavom. — Ne verujem da ću se predomisлити.

Povukao je dim i bacio pogled kroz prozor. U tom momentu dilžansa je usporila i posle pedesetak metara stala. Vozač na sedištu počeo je da proklinje i povukavši kočnicu, skočio je sa svog mesta, a Rivers je provirio kroz prozor i zapitao.

— Šta je, šta se desilo?

— Prepreka na putu, mister. Jedno drvo je palo i blokiralo put. Moraćemo da ga uklonimo.

Rivers je pogledom obuhvatio okolinu. — Ne izgleda kao prepad — rekao je više za sebe i otvorivši vrata, kročio na zemlju. — U svakom slučaju, banditi ne bi mnogo ušića...

Pre nego što je Rivers završio rečenicu, planuo je pucanj, a zatim drugi, pa i treći. Pogoden prvim metkom, bivši šerif se trgao i zate-

turao da bi ga drugi i treći kuršum oborili na zemlju. Nesrećnik se srušio kao klada, ne izustivši više ni jednu reč. Iz njegovog grla začuo se samo kratak potmuo uzdah, zaglušen odjekom pucnjave koji su zamirali u krošnjama drveća, a onda se sve utišalo. Pre nego što je neko mogao ma šta da učini, začulo se lomljenje suvih grančica pod nogama ubice, a potom topot kopita konja u trku. Kada je Holidej sa revolverom u ruci iskočio na druga vrata i pored zaprege jurao u šiprag pored puta, begunac je bio već stotinu metara daleko u šumi i samo je jasan trag na mahovinom obraslom tlu pokazivao kuda je pobegao. Sve se odigralo munjevito i da na zemlji nije ležao Riversov leš, teško bi bilo poverovati da se nešto tragično desilo. No, mrtvi Rivers bio je neumitan dokaz podmuklog i na prvi pogled neobjašnjivog zločina.

Neobjašnjivog? Gledajući za nestalim napadačem, Holideju je došlo na um da Riversovo ubistvo svakako nije lišeno ozbiljnog razloga. Ako je on bio meta, a nema sumnje da je ubica ciljao baš na njega, onda je nekome bilo mnogo stalo da u pokrajini Fernis Hil stvari ostanu kakve jesu, to jest zamućene. Železnička kompanija je, dakle, imala dosta razloga da Riversu obeća bogatu nagradu. Protiv sebe je imala opasnog i lukavog neprijatelja.

Dve dame iz kuće za zabavu Velike Flo prve su primetile diližansu koja je izronila iz magle na okuci reke. Stajale su na balkonu zdanja poznatog u gradu kao „kuća za zabavu gospode“, jer je te večeri unutra bilo vrlo zagušljivo, pa im

je više odgovarala reska svežina od duvanskog dima, muzike klavira i dosadnih Flojinih žalopojki o mršavom biznisu. Sa šalovima ogrnutim oko golih ramena, iskićene lažnim nakitom koji je svetlucau pri slaboj svetlosti zamućenoj maglom, one su izgledale kao dve jeftine prostitutke koje su dobro ispekly svoj zanat na bućnim ulicama Dodž Sijti, Ebilina i Fejsa. U svojoj karijeri imale su prilike da upoznaju muškarce svakakvih karaktera, navika i stilova, i u iskrenom razgovoru izjavljivale su sa dosta ravnodušnosti i cinizma da o muškarcima kao vrsti nemaju baš visoko mišljenje.

Pa ipak, kada je zahuktala diližansa sa vozarem koji je iz sveg glasa vikao privlačeći pažnju prolaznika stala pred poštanskom stanicom kada je iz nje izašao visok, skladno građen čovek odeven u neupadljivo elegantno odelo, pojava tog čoveka toliko ih je zaokupila da su vest o ubistvu na putu i leš koji je odmah zatim iznet iz kola i odnet u gradsku kapelu, ostali sasvim nezapaženi. U držanju tog čoveka bilo je nečeg toliko uzuzetnog da dugo vremena nisu mogle odvojiti pogled od njega. Konačno je punačkija od njih dve zakolutila očima i uzdahnula.

— Oh, kakav dasa! Napari oči, Bel.

Ridokosa Bel je to upravo činila. Neštedice je parila oči. Uživala je u pogledu na tog čoveka gospodstvenog držanja, skladnih linija tela istaknutih majstorski odabranom odećom i gipkih panterških pokreta koji su podsećali na plivanje u mirnoj vodi. Zapazila je njegovo tek malo preplanulo lice, tamnu kosu koja mu je pokrivala vrhove ušiju i padala na vrat, i lučno izvijene guste, skoro sastavljene obrve. Ka-

da je u jednom trenutku putnik dilžanse pogledao u njihovom pravcu, devojke na balkonu kao da su osetile dodir pogleda njegovih jasnih sivoplavih očiju.

Dulči Kiti je malo podigla ruku i zalepršala prstima, ali putnik nije dao nagoveštaj da ju je primetio. Izgledalo je da ih je zapazio samo kao deo slike grada u koji je došao, baš kao i natpis na kući iz koje su mahale ili reklamni pano na prodavnici mešovite robe preko puta. No, to je trajalo samo kratko vreme, možda nepun minut dok je sačekao da leš bude odnet i da vozar potom sa prtljažnika na krovu skine njegovu putnu torbu. Ne obraćajući pažnju na metež i žagor, pošao je zatim osvetljenom glavnom ulicom i dve salunske dame nastavile su da ga posmatraju.

— Šta misliš, ko bi to mogao da bude, Kiti.

— Vrag me odneo ako znam — rekla je oštrooka Kiti nastojeći bez mnogo uspeha da ne izgleda suviše zainteresovana. Na kraju je odbacila lažnu pozu i progovorila iz srea. — Ali, sigurna sam da bih ga se setila da sam ga ikad videla u ovom vašljivom gradu. Ima nečeg nepriступaćnog i opasnog u sebi. Možda je... možda je jedan od onih opakih revolveraša. Kad se setim koliko je pucnjave i ubijanja bilo u poslednje vreme, ne bi me čudilo da je neko najmio nekog revolveraša.

— Ne bih se ljutila ako ga je neko najmio za nekoliko nedelja — rekla je Bel zaneto. — Ali, meni ne izgleda kao revolveraš, Kiti. Nekako je suviše fini... i gord da bi se bavio tako surovim i prostim zanimanjem. Zar ne misliš da bi pre mogao da bude propovednik... ili čak sveštenik? — odmahнула je plavokosom glavom. — Ne, ne bi mogao

jer ima revolver. Jesi li mu videla revolver sa drškom od slonove kosti? Ne, takav revolver ne nose plaćene ubice. Možda je glumac.

— Glumci su obično upadljivo drečavo obučeni, a on je odeven sa mnogo ukusa. Ne verujem da je glumac. Možda je kockar?

— Kockar? Možda, ili...

Nagađanja su se nastavila dok je putnik i dalje hodao ulicom i prošao pored hotela „Dabl Tri“, iz kojeg su posle kasne večere izašli neki ljudi. Oni su zastali da pogledaju za visokim neznancem. I na njih je, kao na devojke Velike Flo, neznamac ostavio jak utisak; kao one, i oni su osetili dodir nespokojstva. Mogao je to biti neki revolveraš, prokomentarisali su između sebe, ali su se umirili kada je neko primetio da bi mogao biti i kockar. Tako nešto bila je prijatnija mogućnost. Kockari su bili manje opasni od revolveraša, a Fernis Hil u Kanzasu imao je i bez njih sasvim dovoljno neprilika.

Kockar ili revolveraš?

U stvari, Dok Holidej je bio pomalo i jedno i drugo, mada je u sebi odbijao da bude svrstan u bilo koju od ove dve grupe. U toku svog života doživeo je više obraćuna revolverima nego što je želeo da se seti, i u svakodnevnom životu skoro neprekidno je lavirao na tankoj niti rizika. Ali, sve to bilo je samo posledica nečeg trećeg, tačnije rečeno: posledica njegovog pustolovnog života, a ovo opet posledica njegove nepokorne prirode. No takav kakav je bio, interesovao se za grad u koji je došao.

Fernis Hil ležao je negde u središtu onoga što se moglo smatrati najbogatijim pašnjakom u zapadnom Kanzasu. Sasvim suprotno Foks Bendu, koji se nalazio nekih pedesetak milja severno od Sekaturasa,

Fernis Hil bio je stočarski grad. Ali, da li će takav i ostati? Bilo je to pitanje na koje je odgovor znalo malo ljudi u tome gradu. Sve u svemu, većina njih znala je da se železnička pruga svakog meseca sve više bliži i da će to izmeniti lik i sudbinu grada. Šine koje je postavljala kompanija Kanzas i Kolorado već su bile prešle granicu oblasti Rejnbou i preko prerije bližile se gradu. Železnička pruga značila je progres, ali nisu svi u oblasti Rejnbou bili za tu vrstu progressa; u stvari, veliki broj njih žestoko mu se opirao. Otuda je Fernis Hil bio neka vrsta pritajenog vulkana.

Visoki došljak je nastavio da hoda glavnom ulicom.

Noseći putnu torbu u levoj ruci da bi mu desna ruka uvek bila slobodna za svaku eventualnost, Holidej je zastao pred hotelom „Kaubojev odmor“. Hotel mu je izgledao relativno pristojan, a i da nije tako izgledao, izbora nije imao jer drugog hotela u gradu nije bilo.

Prilazeći portirskoj loži, osmotrio je predvorje. Predvorje je izgledalo čisto i bilo je solidno namešteno. Nimalik na one čudovišne pretenciozne rupe u gradovima ponetim burom razvoja, koje su se vrlo brzo pretvarale u čumeze.

— Izvolite, gospodine? — zapitao je bledunjavi portir iza pulta.

— Želim sobu na prvom spratu sa pogledom na ulicu — rekao je Dok.

Portir je napravio grimasu. Nije mu se dopalo držanje novog gosta.

— Nisam siguran da imamo takvu sobu, ser. Mogao bih da vam ponudim prizemnu prema dvorištu.

Holidej je zadobovao prstima po pultu i hladno pogledao portira.

— Vi ste izgleda malo tvrdi na ušima, čoveče — rekao je tiho. Zatim mu je glas postao oštiji: —

Rekao sam vam šta želim. A sad pogledajte ponovo. Čini mi se da ćete naći nešto za mene.

Portir je za nekoliko sekundi ukrstio pogled sa Holidejem, ali je to bilo odmeravanje neravnih snaga. Holidej je snagu volje pre toga odmeravao sa revolverašima, pijanim ubojicama i pustahijama doraslim svakom paklu, i niko od njih nije mu dugo mogao odoleti. I portir je ubrzo oborio pogled i poigravajući se dugmetom košulje, ponovo počeo prelistavati registar pretvarajući se da traži. Posle nekog vremena rekao je sa nameštenim izrazom zadovoljstva na licu. — Oh, da, prevideo sam jednu, gospodine. Soba broj 22 na spratu, gleda na ulicu — uz rascvetan osmeh okrenuo je registar i ponudio Holideju pero. — Ako biste bili dobri, ser?

Holidej je upisao svoje ime i vratio pero portiru. Portir je preleteo pogledom po ispisanom imenu i pružio ruku da dohvati ključ. Onda je zastao u pola pokreta, zatreptao i okrenuo se da još jednom pogleda potpis, a onda se njegov pogled digao do Holidejevog ozbiljnog preplanulog lica.

— Mister Holidej? Jeste li vi mister Dok Holidej?

— Za vas mister Džon L. Holidej.

Portir je zatreptao očima i nerвозno se osmehnuo. — To znači da će ukopnik uskoro imati još više posla... mislim na žalost, ser.

— Šta vas navodi da tako mislite?

— Vaša reputacija, ser. Opšte je poznato da ste vešti sa revolverom. Svako živ u Fernis Hilu čuo je za Doka Holideja, to je za Džona L. Holideja, ser. Gospode bože, što će to biti novost za grad! Sve što se u gradu događalo sitnica je u poređenju sa vašim dolaskom, ser... čak i ubistvo Morgana Riversa.

— Nemojte preterivati, čoveče. Ključ.

— Naravno, ser, naravno. Ja ću vam lično pokazati sobu.

— Mogu i sam da nađem put — rekao je Holidej i uzevši ključ, dohvatio svoju torbu. Od ranog jutra prešao je prašnjavim putevima skoro četrdeset milja. Bio je umoran i ovaj mali žgoljavi portir ga je nervirao. Želeo je da pre detaljnog razgledanja grada ostane sam pola časa. Hteo je da se osveži i odmori.

Popeo se uz stepenice do sobe 22 i ušao unutra. Baciivši šešir na postelju, otvorio je prozor i pogledao na glavnu ulicu. Plaha kiša bila je prestala i ulicom se kretalo dosta sveta.

Glavna ulica plivala je u svetlosti. Drveni trotoari, mestimično visoki skoro metar, pružali su se sa obe strane glavne ulice, a ispod njih valjali su se pijanci i gladni psi. Neumorne noge trupkale su iznad njihovih glava. Svuda je bilo vidljivo prisustvo železnice. Ljudi snažnih pocrnelih vratova, odeveni u plave radničke košulje, sporog hoda, mišićavi i snažni.

Preplanuli kauboji sa šeširima velikog oboda i čizmama visokih potpetica šetali su se kroz gomilu zveckajućih mamuzama. Cele porodice su defilovale, muškarci u neudobnim konfekcijskim odelima, a žene flegmatične i jedre sa decom koju su vodile za ruku. Video je kockare, preterano našminkane žene, gojazne ljude u skupim odelima, ljude opasnog izgleda sa nisko pripasanim revolverima, pijance i skitnice.

Bilo je među njima sigurno i zagonetnih tipova, ljudi koji su dolazili, zadržavali se po nekoliko dana i odlazili a da im niko nije znao ime niti čime se bave. Verovatno se tu negde nalazio i Riversov ubica

ili onaj ko je njegovo ubistvo isplanirao. Ali ko je bio taj, nije se videlo na prvi pogled. U tome se Fernis Hil nimalo nije razlikovao od drugih gradova na granici.

Kucanje na vratima navelo ga je da se udalji od prozora. Po augogodišnjoj navici otvorio je vrata levom rukom, držeći desnu na dršci revolvera.

Pred njim su stajala dva čoveka. Jedan visok i mršav, a drugi punačak i zadihan od penjanja uz stepenice.

— Mister Holidej? — zapitao je mršavi.

— Da. Šta želite?

— Ja sam gradonačelnik Valas, a ovo je član gradskog veća Philips. Upravo smo čuli da ste doputovali. Dobrodošli u Fernis Hil.

— Cemu da pripišem vašu ljubaznu posetu, gospodo? — zapitao je Holidej čudeći se da je vest o njegovom dolasku za nepuna pola časa došla do ušiju gradskih otaca.

— Razlog naše posete je dosta delikatna i ne može se objasniti u nekoliko reči — rekao je Valas. — Možemo li da udemo na časak i da vam objasnimo?

Holidej se uklonio sa vrata i dao im rukom znak da uđu. Uvaženi gradski većnici su ušli i zauzeli mesta na kanabetu u uglu. Valas je pročistio grlo i namestivši rever kaputa, progovorio.

— Vi ste slučajno bili svedok ubistva na drumu, mister Holideje, što, moram sa žaljenjem da priznam, nije ništa neobično za našu pokrajinu. Vi, međutim, ne znate od kakvog je to uticaja na naš grad i...

— Znam — prekinuo ga je Holidej. — Rivers je trebalo da preuzme funkciju šerifa u vašem gradu.

Gradonačelnik ga je zabezeknuto pogledao. — Znae?

— Da. Rivers mi je u toku puta ispričao.

Valas je prstom namestio okovratnik koji ga je žuljio. — Onda će nam biti lakše da vam objasnimo zbog čega smo došli. Vidite, očekivali smo Riversa da sredi stvari u našem gradu, ali on je na nesreću mrtav. Kada smo saznali da ste istom dilžansom i vi doputovali u naš grad, pomislili smo da vas je samo nebo poslalo kao zamenu za ono što nam je uzelo. Najkraće rečeno, nekoliko nas na brzinu smo se dogovorili da mesto šerifa ponudimo vama, uz iste uslove koji su obećani Riversu... — gradonačelnik je pročistio grlo i promeškoltio se. — ...Pa možda i bolje obzirom na vaš ugled. Znamo da ste vi već radili na strani zakona, vaše prijateljstvo sa šerifom Erpom je garancija da ste za to sposobni i pogodni. Uveren sam da će gradsko veće, ukoliko u principu pristanete na naš predlog, sa zadovoljstvom potvrditi vaše imenovanje za šerifa. Šta kažete na to?

Holidej je ćuteći gledao Valasa. U prvom momentu hteo je da preseče gradonačelnikovu priču i odbije ponudu, ali ga je nešto zadržalo da to učini. Pozadina ubistva na putu ostala je skrivena u sklopu svih događaja u Fernis Hilu, a to je goličalo njegovu radoznalost. Sem toga, za kratko vreme njihovog poznanstva, Rivers mu se učinio simpatičan i zbog toga ga je njegova smrt pogodila ne samo kao zločin već i kao lični gubitak. Izvadio je tabakeru i odabrao jednu cigaru. Konačno, pomislio je, nagrada železničke kompanije nije bila za potcenjivanje i mogla je, u slučaju uspeha, doprineti da ljudska dužnost čuvanja pravde i zakona bude i korisna. U magnovenju su pred Dokovim očima na vagi odmereni svi ti razlozi i njego-

va pustolovna priroda je odnela prevagu.

— Pristajem u načelu — rekao je. — Uslove ćemo dogovoriti i ukoliko bude ispunjen još jedan dodatni uslov koji ne zavisi od vas, stupicu na dužnost.

— Odlično, ser — rekao je Filips. — No, razumećete da je ova ponuda još uvek nezvanična. Vi treba da se pojavite pred gradskim većem koje će glasanjem prihvatiti ili odbiti vaše imenovanje. Srećom, veće je upravo na okupu i mogli bismo tu formalnost završiti još večeras.

Holidej je ustao i uzео šešir. — Da — promrmljao je — završimo s tim.

Gradonačelnik i gradski većnik pošli su za njim. Taj čovek je na njih ostavio dubok utisak. Već ranije su čuli priče da je Dok Holidej jedan od najopasnijih ljudi koji su ikada nosili revolver, ali nisu imali predstavu o sugestivnoj snazi njegove ličnosti. Svaki njegov pokret i svaka njegova reč ulivali su poštovanje i tek tada su dvojica građana shvatili otkuda legenda o pustolovu I. Holideju.

— Samo pola bloka niže, šerife Holideje — rekao je Filips u hodu.

— Još uvek nisam šerif — podsetio ga je Holidej mada je znao kakav efekat njegovo držanje može imati na nervozne i uplašene građane. A građani su očigledno bili nervozni i uplašeni. Toliko uplašeni da sigurno neće odbiti njegove uslove.

*

Ira Hejns je bio čovek sa poštenim licem koje je imalo izraz indigacije, žaljenja i iskrenosti dok je objašnjavao situaciju u vezi sa izborom šerifa. Sedeći na kraju stola preda pogledima najuvaženijih grada-

na. sa šeširom stavljenim na sto ispred njega i u tamnom elegantnom odelu, Dok Holidej je slušao njihove govore samo sa polovinom pažnje.

Fernis Hill je opisan kao komad usijanog gvožđa stavljen između nakoynja železničke kompanije i čekića sa ranča „88“. Priča sama po sebi nije bila nezanimljiva, ali je bila obična i Holidej ju je već ranije znao. Dosta toga čuo je uz put od šerifa Riversa. Znao je plan železničke kompanije da postavi prugu kroz srce oblasti Rejnbou i protivljenje koje je njihova namera imala. Ranč „88“, koji se pruža tačno na putu planirane trase, uzeo je na sebe plašt branioaca stočarskih pašnjaka i dok su se kompanija i ranč koškali, Fernis Hill se našao između njih. Kompanija protiv stočara.

Priča je bila poznata Holideju i zato se on posvetio proučavanju lica pokušavajući da analizira njihove karaktere i motive.

Svi oni izgledali su kao časni i poštteni građani, temelj Dalekog zapada. Ali, koliko su u suštini bili čvrsti i spremni na žrtve? Holidejeve usne izvile su se u ciničan osmeh. Nije uvek bio takav, nekada je bio naivni idealist. Ali više ne. Nije više verovao da će naći grad u kome ljudi sa ulice neće biti kukavice, samoživci, pohlepni i licemerni. U dubini duše on ih je prezirao. Taj prezir nije se toliko odnosio na kukavice, jer priroda nije svakome podarila hrabrost preziranja smrti koja je često bila i rezultat očajanja i beznade, ali za one ostale milosti nije bilo. Zasluživali su prezir jer su bili oličenje onoga što je u čoveku najmanje vredno.

— Na kraju, dozvolite mi da kažem — izjavio je Ira Hejns — da imam puno poverenje u mister Ho-

lideja, bez obzira na glasine koje o njemu kruže. Srećan sam što mogu da ga predložim za šerifa našeg grada.

— Slažem se, slažem se — ponovio je Honest Džon. — Glasajmo.

— Samo trenutak — rekao je gradonačelnik ustajući. — Osećam obavezu da pre glasanja predložimo šerifu da u ovom gradu ima dosta onih koji se mogu žestoko protiviti njegovom imenovanju. To su, na primer, radnici graditelji pruge, koji su nedisciplinovani i ratoborna gomila, i koji, ključar zatvora Porter nam može reći, svim silama rade na tome da od Fernis Hila naprave razbojište. Može se očekivati da će oni budućem šerifu zadati mnogo glavobolje.

— Tu su zatim i kauboji, gradonačelnice — rekao je ključar Porter, koji je s mukom skrivao svoje antipatije prema Holideju, možda zbog toga što je i sam potajno priželjkivao mesto šerifa. — Da ne pominjem sada građane koji će smatrati da već postojećim nevoljama dodajemo jednu nevolju više angažujući za šerifa čoveka koji za sobom ima više obračuna nego bilo ko drugi na Dalekom zapadu.

Holidejevo lice je ostalo nepomično. Gledao je netremice ključara sve dok ovaj nije osetio nelagodnost i oborio pogled. Holidej se osmehnuo u sebi.

— Kao što je naš dobri ključar rekao, mister Holideje, možete očekivati iskušenja sa svih strana. Osobito od nekih građana, na šta sam vam skrenuo pažnju. Mnogi uticajni građani biće protiv vas i mislim da je pošteno da znate njihova imena...

— Saznaću njihova imena kad za to dođe vreme, gradonačelnice — rekao je Holidej ustajući. Postao je nestrpljiv slušajući njihova nagvaž-

danja. — Mislim da bi ovu priču trebalo preseći time što ću vam reći da sam spreman da preuzmem posao za četiri stotine dolara mesečno, plus premije za hapšenja. Ja ću u Fernis Hillu zavesti red i pri tome neću trpeti ničije mešanje... čak ni mešanje vas prisutnih. Moj posao je, koliko vidim, da sprečim rat između rančera i kompanije „Kansas Kolorado“. Mislim da to mogu ostvariti, ali samo pod uslovima koje sam izložio. Naravno, kao što sam gospodi Valasu i Filipsu rekao, postoji još jedan uslov koji ću proveriti, ali računajte kao da imate moj pristanak.

Rekavši to, uzео je šešir dok su svi prisutni zabezeknuto zurili u njega.

— Pričekaću u predvorju dok vi završite glasanje i molim vas da to bude što pre. Nisam mnogo strpljiv kad čekam.

Holidej je izašao i nečujno zatvorio vrata za sobom. Zastao je za trenutak dok iz sobe nije začuo žagor i raspravljanje. Klimnuo je glavom i prišao prozoru, odakle se pružao pogled na ulicu.

Polu časa kasnije šerifska zvezda krasila je rever njegovog sakoa. Ravnodušno je stajao pred starim sudijom sa rukom na bibliji i izgovorio reči zakletve da će čuvati i braniti zakon, red i mir. Pomalo odsutnog izgleda, rukovao se sa gradonačelnikom i posle toga pogledao lica ostalih većnika, koja su većinom izgledala zadovoljna.

Odjednom se na ulici začuo revolverski pucanj. Dok je odjek pucanja zamirao u noći, odjeknuo je nečiji gromki glas.

— Jeste li ga već izglasali, trgovci? Jeste li prikopčali šerifsku značku tom vašem čudu od čoveka? Ako jeste, izbacite ga ovamo da ga

i mi pogledamo. Hoću da vidim kako izgleda taj vaš plišani meca.

Holidej je upitno pogledao gradonačelnika koji je pobledео.

— Znam taj glas — rekao je Valas. — To je Čet Rogan sa ranča „88“. On je najmljieni revolveraš i čovek koji pravi neprilike, šerife, Nevaljalac.

— Na vašem mestu, šerife, ja bih ga pustio da se malo istutnji i ohladi — posavetovao ga je ključar i sam donekle uznemiren.

Holidej je na to hladno odgovorio. — Niste na mom mestu. Portere — zatim je otvorio vrata i izašao da potraži gromoglasnog kavgađziju.

II

Koganov salun nalazio se skoro preko puta šerifske stanice. Dok Holidej išao prema njemu, preko leptir vrata odjeknuo je još jedan povik.

— Dajte ga ovamo napolje. Naostren sam za medvede i čujem da je sada sezona lova na plišane mece od šerifa. Je li taj naš plišani meca došao u Fernis Hill ili je to samo puka priča smišljena da nas zaplaši? Ako je zaista došao, je li baš takav opasan čova kao što se priča i bljuje li vatru na nozdrve? Voieo bih to da vidim.

Komentar je bio propraćen smehom koji icanaglo zamro kada je Holidej širom otvorio vrata. Zastao je tako držeći vrata otvorena, gornjeg dela lica zaklonjenog senkom oboda šešira. Žućkasta svetlost mutno je odblesnula na beličastoi dršci revolvevera od slonove kosti. Izgledao je zaista opasan; iz nozdrva mu nije izbijao plamen kao što je šaljivdžija pričao, ali su mu oči sevale bleskom munje.

Salun je bio upola pun pijanaca i

kocakra. Ljudi su stajali raštrkani pored stolova, a grupica od šest-se-dam mladića stajala je duž šanka. Svi su bili odeveni kao kauboji i bili su pripiti.

Holidej je pustio da se vrata za njim zatvore i ostao nepomičan dok u salunu nije zavladała potpuna tišina. — Ja sam šerif Holidej — rekao je i njegove reči odjeknule su u tišini kao kotrljanje stena. — Neko me je oдавде zvao. Ko je to bio?

— Ja, šerife, hoću reći plišani gospodine meco.

Izazivač je stajao pored šanka malo izdvojen od svojih drugova sa ranča „88”. Bio je to takode mlad čovek, konjastog lica, širokih rame-na, vodnjikavih očiju. Bio je odeven kao kauboj spreman za subotnju ig-ranku, ali njegove oči i nisko pri-pasani „kolt” upozorili su Holideja da ovog puta nije pošao na zabavu. Drška „kolta” bila je izlizana, a gledao je bez straha.

Tvrd orah, pomislio je Holidej. No, to je baš i bilo dobro. Na taj način glas o njegovoj odlučnosti br-že će doći do ušiju onih manje tvr-dih.

Kada je Holidej prišao šanku, mladić se nesvesno isprsió; obrazi su mu bili rumeni od pića, ali mu je pogled bio bistar.

— Ti se zoveš Rogan?

— Četli Valter Rogan, gospodine šerife.

— Ti si ispalio hitac?

— Tako je.

— Znaš li da je pucanje na jav-nom mestu zabranjeno zakonom?

— Zaista? Vraška stvar. Koliko stvari čovek ne zna.

Kauboji iza njega prigušeno su se nasmejali. U sve žešćem konfliktu između železnice i ranča „88”, tak-vih kao što je Rogan bilo je sve vi-še. Svaka strana imala je svoje re-volveraše i Rogan je bio nešto kao

heroj za kauboje sa ranča Elroja Brula. Oni su smatrali da je ne sa-mo hrabar već i dovitljiv.

No, novi šerif Fernis Hila nije delio njihovo mišljenje.

— Daj mi tvoj revolver, Rogane. Hapsim te zbog narušavanja reda.

Rogan je sevnuo očima.

— Vi se mora biti šalite, pliša-ni meco. U ovoj zemlji svake ne-delje poneko padne mrtav i niko-me ništa, a vi hoćete da hapsite čoveka samo zato što je ispalio je-dan bezazlen hitac. Ne dolazi u obzir.

— Ja ću i za takve stvari naći odgovor — rekao je Holidej. — Ali, počinjem s tobom — pružio je ruku. — Revolver.

Roganu je zastao dah. Nije želeo da stvari odu toliko daleko. Nadao se da ubere neki poen praveći šale na račun novog šerifa, za koga još nije znao ko je, ali nije nameravao da bude uvučen u potezanje oružja. Sad je bio na mukama. Oči njego-vih prijatelja i celog Fernis Hila bile su uperene u njega. Mogao je ostati ispršen kao čovek ili pognuti šiju.

No, nikada nije imao sklonost ka povijanju šije. Rogan se zbog toga mašio pištolja.

Svima u salunu zastao je dah ka-da se Holidejeva ruka sa „koltom” digla i munjevito spustila na Ro-ganov članak pre nego što je on izvukao revolver. Krik bola oteo se iz revolveraševog grla i bes mu je iskrivio lice. Škrgućući zubima, zamahnuo je levom rukom. No, Holidejev „kolt” spustio se na Ro-ganovu glavu odmah iza levog uha.

Kauboj sa ranča „88” pao je kao sekirom posečen. Holidej je vratio revolver u futrolu i glavom dao znak zgranutim kaubojima.

— Odnosite ga u zatvor i recite ključaru da ga zatvori u ćeliju. Bi-

će optužen za potezanje oružja na javnom mestu, uvredu vlasti i suprotstavljanje hapšenju.

Rekavši to, Holidej se okrenuo i izašao iz saluna.

U prvom momentu kauboji su se zbunjeno zgledali. Zatim, posle užurbanog domundavanja, dograbili su Rogana sa poda i njih četvorica, držeći ga za noge i ruke odneli su ga trupcući nogama iz saluna i preko ulice.

Gradanin po imenu Kogan pošao je za njima do leptir vrata. Zagledao se na ulicu za kaubojima, a zatim se vratio do šanka sa zadovoljnim osmehom na licu.

— Pa, gospodo, izgleda da smo dobili jednog zaista opasnog šerifa.

Jedan punačak čovek podnadulog lica nalik na buldoga, sa dijamantskom iglom u mašni, ustao je od stola u pozadini, odakle je sa velikim interesovanjem posmatrao događaj. — Suviše visoko je poleteo, Kogane — rekao je. — Ljudi kao on ili dobijaju sve ili gube sve. Viđemo šta će biti.

Kogan se začnuo. Bredi Terliton bio je najmoćniji čovek u gradu, čovek koji je između ostalog posedovao i dva saluna od kojih je svaki bio mnogo bolji od Koganovog jeftinog bara.

— Ja mislim da će proći, Bredi — rekao je Kogan. — Pomoći ću mu da dobije glavni zgoditak.

— Ja se kladim u dve stotine dolara da će za dve nedelje biti mrtav.

— Prihvatam opkladu.

Za to vreme čovek o čijoj sudbini su se kladili išao je prema telegrafu. Hteo je da pošalje telegram „Kansas Kolorado“ Kompaniji. Od njihovog odgovora i nagrade koju su obećali zavisilo je da li će ostati šerif Frenis Hila ili će se povući.

Čet Rogan je sam jahao kući. Bio je to jedan kišan dan sa nalećima vetra koji su šibali konja i jahača dok su se kretali ravnom prerijom; osećao je nepodnošljivu glavobolju sa kojom se probudio u zatvoru Fernis Hila. Jahanje mu zbog nje nije bilo nimalo prijatnije.

Rogan se osećao bedno; viski je bio razlog njegovog pada, govorio je sa gorčinom sam sebi. Bez mnogo ispijenih čašica žestokog pića ne bi se sudario sa novim šerifom i sada bi visoko dignute glave jahao ka ranču „88“. Ovako, nijedan od njegovih drugova nije ga sačekao da zajedno jašu kući, što je samo za sebe već dovoljno govorilo.

Jahao je još jedan čas da bi stigao do Bersajd Ridža, gde je zastao da odmori konja i zavije cigaretu. Pogleda okrenutog ka istoku ugledao je dim na horizontu. Osoblje kompanije „Kansas Kolorado“ radilo je bez obzira na vremenske uslove. U tom času radili su na velikom mostu preko provalije Dinebito.

Ta provalija bila je poslednja krupna prepreka prema zapadu. Kada most bude gotov i preko njega položene šine, išta ih više neće zaustaviti. U roku od nedelju dana stići će do granice ranča „88“.

Zaboravivši na cigaretu, Rogan je sedeo u sedlu zadubljen u misli. Izveo je nekoliko kaznenih pohoda protiv železnice i time stekao određeni ugled. Još uvek će se verovatno naći izvestan broj ljudi spreman da pođe sa njim u cilju da obogalje železničku kompaniju, uprkos njegovog tragičnog iskustva u Fernis Hilu. Sugestija Bredija Terlitona o tome kako da povrati izgubljeni ugled ponovo mu je došla na um. Možda je to bio tre-

nutak da ponovo stekne pozicije i da opet može hodati dignute glave.

Pritiskom kolena poterao je konja. Sada više nije jahao prema jugu, već se uputio prerijom ka stubu dima koji se video na horizontu.

III

Na zvižduk lokomotive Raš Kingston je digao pogled sa svog pisaćeg stola. Kroz prozor svog vagona-kancelarije, upravnik izgradnje pruge u oblasti Rejnbou ugledao je voz za snabdevanje koji je dolazio sa istoka ka malom naselju koliba na Batler Ridžu. Kingston je spustio pero iz ruke, pokupio papire na gomilu i ustao. Nabacivši na ramena kišni ogrtač, izašao je na kišu.

Pošao je drvenim širokim trotirom koji je povezivao improvizovane zgrade uprave i uputio se ka magacinu. Kada je kompanija odlučila da preko oblasti Rejnbou postavi prugu, gojazni članovi železničke uprave u Sent Luisu zaključili su da bi to mogao biti težak posao i zato su za njegovo izvršenje odabrali Kingstona. Kingston je uživao ugled čoveka koji svoj posao uvek obavi bez obzira na prepreke; ugled koji je i sada posle tri meseca poslovanja još uvek bio netaknut.

Kada je stigao do magacina, radnici su već istovarili robu. Irci rumenih lica slagali su drvene sanduke raznih veličina, na kojima je krupnim slovima pisalo: opasno — eksploziv.

Dok je nadgledao istovar, Kingston je u mislima bio odsutan. Ranč „88“ prouzrokovao mu je ozbilina zakašnjenja i njegovi pretpostavljeni počeli su mu to zamera-

ti. Uspeo je da prevari, potkupi ili prinudi većinu protivnika gradnje da popuste, ali je stari Džetro Mardok ostao uporan i dalje se borio. Najveći rančer u oblasti, Mardok je u principu mrzeo železnicu, a kompaniju „Kanzas Kolorado“ posebno. Obe strane zauzele su nepomirljiva gledišta i od tada situacija se stalno pogoršavala....

Kingston je očekivao da će vozom stići i predstavnik kompanije da ga još jednom podseti na to šta gazde u upravnom odboru od njega očekuju. Tako je i bilo. Iz jednog vagona izašao je omalen čovek u sakou i polucilindru, držeći bleđom rukom veliku tašnu i nekoliko naduvenih fascikli. Na njegovom licu bio je besprekorno utisnut žig kompanije. Kingstonu se činilo kao da u Sent Luisu imaju kovnicu u kojoj takve tipove proizvode na tuce. Ovaj se zvao Horas Ti Ašli. Predsednik upravnog odbora poslao ga je sa specijalnim zadatkom da upravniku gradnje ukaže koliko je kompaniju koštalo odlaganje poslova samo poslednjeg meseca. Fascikle su bile nabijene ciframa, a torba prepuna grafikona, preporuka i kopija izveštaja.

Raš Kingston je bez protestovanja saslušao lekciju. Znao je da ne sme pustiti temperamentu na volju iako je priželjkivao da tog neuhranjenog kućkinog sina zgrabi za gušu i istisne život iz njega.

Nesvestan da je bio blizu smrtnoj opasnosti, čovek iz kompanije je zadovoljno spakovao dokumenta i zvižduk lokomotive najavio je njegov povratak u direkciju. Pružio je ruku, rukovao se i Kingston mu se bezizrazno osmehnuo.

— Nadam se da ćemo se opet videti, mister Ašli.

— To je i moja želja, mister Kingstone. I da dodam, sada veru-

jem da su sasvim neosnovane priče koje u Sent Luisu kruže o vašoj naprasitoj naravi.

— Zar se o meni u Sent Luisu tako priča, mister Ašli? — zapitao je Kingston pomažući mršavku da se popne u vagon.

— Nego šta — rekao je Ašli i njiskavo se zasmejao. — Neko je čak nagovestio da biste me mogli istući. Zamislite samo.

— Upravo zamišljam.

— Pa dobro, zbogom zasada, Raš... ako vas tako mogu nazvati.

— Svakako, Horase.

— I ne zaboravite savet predsednika kompanije: cilj opravdava sredstva. Setite se toga ako budete morali da nešto preduzmete kako biste izbegli zakašnjenja koja su prouzrokovali ljudi sa ranča „88". Ah, zamalo da zaboravim da vam kažem da se i kompanija toga drži. Upravo smo za visoku nagradu u Fernis Hilu najmili čoveka koji će raditi za našu stvar. Imajte to na umu. On je ovdašnji novopostavljeni šerif.

Lokomotiva je zviznula i pustila ogroman oblak bele pare i Horas T. Ašli krenuo je nazad ostavljajući upravnika gradnje sa skamenjenim osmehom na licu.

Kingston se lagano okrenuo od pruge. Osećajući se nešto bolje, pošao je prema rampi izdirući se na radnike koji su besprekorno obavljali svoj posao. Nastavio je da viče dozivajući po imenu Donavana.

— Evo me, gazda — odgovorio je istog trenutka neki glas i nadzornik radnika na Butler Ridžu pojavio se na vratima kovačnice. Radnici su Donavana zvali nadimkom „gazda" zbog njegove neuporedive radne energije. U ekipi graditelja pruge bilo je više veoma vrednih ljudi, ali nijedan nije bio

takav kao nadzornik Donavan. Visok pet stopa i to sa potkovanim visokim potpeticama. Donavan je bio građen kao lokomotiva i izgledao je isto toliko izdržljiv. Njegova je dužnost bila da radnike, uglavnom Irce, drži vezane za posao ostavljajući čuvanje gradnje revolverašima koji su radili za kompaniju „Kanzas Kolorado".

— Šta bih mogao da učinim za vas ovog divnog popodneva, gospodine Kingstone? — zapitao je sa izrazitim irskim akcentom.

— Mogao bi da prestaneš da glancaš čizme, Donavane.

— Razumem, gospodine.

— A onda bi mogao da se postaraš da ovi lenjivci koji rade na istovaru šina posao završe u roku i da se vrate do mraka.

— Postaraću se za to, gospodine Kingstone.

— I da se ona pumpa popravi pre jutra.

— Da, gospodine.

— I pošalji ovamo Klensija da uzme svoju zaradu. Video sam tog majmuna kako puši dok sam razgovarao sa onim tipom iz direkcije.

— Razumem. Ima li još nešto, gospodine?

— Da, gubi mi se s očiju.

— Odmah, gospodine Kingstone.

Prateći pogledom Donavana koji se udaljavao, Kingston je izvadio cigaru i kresnuvši palidrvce, povukao nekoliko dimova. Tako je već bolje. Kingston je verovatno bio jedini čovek na gradilištu koji je znao da je kompanija „Kanzas Kolorado" u ozbilnim finansijskim teškoćama: da kompanija vitalno zavisi od toga da li će pruga preko ove stočarske pokrajine biti postavljena i da li će na taj način početi da isplaćuje samu sebe.

Nekoliko mladih ljudi hladnog

pogleda sa nisko pripasanim revolverima dokoličili su u blizini. Samo revolverašima koje je kompanija plaćala bilo je dozvoljeno da ne rade, to jest da se šetkaju tamo-amo, pod uslovom, naravno, da je to bilo u vezi sa njihovim poslom. Revolveraši su primali visoke plate, a visoke plate pogubno su uticale na pozitivan bilans kompanije. Na nesreću, nije bilo nade da će u bliskoj budućnosti brojni čuvari gradilišta biti odstranjeni i zato je morao da se sa tom situacijom pomiri. Nije čak mogao dopustiti sebi luksuz da ih često grdi jer se moglo desiti da iznenađenog lica dobije kuršum u leđa.

Kingston se popeo na malu ručnu dresinu, dao znak revolverašima da se prihvate ručica i dresina je počela kliziti duž novopostavljenih čeličnih šina. Stigavši za nekoliko minuta do kraja, Kingston je sišao sa dresine i popeo se na obližnje uzvišenje, odakle je pogledao duboko usečeno rečno korito koje se pružalo na putu trase.

Tu je na konstrukciji mosta grozničavo radila grupa radnika, dok je nešto više jedna druga grupa gradila zemljanu branu. Da bi stubovi mosta bili postavljeni, biće potrebno za nekoliko dana zajaziti reku.

Pošto je durbinom osmotrio razvoj radova na oba mesta, Kingston je zadovoljno klimnuo glavom. Radovi su se dobro odvijali i sa malo sreće most bi mogao biti završen za nedelju dana.

Tada će, kako je slutio, nastati prave muke.

Ako bi trasa pruge zadržala predviđeni pravac, graditelji bi za nekoliko dana zakoračili na zemljište ranča „88”. Po specijalnom vladinom zakonu kompanija je imala pravo da šine postavi preko bilo

kog zemljišta ili pašnjaka koji odabere, naravno uz pravičnu naknadu. Ono što zakon nije izričito propisao, bilo je kako postupiti u slučaju kad se naide na nekoga kao što je rančer Džetro Mardok. Vojška naravno neće intervenisati, a lokalne vlasti suviše su slabe da ukrste koplja sa Mardokom. Na kompaniju je, znači, pala odgovornost da silom sprovede svoje potrebe. Silom oružja. Do sada je kompanija uspevala svojim metodama, ali Kingston nije imao nikakvih iluzija. Prave nevolje počće tek kada počne postavljanje šina preko pašnjaka ranča „88”.

Topot konjskih kopita privukao je njegovu pažnju i on je ugledao Karla Strajkera, koji je dolazio iz pravca Vasah Hila. Strajker je bio glavni revolveraš kompanije. Bio je težak pijanac i radio je sve bez trunke sreće... sem kada se služio revolverom. Strajker je bio najbolji revolveraš koga je Kingston najmio i za sada se pokazao više nego sposobnim da parira revolverašima sa ranča „88”.

Strajker je zategao vođice i prstom dotakao obod šešira. — Video sam vas sa brda, gazda — rekao je dubokim, od viskija promuklim glasom. — Ima nešto što bih voleo da vidite — izvukao je noge iz uzengija i pružio ruku. — Imate li vremena?

— Moram imati vremena ako je nešto važno.

— Važno je.

Slegnuvši ramenima, Kingston je prihvatio pruženu ruku i vinuo se na konja iza konjanika. Pojahali su pravo prema brdima i za petnaestak minuta našli su se iza prirodnog kamenog grudobrana koji je štitio osmatračnicu kompanije na najvišem mestu u brežuljcima. Pruživši Kingstonu svoj durbin,

Strajker je pokazao na mesto udaljeno nekih dve stotine metara daleko od mosta.

— Bacite pogled na one žučkaste stene u podnožju onog bora spaljenog gromom, gazda.

Kingston je pogledao. Trebalo mu je malo vremena da iza žučkastih stena razabere siluetu jednog opruženog čoveka. Taj čovek ležao je na trbuhu i durbinom osmatrao radnike na mostu.

Kingston je spustio durbin. — Ko je to?

— Odavde mu se ne može videti lice, gazda, ali njegov konj je u podnožju brda. To je alat Četa Rogana.

— Rogana? Zbog čega nas taj kučkin sin špijunira?

— Izgleda da je mnogo zainteresovan za most, mister Kingstone.

Kingston je pobledео.

— Hoćeš da kažeš kako namećavaju da unište most, Strajkere?

— Hoću da kažem kako bih se u to mogao kladiti, gazda. Ako bi se u ovom momentu nešto desilo sa mostom, mi bismo bili smlačeni i oni nevaljalci to znaju.

— To je tačno. Idi i sredi zlikovca. Prebij ga, prosviraj mu glavu ili radi šta god hoćeš, ali sredi ga.

— Možda postoji jedan bolji način, gazda...

Kingston je pogledao revolveraša. Strajkerove oči bile su uvek crvene od pića. Bile su to zle, crveno obrubljene oči pravog dželata. Kingston nije voleo ono što je video u tim očima, pa ipak je zapitao.

— Reci šta imaš na umu, Strajkere.

Strajker mu je objasnio. Ono što je predlagao moglo je značiti krvoproliće, ali što je više razmišljao,

Kingstonu je njegov plan izgledao sve logičniji...

Dvojica ljudi zapalili su cigare i počeli razgovor o dinamitu i potrebi da se preko noći na Dinebito Vošu straža udvostruči.

Pre nego što je završio cigaru, Kingston je uverio sebe da je ono što je Strajker smislio u tom trenutku opravdano. Duboko u suštini i on je bio surov i bezobziran čovek, kao i crvenooki revolveraš pored njega.

•

Holidej je po drugi put pročitao telegram koji mu je to popodne stigao iz sedišta železničke kompanije u Sent Luisu. Telegram je potvrdivao da nagrada obećana Morganu Riversu i dalje stoji, što je značilo da će mu dvomesečna šerifska služba doneti znatnu sumu novca. Riskantno i korisno. Spoj to dvoje oduvek ga je privlačio, pomislio je i osmehnuo se. Trebalo je sada ozbiljno prići poslu i otkriti ko bi iz usporavanja gradnje mogao izvući korist. Izvestan broj farmara i rančera gubio je deo zemlje i neki od njih, kao na primer Mardok, bili su nepomirljivi protivnici kompanije, ali većina njih je profitirala dolaskom železnice. Gradanima je, naravno, deo azak pruge odgovarao i oni su se držali po strani samo iz straha od rančerskih revolveraša. Trebalo je, dakle, pažljivo odmeriti otvorene i skrivene interese, jer je u osnovi sukoba, sem uzburkanih strasti, verovatno postojao i neki pakleni plan. Kada i ako to bude otkrio, naći će i ubicu Morgana Riversa.

Iz misli ga je trgao pucanj. U prvom trenutku nije znao da li je

pucanj došao sa zapadne ili istočne strane ulice, ili možda sa rečice, gde su se u krčmama skupljali skitnice, protuve i različiti ološ.

Serif je sačekao. Nije bilo razloga da žuri u jednom pravcu kad se događaj možda odigrao na drugom mestu. Na prozorima i vratima izvirivala su radoznala lica, ali niko nije hteo da zakorači na ulicu i izvidi šta se desilo.

Holidej je zaključao vrata kancelarije kada je iza ugla hotela „Odmor“ dotrčao neki čovek. Iz bivši iza ugla, čovek je prestao da trči i Holidej je u njemu prepoznao ključara Portera.

— Šta je to, Portere? — doviknuo mu je. — Gde je pucano?

— U salunu „Raj Šot“, šerife — izustio je Porter zadihano. — Neki železnički radnik pucao je na jednog kockara.

— Je li ga ubio?

— Ne, samo ga je lako ranio.

— Šta je bio razlog? Varanje u igri?

— U salunu „Raj Šot“ uvek varaju na kartama, šerife.

Klimnuvši neprimetno glavom, Holidej je pošao, ali je zastao kada je Porter pošao za njim. — Nema potrebe da me pratiš, Portere.

— Možda će biti, šerife.

— Ne verujem — rekao je Holidej sa hladnim osmehom na usnama. — Obično se pokaže da su ljudi kukavice i da se u odsutnom momentu na njih ne možeš osloniti. Ostani ovde, Portere, ne želim da i o tebi vodim brigu ako dođe do gužve.

Holidej je pošao ostavljajući Portera da zuri za njim. — Ljudi i nisu tolike kukavice kao što mislite, šerife, a ponajmanje ja — promrmljao je.

Salun „Raj Šot“ nalazio se dva bloka dalje, blizu reke. Holidej se

nije žurio. Nije bilo pametno zadržan stići na mesto opasnosti.

U svakom gradu postojao je neki brlog, čak je bio nužan, a salun „Raj Šot“ ispunjavao je u Fernis Hilu baš tu potrebu. Holidej je posetio taj salun nekoliko puta u toku dva dana da smiri tuče i sukobe, pa je jedva malo bio iznenađen ovim što se večeras desilo. Kockari u „Raj Šotu“ bili su očigledno varalice i Holidej je ušao u slabo osvetljen čumez uveren da će u korenju obračuna naći baš taj razlog.

U salunu je vladala tišina.

Jedan čovek u upadljivo kariranom kaputu i šarenom prsniku sedeo je skljokano za jednim stolom i držao rukom krvavo rame. Svuda oko njega na podu su ležale razbacane karte i žetoni. Jedna zabavljačica u kratkoj haljini previjala mu je rame, a njene grudi kao da su hrlile da iskoče iz tanke haljine dok se nadnosila nad njim.

Krčmar Vik Tulsu stajao je iza šanka i sa ratoborno isturenim bradom držao u ruci skraćenu dvocevku. Na jednom kraju šanka stajala je grupa uplašениh gostiju, a na drugom kraju stajao je jedan čovek u plavoj radničkoj bluzi, prkosnog izraza lica.

— Ti — resko je dobacio Holidej Tulsu — skloni to.

Dvocevka je nestala pod šankom i svi su u glas počeli govoriti. Holidej je slušao i gledao kockara Vejda Bordera. Sačekao je da se žagor utiša, a zatim pokretom prsta pozvao Irca Rorija Kejsija. Po izrazu njegovog lica bilo je očigledno da je on pucao.

— Nećete me uhapsiti, šerife. Učinio sam samo ono što je pravo. Upozorio sam ovog lupeža da ću ga ubiti ako ga još jednom uhvatim da petlja sa kartama. I tako sam učinio. Izvršio sam pravdu.

Kejsijevi drugovi su odlučno zaklimali glavama, ali to izgleda nije imalo nikakvog efekta na Holideja.

— Dodite ovamo, mister — rekao je Dok tiho. — Da ja ne bih dolazio tamo.

— Necete me uplašiti, šerife.

— Sto dokazuje da ste gluplji nego što izgledate, mister — rekao je Dok i pošao napred.

Grupa Iraca reagovala je kao kockaš pred lisicom. Oni su bili snažni, grubi i rateborni ljudi, koji su se morali tući kao što moraju da dišu, pa ipak, Holidejeva pojava ostavila je na njih utisak. U logorima graditelja pruge već se pričalo o tome kako je šerif Holidej sredi ovoga, udesio onoga ili protekao nekog trećeg.

Holidejev revolver je odjednom bleasnuo. Veliki Kejsi je zaurao i zamahnuo rukom, a zatim u pola pokreta stao kao oduzet jer ga je cev revolyera pogodila u čelo. Dok je on padao, dvojica njegovih drugova nasrnula su na Holideja nastojeći da ga dočepaju. Posmatrači su, međutim, videli samo melodično džanje i spuštanje revolyera, i čuli tupe udare praćene padom mlitavih tela. Za tren oka petorica pružnih radnika ležala su na podu, a šesti je pokorno digao ruke uvis.

Holidej je pružio cev revolyera i dodirnuo ga po rukama.

— Spusti ruke i odvedi tvoje drugove kući — rekao je. — Kad se povrate, reci im da želim da ih kroz nedelju dana vidim.

Irac je zatreptao. — Zar ih nećete uhapsiti?

— Neću — rekao je Holidej i okrenuo se Tulsu, koji je nešto sa negodovanjem progovorio. Začutao je čim se pogled čeličnoplavih očiju zadržao na njemu. Holidej je zatim prišao kockarskom stolu i dodirnuo Bordera po ramenu.

— Potražite doktora Tipsa, Bordere — rekao je mirno. — A onda kupite kartu kod Vinta Prajsa.

— Kartu za dilažansu, šerife? — upitao je Border začuđeno.

— Tačno, kartu za dilažansu. Za bilo gde.

— Vi... vi me terate iz grada?

— Dobro ste me razumeli. Uz stolinu graditelja pruge i još toliko kaubojza koji čeznu da počnu svoj obračun. Bordere, Fernis Hilu nije potreban prevarant kao što ste vi. Do sutra u podne napustite grad.

Tulsa je opet počeo da protestuje, ali je začutao kada se Holidej okrenuo ka njemu.

— Strpljivo, strpljivo, mister — rekao je Dok. — Sad ću se pozabaviti i vama. Vaš lokal je zatvoren.

Vik Tulsa je posiveo. — Šta kažete?

— Zatvaram vaš lokal. Pre dva dana upozorio sam vas šta će biti ako se ovde ne igra pošteno. Upozorio sam vas poslednji put. Vratite se za jedan čas i ako salun još bude otvoren, ići ćete u zatvor.

— Vi... ne možete to učiniti. Sto mu muka! Ko vam kaže da možete izigravati gospoda boga?

— Ako mislite da izigravam bilo šta, Tulsa, onda pravite najveću grešku u svom životu — Holidej se uputio ka vratima. — Imate jedan čas.

Holidej je zastao na mračnom trotoaru i oslušnuo neizbežan izliv ljutnje i gneva za sobom. Ključnuo je za sebe glavom, zakoračio na ulicu i uputio se ka glavnoj ulici. Ispred hotela zatekao je ključara Portera. Porter je sa olakšanjem primio vest da je slučaj rešen bez upotrebe oružja, ali je bio zaprepašten kada je čuo da je Holidej naredio da salun bude zatvoren.

— Da niste otišli previše daleko?

Holidej je pripalio cigaru. — Ne mislim tako, Portere. „Raj Šot” je bio potencijalno žarište iz kojeg se u svako doba mogao razviti požar u kome bi izgoreo ceo grad. Ja sam to predupredio.

— Ali, ne shvatate. Vik Tulsa nije vlasnik saluna. On je samo fasada za vlasnika Bredija Terlitona.

Cigara je zastala na pola puta do Holidejevih usana. Bredi Terliton je bio vođa grupe koja se žestoko protivila njegovom imenovanju. U toku protekla dva dana Terliton je dozvolio da se štampa pamflet sa crtežom čoveka u tamnom odelu sa šerifskom značkom i „koltom” sa drškom od slonove kosti, koji stoji pored niza nadgrobnih spomenika. Ispod toga bilo je napisano: „U naš lepi grad došao je zakon, kolta”. Otarasite se tog čoveka pre nego što vas usmrti.”

— Nisam to znao — rekao je Dok.

— Terliton ima svoje prste skoro u svakom poslu u Fernis Hilu, šerife — rekao je Porter. — Biće besan kao ris kada to čuje.

— Hvala što si mi to rekao — izustio je Holidej i pošao.

— Kuda ćete, šerife?

— Da kažem Terlitonu da sam zatvorio njegov lokal. Kuda drugde?

— Kuda drugde?

Porter je sa očajanjem pogledao prema nebu, ali ni tamo nije našao odgovor. Digao je i spustio bespomoćno ruke, a zatim se uputio preko ulice u Koganovu krčmu. Osetio je potrebu da ispije čašu žestokog pića.

IV

„Dikon Benč”, salon, vlasništvo Breda Terlitona, bio je jedno od malo mesta u Fernis Hilu u kojem

su se u svako vreme mogli naći zajedno graditelji pruge i kauboji sa ranča „88”. Za to je bilo više razloga, a najjači razlog bila su dva čoveka sa revolverima, koji su dočekali šerifa Holideja kada je posle pucnjave ušao u salon.

Tobi Bak je bio mlad mršav čovek, predvodnik grupe za bezbednost u salunu, koji je takođe igrao ulogu i Terlitonovog telohranitelja. Big Marč, koji je beskrajno dugo časove provodio zavaljen u stolicu sa skraćenom dvocevkom na krilu, imao je dužnost da svaku kavgu saseče u povöju. U tom poslu on je bio vrlo dobar. Obojica su bili. Malo je bilo kaubojia ili graditelja pruge koji bi se usudili da u salunu „Dikon Benč” nešto počnu kada su tu bili prisutni Bak i Marč.

Obojica njih trgli su se kada je Holidej zastao na vratima i pogledom obuhvatio odaju. Zatim su bacili kratak pogled iza sebe i ugledali svog poslodavca kako dremljivog pogleda upravljenog ka Holideju lagano izlazi iz svoje kancelarije.

Bak je nešto došapnuo Marču, a zatim pošao u susret svom gazdi. Ogroman rastom, ogrnut sivim ogrtačem za prašinu, lica skoro sakrivenog čupavim gustim bakenbardima, Marč je grobnim pogledom posmatrao šerifa držeći neprekidno prst na obaraču dvocevke.

Holidej je zapazio da je u salunu zavladała tišina, sve veća što se on bližio zadnjim odajama saluna. Shvatio je tog trenutka da ovde već znaju za zatvaranje „Raj Šota”. Klimnuo je glavom nekolicini ozbiljnijih građana, a onda preko pogledao grupu kaubojia sa ranča „88” i trojicu mišićavih pružnih radnika naslonjenih na šank. U salunu je vladala napeta atmosfera, ali mu je instinkt govo-

rio da nema prave opasnosti. Instinkt samoodržanja razvijen do neslućene oštine, nikada ga do tada nije izdao.

Zastao je na nekoliko koraka ispred Terlitona. Ovaj je još stajao na posljednjem stepeniku, jedva primetno raširenih kratkih nogu. Na sebi je imao brokatni prsnik i podsećao je na goluba gušana. Treptujući upola spuštenim kapcima, Terliton je lagano izvadio debelu cigaru iz usta.

— Čudno, Holideje — rekao je glasno — ne izgledate mi kao budala. Pa ipak se ponašate tako.

Tobi Bak se tiho zacerekao i naslonio se na stub. Holidej se napravio da ga nije čuo. Bak je očigledno bio šljam, najamnik koji nikada neće biti ništa drugo. Ali, u čoveku koji ga je plaćao bilo je istančane oštroumnosti. Holidejevi prethodni susreti sa Bredijem Terlitonom svodili su se na sporadične pozdrave klimanjem glave; sada je Dok želeo da zna šta se krije iza tih polusklopljenih očiju i koliko u njemu ima odlučnosti.

— Mislite na moju odluku o zatvaranju krčme „Raj Šot“, mister Terlitone?

— Tačno. Stali ste mi na žulj, Holideje.

— Znao sam to i pre nego što sam došao ovamo. A možda sam vam stao na žulj i pre toga, jer znam da ste davali žestok otpor mom postavljenju. To me malo čudi.

— Ne bi trebalo. Možete me nazvati staromodnim, ali nikada se nisam slagao sa idejom da jednom revolverašu treba dati šerifsku značku i pravo da sebe naziva zakonom u jednom gradu.

Holidej je lagano klimnuo glavom. Terliton je bio mali i debeo, ali ne mekan. U suštini, bio je tvrd

kao kremen. To se videlo u njegovim očima, u pažljivo biranim rečima. Taj čovek ga se nije bojao, što je značilo da ima moć. Holidej je uvažavao takve ljude iako mu se njihova moć nije svidela. Uvažavao ih je jer je sa njima morao računati.

U Fernis Hilu postojao je, dakle, trougao. Prva dva ugla trougla bili su železnica i ranč „88“, a treći je bio Terliton. Kome će se u obračunu Terliton privoleti, zasada je bilo pitanje. A možda će Terliton ostati nezavisan, možda on smjera da igra neku posebnu ulogu. To je bilo moguće jer mu je Terliton predstavljen kao čovek koji ima prste u skoro svakom poslu, a kada neko ima malo moći, on obično želi veću moć. U budućim događajima trebalo je, dakle, računati i na tim novim činiocem.

— Postoji jedna stara izreka da svako mesto ima onakvog šerifa kakvog zaslužuje, Terlitone — rekao je Dok. — To važi i ovde. Ja sam imenovan jer nije bilo nikog drugog ko bi mogao da zavede red u gradu.

— Taj posao je suviše krupan zalogaj za vas — rekao je Terliton.

— Čini mi se da nije. To ću i dokazati.

— Time što ćete zatvoriti sav posao u gradu? — Terliton je izvio usne. — To nije zakon. To je kažnjavanje.

— Nazovite to kako hoćete, ali „Raj Šot“ će ostati zatvoren do daljega.

— I to će zavistiti od vas? — rekao je Terliton sa osmehom.

Holidejevo lice je odjednom dobilo preteći izraz i oči su mu hladno zasvetlucale.

— Terlitone, to je stara igra. Možda mi je već dosadila, ne znam,

ali dok ja nosim ovu značku, ja i određujem šta je po zakonu a šta ne, i nastojacu da se svako toga pridržava.

Terliton je prkosno isturio bradu.

— Holideje, ovo neće dugo ići ovako. Obe strane čekaju svoj trenutak. Za sada vas puštaju na miru, ali kad krenu u akciju, vi ćete biti hrana za lešinare.

— A vi želite da to počne, zar ne? — rekao je Holidej i nešto kao da mu je puklo pred očima.

Terlitonovo lice je ostalo bezizrazno. Izgledao je kao čovek koji se kaje zbog toga što je nešto previše rekao.

— Gubite se iz mog saluna, Holideje — rekao je promuklo. — I iz mog života.

— Odlazim, Terlitone, ali pre toga želim da vas nešto upozorim: sa mnom se ne može tako razgovarati. Na drskost odgovoriću tako da ćete se gorko kajati. A drskost je, između ostalog, kada mi kažete da se gubim odavde. I još nešto. Svaki put kada budem došao u ovaj lokal, neka vaš čovek odloži dvocevku koju sad ima u ruci. Jasno?

— Možda.

Holidej je namerno pustio da protekne nekoliko sekundi, a onda dodao. — To važi od ovog momenta.

Krv je nestala iz Terlitonovog lica. Tobí Bak se ispravio i pustio desnu ruku pored bedra, ali ga je Holidej skamenio jednim ledenim pogledom. Isprekidan uzdah oteo se sa Terlitonovih usana. — Suviše kušate sreću, Holideje — rekao je. — Jedna moja reč i...

— I on će odložiti pušku — završio je Holidej umesto njega. — Čekam vas.

U očekivanju je bio i ceo salon. Bio je to sudar koji su mnogi pred-

viđali, ali niko se nije nadao da će do njega doći tako brzo. Za mnoge u oblasti Rejnbou na ranc „88“ ni železnička kompanija nisu bili dominantna snaga. Taj značaj oni su pridavali debeljuškastom malom čoveku ispred Holideja. Napeti gosti očekivali su eksploziju i mnogo su se povukli u stranu ka zidovima. Ah, Bredi Terliton kao da je bio hipnotisan Holidejevim stavom i ignorisanjem njegove moći. Takvu hrabrost Terliton do tada nije iskusio. Ako sada odstupi, izgubiće obraz, ali mu je Holidejev ledeni pogled nagoveštavao da u suprotnom može izgubiti i mnogo više.

Posle nečega što je svima izgledalo kao večnost, Terliton je digao ruku i dao znak Marču. Snagorogao je trepnuo i odložio pušku u stranu. U odaji se čuo uzdah olakšanja. Ali, Holidej nije likovao. Na njegovom licu nije se mogla pročitati nikakva promena raspoloženja, kada je prstima dodirnuo obod šekla i pozdravio Terlitona, lagano izašao.

Terliton se okrenuo da pođe uz stepenice i sapleo se. Tobí Bak je žurno prišao i prihvatio ga ispod miške, ali ga je Terliton besno odgurnuo. Vlasnik saluna čuo je šapat za sobom. Bio je to isti onaj šapat koji se čuje u bolesničkoj sobi. Svi su očekivali njegov prvi sudar sa šerifom i taj šapat mu je govorio da je taj sudar ispio loše po njega.

Uspelo mu je da se uzdrži, rekao je sebi otvarajući vrata svoje kancelarije. Mogao je gurnuti svoje ljude na tog pasieg sina, ali time bi možda samo išao šerifu na ruku.

A Bredi Terliton bio je mnogo mudriji. Jednom u mladosti video je kako čopor vukova napada ranjenog bufala. Bizon je bio još uvek snažan i raskomadao bi vukove rogovima da su ga napali s pred. Ali vukovi to nisu učinili. Napali su ga s

bokova i odpozadi, kidajući mu komad kože. Kada je bik oslabio i postao bespomoćan, oni su ga preklali.

Tu lekciju nikada nije zaboravio. Mnoge bučale ovog sveta oborio je na zemlju napadajući ih mučki s leđa, koristeći um umesto oružja.

I Holidejev trenutak uskoro će doći. Ako zavađeni kauboji i železnici ne dokraju bika, Bredi Terilton će to sigurno učiniti.

*

Hop Si je rekao. — Šta nije u redu sa pasuljem, mister Rogane?

— Ništa. Nisam gladan.

— Ali, kauboji su uvek gladni.

— A Kinezi uvek mnogo pričaju. Zaveži.

Kuvar sa ranča „88”. Kinez Hop Si, uputio se nazad ka kuhinji, a Čet Rogan je ustao sa svog mesta za stolom. Trpezarija je bila puna kauboja i odajom je odjekivao zvuk mamuza dok su ulazili i izlazili. Kada je završio sa zapaljenom cigaretom i uputio se ka vratima, neki pažljiviji posmatrač primetio bi poglede koje je Roganu kradomice uputila grupica od nekoliko ljudi koji su odmah zatim i sami ustali i pošli. Ali, te večeri u trpezariji niko nije bio toliko pažljiv. U vreme večere ljudi sa ranča obraćali su pažnju uglavnom na hranu.

Rogan je sišao niz stepenice u prohladnu noć. Irač kuća na padini bleštala je u svetlosti. Mardok se zabavljao sa prijateljima. On je po prirodi bio žestok starac, koji je zbog svog upornog protivljenja železnici postao neka vrsta heroja. U oblasti Reinbou postojala je i grupa rančera potpuno suprotnih gledišta, ali niko od predstavnika te grupe nije bio prisutan u kući.

Vrata trpezarije ponovo su se otvorila i jedan za drugim izašli su još šestorica kauboja. Svi su na licu imali neki tajnovit značajan izraz kada su se okupili oko Rogana. U očekivanju da Rogan nešto kaže, počeli su zavijati cigarete. Ti ljudi bili su Roganova klapa. Sve sami drugorazredni revolveraši koji su uživali u uzbuđenjima i mrzeli naporan rad. Rogan je bio njihov nezvanični vođa i zbog toga što je on pretrpeo ozbiljno poniženje nedelju dana ranije, i oni su sami izgubili nešto od svog ugleda. Upravo tog dana, glavni revolveraš Mjurej Doner najavio je da će im od sledeće sedmice plate biti smanjene. Nije im dato nikakvo objašnjenje, a nije ni bilo potrebno. Rogan je ponizio ranč „88”. Zbog onoga što se desilo u Fernis Hillu, ranč je izgubio neke svoje pozicije, pa je Mardok odlučio da kazni celu Roganovu grupu.

Možda to nije bilo pravično, ali to je bio način Džetra Mardoka.

Bilo je neophodno da Rogan ponovo zadobije svoj izgubljeni ugled. Obzirom da ga je Mardok upozorio da se ne hvata sa Holidejem, stepenica do toga bila je železnička kompanija. Jedan krivonogi kauboj sišao je niz stepenice i neko je rekao. — Sad smo svi tu, Čete. Hoćemo li?

Bila je to poslednja šansa da se predomisli, pomislio je Rogan. U toku te nedelje više puta je odlagao akciju, ali znao je da to više ne može. — Hoćemo — rekao je i pošao ka štali.

Lišće je šušalo pod kopitama njihovih konja kad su ih tiho povelili iz štale do mesta gde su ih pojahali. Pre nego što su odjahali, prituli su svetlost u spavaonici. Kavalkada ćutljivih ljudi neprimećeno je odjahala ka brežuljcima.

Pola milja od ranča konjanici su poterali konje trkom. Svetlosti že-

lezničarskog naselja bile su prvi znak da se približavaju cilju. Konianici su usporili trk i zašli u šumarak koji je okruživao južnu stranu provalije Dinebito Voš.

— Ko je to?

— Ja, Rogan.

Iz grmlja se pojavila nečija silueta. Kit Džerald im je prišao i vrhom puške zabacio šešir na potiljak. Po Roganovom nalogu, celog dana neko je motrio na most.

— Je li sve u redu? — zapitao je Rogan.

— Sve je tiho kao na groblju. Čete. Pretpostavljam da su svi otišli u Fernis Hil da se napiju. Pogledaj i sam.

Stražar ih je poveo do ivice uzvišenja, odakle su mogli videti gradište. U malom naselju koliba sve je izgledalo normalno i retke osobe kretale su se pri slaboj svetlosti petrolejki. Neki pas je zalajao, a stražar je monotono šetao svojom stražarskom stazom.

— Dobru grad u ugradili u most — osmehnulo se Rogan.

— Tačno, Čete — uzvratio mu je Džerald osmehom. — Goreće kao barut.

— Dai petrolej — naredio je Rogan i nekoliko ljudi pošlo je ka šumi i vratilo se otuda sa teškim kantama. Gledajući s konja, Rogan ih je pozvao da podu za njim. Sišli su lagano u tamu dubokog proioma i da niko nije dao znak za uzbunu. Idući u indijanskom poretku, stupajući tiho stopalima koja nisu odavali ni najmanjeg šuma, Roganovi ljudi su se kretali ka kosturu drvenog mosta...

Odjednom se iz noći začuo neki povik. Samo kratka naredba od koje su ljudi sa ranča „88“ zastali kao ukopani.

— Sada!

Na pojavu niza tamnih silueta na

mostu, Rogan je osetio navalu krvi u glavi. Odjednom kao da je ceo svet eksplodirao u erupciji haosa plamena i grmljavine. Zemlja kao da se pod njegovim nogama zaljuljala; ugledao je kako se čitavi geiziri plamenih varnica i vatre dižu iz malih otvora ka nebu.

Zatim je video kako njegovi ljudi lete ka nebu kao lutke, a samo delić sekunde kasnije i njegovo ras-komadano telo poletelo je u vazduh.

Holidej je stavio kocku šećera u šolju i promesao kafu. Pri dodiru sa porcelanom kašičica je zazvonila i kada je taj zvuk prestao, tišina je postala još sveobuhvatnija. Holidej se zavalio na naslon stolice. Vrata njegove kancelarije bila su otvorena i kroz njih je mogao da vidi praznu ulicu i puste trotoare. Zavesa na prozoru pekare neprimetno se pomerila, a negde je zarzao konj. Onda se na grad ponovo spustila tišina.

U vazduhu je lebdela napetost, neuhvatljiva i pucketava kao elektricitet pred oluju. Osećao je tu mučnu napetost i sa njom pomešano nespokoјstvo, strah, nadu, sram, sve što je jedan grad u takvim trenucima mogao izbaciti na površinu. Sve to osećao je u atmosferi skoro opipljivo realno dok je sumoran sedeo u stolici sa visokim naslonom.

Bila je to njemu dobro poznata scena. Ne u ovoj postavi, jer do sada nikada nije bio šerif, ali na sličan način već mnogo puta bio je me-ta kuršumima, kao što je očekivao da će biti sada.

Prineo je šolju usnama i srknuo. Pitao se kako je to dospeo u ovaj položaj, šta ga je nateralo da se nade u ulozu koju je izabrao. River-

sova smrt bila je samo goli povod. prividni razlog, a ispod toga postojala je neka jača i dublja snaga koja ga je gurala. Ponekad je i njemu samom ta njegova postulovna priroda, od koje se nije mogao odvojiti, izgledala lišena svakog smisla. Čak i onda kada je za izvesno vreme sudbina bila milostiva prema njemu i oslobodila ga mučnih teških obračuna sa slučajnim izazivačima željnim slave, koji su ga kao lešinar pratile celim životnim putem, on je sam upadao u opasnosti i iskušenja koja je inače mogao izbeći. Sem ako i njegova volja nije bila deo sudbine?

Na šum sa ulice dizao je glavu. Odnekuda izvan grada čuo se topot kopita. Nastupao je ranč „88“.

Znao je to pre nego što je ključar Porter došao da ga upozori. Sedam ljudi sa ranča „88“ razneto je dinomitom pri pokušaju da zapale most na Dinebito Vošu. Celo jutro je Fernis Hilom brujala glasina da će Mardok doći i obesiti svakog radnika kompanije koga nađe u gradu, a Porter ga je obavestio da se tuce polupijanih pružnih radnika zabarikadiralo u Koganovom salunu sa namerom da se tim pretnjama odupru.

Smirenim pokretom Holidej je izvadio svoj „kolt“ i proverio da li je pun. Zatim je otvorio fijoku stola i izvadio još jedan revolver. Napunio ga je i zadenuo ga za pojas. Ovoga puta biće mu sigurno potrebni oba revolvera, jer je pred njim bio čas teškog iskušenja od kojeg je strepeo, pa se čak i bojao. Dok se nije stideo da to prizna. Šta ako se bojao? Ljudi ne zaslužuju prezir zbog straha koji je normalno ljudsko osećanje, već zbog toga što nemaju snage da strah kontrolišu. Dok je smatrao da onoga dana kad do-

pusti da strah u njemu preovlada, čovek prestaje da bude čovek.

On sam to nikada neće dopustiti, ni onda kada bude stajao sam protiv svih.

V

Dolazeći sporednim ulicama ka Koganovom salunu, grupa sa ranča „88“ se povećavala; među građanima bilo je onih kojima su poginuli bili prijatelji.

Na čelu grupe jahao je Mardok, a pored njega Mjurej Doner. Napad na Dinebito Voš Rogan je izveo bez rančerovog znanja i odobrenja, ali to za Mardoka nije imalo značaja: krv je bila prolivena i neko je za to morao da plati.

Mala armija skrenula je u glavnu ulicu i posmatračima je od njihovog broja zastao dah.

— Gospode bože! — izustio je gradonačelnik Valas. — Ako se otmu kontroli, uništiće grad.

No, Fernis Hil se za tu mogućnost prilično pripremio. Trgovci su sedeli u svojim trgovinama sa oružjem u ruci, a konji su sklonjeni iz glavne ulice. Videvši konjanike sa ranča „88“ željne osвете, svi su se pribojavali najgoreg. Na drugoj strani iz Koganovog saluna čuli su se pijani glasovi; verovalo se da u salunu pijanči između deset i trideset graditelja pruge.

Izgledalo je da će, ako se ništa ne desi, na ulicama početi pravi rat.

— Gde je šerif? — zapitao je Vint Prajs stojeći sa ostalima kod prozora saluna „Dikon Benč“. — Zašto nije na ulici?

— A zašto nisi ti? — zapitao je Ira Hejns.

— Ja nisam šerif — rekao je Prajs.

— Ali si mogao biti šerifov zamjenik — rekao je bankar Filips.

— Ne vidim ni da su drugi stavili zamjeničku značku na prsa — rekao je Prajs aludirajući na Filipsa.

— Znam — odgovorio je Filips pokajnički — i stidim se zbog toga.

— Nikada nije kasno, gospodo — začuo se nečiji glas.

Posmatrači su se osvrnuli i ugledali Bredija Terliona. Kao i obično, Terliton je bio obučen gizdavo, kao sumnjivi prodavac nekretnina spreman za bal neukusno odevenih. Terliton je bio neosporni poslovni mozak, ali nije imao ni trunke ukusa.

Prajs i Filips su okrenuli glave. Nije im se dopao Terlitonov podsmeh.

— Dakle — obratio se Terliton svom pratiocu Oskaru Tiku — sad će se videti da je naš dični šerif zagrizao više nego što može progutati... ako se uopšte pojavi...

— Pojaviće se.

Čovek koji je to rekao stajao je kod prozora na uglu. Bio je nepoznat u Fernis Hilu, došljak koji je tog jutra stigao dilažansom. Bio je srednjeg rasta, odeven u upadljivo odelo kockara promenljivog uspeha. Pušio je cigarilo i posmatrao razvoj drame na ulici.

— Zbog čega ste tako sigurni u Holideja, mister? — zapitao je Tobi Bak resko.

— Već ranije sam ga video u akciji.

Terliton je izvio usne. — Još jedan obožavalac našeg dičnog šerifa?

— On je ljudina — začuo se tih odgovor. — Sa ovog mesta ne vidim više ni jednog takvog čoveka.

Možda bi se razgovor o tome i dalje nastavio da prasak i lomljenje nisu privukli njihovu pažnju. Svi su priljubili lica uz prozore. Grupa sa

ranča bila je sjahala pred Koganovim salunom i neko je razbio prozorsko okno. Kroz razbijen prozor video se Rori Kejsi sa revolverom u ruci.

— Mora da me oči varaju — rekao je Terliton sarkastično — još uvek ne vidim našeg šerifa, iako znam da mora biti tu.

Još jedan prozor je razbijen uz zveket stakla. To su Irci razbijali okna da bi imali bolji vidik. Odjednom, jedan kauboj je pritrčao i hitnuo kamen, a neki snažni graditelj pruge pojavio se na vratima, tresnuo kauboja obema rukama i gurnuo ga nogom u leđa. Za nekoliko sekundi nastala je opšta tuča, jer su obe strane pohrlile da se pridruže borcima ispred saluna. Pod težinom brojnih tela trotoar ispred saluna je popustio.

— Gospode bože! — izustio je neko i nastavio da priziva nebo dok je tuča uzimala sve više maha. Onda je neko povikao. — Evo ga, dolazi!

— To je šerif! Prošao je pored Dokertijeve trgovine!

— Hvala bogu! — odahnuo je neko.

— Rekao sam da će doći — promrmljao je došljak stojeći za šankom, ali rekao je to tako tiho da ga niko nije čuo. — Pudala...

— To je Holidej — povikao je neki kauboj crven u licu.

— Srediću i njega — zaurao je neko drugi i jurnuo na Holideja, koji se približavao. Holidej je čuo povik, ali nije zastao. Njegov revolver blesnuo je na mutnoj svetlosti ulične svetiljke i nesuđeni „sredi-vač“ se srušio na zemlju. Došavši do ispred saluna, Dok je ispalio hitac u vazduh i glasno naredio. — Dosta je bilo, ljudi! Odstupite! Šala je završena.

Za trenutak je izgledalo da će mu

uspjeti da uspostavi red. Njegov autoritet neodoljivo je delovao na one najbliže i pred njegovim ledenim pretećim pogledom oni su ustuknuli, a oni iza njih, koje je trgao njegov oštar glas, pokolebali su se i stali. No, u tom kritičnom trenutku odjeknuo je iz pozadine nečiji drugi, skoro isto tako zapovednički glas.

— Sklonite ga s puta... hoću da dočepam one hulje unutra.

Bio je to Mardok. Stočar je stajao na ivici meteža i mahao korbačem. Njegovo staračko naborano lice bilo je izobličeno od gneva i nestropljenja. Iako su respektovali Holideja, ljudi sa ranča „88” bili su naviknuli da zapovesti svog gazde poslušaju bez pogovora, a sada je njihovu poslušnost pothranjivao i osećaj brojne nadmoći. Bilo ih je mnogo, a Holidej je stajao sam. Preteći stisnutih pesnica, napadači su ponovo krenuli napred i bez obzira na Holidejevu čvrstinu i odlučnost, taj napad bi se loše završio za njega. No igrom slučaja, u istom momentu nastao je preokret.

Neko je opalio hitac iz revolvera.

To je učinio Kip Džerard, jedini preživeli iz napada na Dinebito Voš, koji nije mogao da uzdrži gnev. Holidej je primetio njegov pokret i u poslednjem trenutku sagnuo se tako da ga je hitac promašio. No, taj Džerardov potez dao je nov podstrek strastima boraca i Mjurej Doner i Tor Grin mašili su se revolvera. Ponet gnevom i Džerard je ponovo nanišanio, ovoga puta rešen da ne promaši.

No, Holidej nije sačekao hitac. Munjevito je nanišanio i pucanj je zaglušio opštu vrevu. Od udara teškog taneta Džerard se okrenuo u krug i pao na Tora Grina onemogućivši mu da precizno nanišani na Holideja. Grin ga je besno odgurnuo

u stranu i lica izobličeno od ubilačke mržnje, ponovo digao revolver, ali je istog trenutka pao pogođen metkom u kuk.

Holidej je dokazao da u svakoj situaciji ume da cilja bez promašaja.

Ta činjenica obeshrabrila je Mjureja Donera, glavnog revolveraša ranča „88”. On je zastao pokoleban i Holidej je iskoristio šansu.

— Baci oružje i digni ruke uvis.

Doner je hacio pogled do Grina i Džerarda, koji su stenjali, a zatim upitno pogledao Džetra Mardoka.

— Ako me izdaš, otpušten si, Donere — grmnuo je stočar.

Istog trenutka Holidej je potegao drugi revolver iz pojasa i naperio ga na Mardoka. Pobunu je trebalo gasiti u žarištu.

— Uhapšen si, Mardok, kao inicijator i podstrekač nereda i nasilja — viknuo je Holidej glasno da bi ga svi mogli čuti. — A uhapsiću i svakoga ko ovog trenutka ne digni ruke uvis — dodao je obraćajući se kaubojima.

— A ja ću mu u tome pomoći — dobacio je nepoznati stranac, koji je u međuvremenu izašao iz saluna i prišao do ivice kruga. Sada je stajao tamo i sa revolverom u ruci držao na nišanu grupu Mardokovih kaubojja.

— Šta sad ovaj hoće — zapitao je Bredi Terlton kiselo.

To izgleda niko nije znao. Mada su ga videli kada je doputovao dilžansom, građani nisu znali ko je nepoznati došljak u upadljivom odelu. Još manje su znali razlog njegovog uplitanja u gužvu. Neki su zbog toga posumnjali da je možda federalni šerif u tajnoj misiji i to je postiglo određeni efekat. Jedino je Dok Holidej znao nešto više o došljaku, jer se na njegov glas trgao i okrenuo glavu ka neočekiva-

nom savezniku. Oni bliži šerifu primetili su da je iz njegovog lica iščezla poslednja kap krvi i da su mu se oči raširile od iznenađenja.

— Ti!? — izustio je Dok Holidej i pojava nepoznatog kao da je dolila još nekoliko kapi gneva u njega. Istog trenutka odnekuda se pojavio ključar Porter i naperio pušku na sada već bezopasne revolveraše. Sa trojicom odlučnih naoružanih ljudi situacija je bila pod kontrolom i to je ražestilo Džetra Mardoka, koji se nije lako predavao. Videvši da je napušten od svih, zurlao je gnevno i nagnao konja prema Holideju. No, u nekoliko skokova Holidej je pritrčao i pre nego što je Mardok potegao revolver, zadao mu udarac u bradu pesnicom, od kojeg se rančer srušio iz sedla.

Ulicom se razlegao žamor zaprepašćenja zbog neočekivanog prizora. Najmoćniji stočar u oblasti Rejnbou ležao je u blatu glavne ulice nemoćan i pobeđen.

Žarište nasilja bilo je ugašeno i Holidej je u sebi odahnuo. No, niko nije čuo taj uzdah olakšanja. Kada mu je Porter prišao, Holidej mu je kratko naredio. — Uzmi nekoliko ljudi i odnesite Mardoka u zatvor. Ostali neka se razidu kućama.

— Razumem, šerife — Porter je pošao da izvrši naređenje i onda zastao.

— Šerife?

— Da, Portere.

— Poznajete li ovog stranca?

— Da, mi smo stari znanci — glasilo je odgovor.

To je bilo sve. Ali, izgledalo je da Holidej nije bio zadovoljan što je pobedu delimično dugovao šareno odevenom došljaku.

U vazduhu je tog jutra mirisao nagoveštaj ranog proleća, ali taj nagoveštaj nije prodro u čeliju, gde je jedan od najmoćnijih ljudi oblasti Rejnbou, držeći se za vilicu, doručkovao ukusno spremlienu slaninu sa jajima.

— Hoćeš li da te pregledam, Džetro Mardok? — zapitao ga je omleni čovek sa velikom crnom torbom, koji je stajao u hodniku ispred ćelije.

— Ti si neznalica, Meti Tipse — zabrundao je Mardok ne dižući pogled. — Bio si i bićeš. Ne bih ti dopustio ni da lečiš moja goveda.

— Svakako da sa tvojom bradom nije ništa loše kad tako trabunjaš, staro džangrizalo — odvratio mu je doktor Tips. — A ako hoćeš istinu, ja bih radije lečio neko tvoje govedo nego ckoštalo kljuse kao što si ti.

Nešto od Mardokovog gneva nestalo je sa njegovog naduvenog lica i on je konačno digao glavu. On i Tips bili su stari prijatelji. Čovečuljak je bio najbolji lekar u krugu od sto milja i Mardok je to znao.

— Kako su moji momci, doktore? — zapitao je konačno mekšim tonom.

— Džerard je zaradio slomljenu ramenu kost — obavestio ga je Tips. — Izlećiće se, ali kao kauboj neće više vredeti ni pet para. Grin je dobio kuršum kroz butinu, ali nije ništa ozbiljno. Obojica leže u mojoj ambulanti. Srećan si što nisi sa njima ili možda čak u kapeli. Ono što si sinoć započeo, bila je ludost, Džetro.

— A šta se očekivalo da učinim posle onoga što se desilo sa mojim ljudima kod Dinebito Voša?

— Mogao si otići šerifu, Džetro.

— Vražjem šerifu! Revolverašu sa šerifskom značkom, hoćeš da kažeš, doktore?

— Ne, mislim pravom pravcatom šerifu. On je dobar čovek, Džetro, jedan od najboljih koje sam ikada video. Prošle noći on je to van sva-ke sumnje dokazao, ne samo meni nego i mnogim drugima. Tvoji ljudi dovoljno su ga izazivali i dali mu pokriće da puca a da tek kasnije postavlja pitanja, ali on se udržao, čak i onda kada mu je život bio u opasnosti.

Tips je začutao i pogledao prema šerifovoj kancelariji.

— Sve je srečno ispalo zahva-ljujući donekle i intervenciji onog došljaka — rekao je. — A ono što bi se inače desilo, bio bi bez sum-nje najcrnji dan odkako Fernis Hil postoji. Predviđao sam veliki okr-šaj između tvojih ljudi i železn'ča-ra, i sam bog zna koliko mrtvih i ranjenih bih mogao da gledam ovog jutra da se to i odigralo.

— Jesi li razgovarao sa šerifom doktore?

— Nešto malo. Zašto?

— Kad će me pustiti?

— Posle sastanka i razgovora. Možda.

— Kakvog sad dodavola sastanka i razgovora?

— Razgovora između njega, tebe i Raša Kingstona.

Mardok je ustao i zinuo.

— Razgovor između mene i King-stona. O čemu to, do đavola, govo-riš?

— Zar nisi čuo? — zapitao je Tips znajući odlično da Mardok ni-šta nije čuo. — Šerif je pozvao Kingstona da bude ovde u podne ili će ga u suprotnom uhapsiti zbog ubistva tvojih ljudi na mostu. Šerif planira da uspostavi mir u naselju još danas. Ceo grad ruji o tome. I znaš šta? Mislim da će mu to uspeti.

— Đavola će uspeti... aaah! — Mardok je začutao u pola rečenice

jer mu je Tips između rešetaka gur-nuo kašiku u usta i pregledao po-vredu.

— Nema ničega što ne bi zaraslo za nekoliko dana ćutanja, Džetro — rekao je smejući se. — Doći ću ve-čeras da te obidem.

— Neću biti ovde večeras, prok-leti Mete Tipse.

— Bićeš ako ne zaključiš sporaz-um sa Kingstonom. Ne bih se čak čudio ni da vas obojicu vidim iza rešetaka. Doviđenja.

Mardok je počeo sipati grdnje i kletve, a zatim je stao tresti rešetke i vikati. — Holideje! Prokleta zmi-jo, dodite ovamo, mister. Morate nešto da mi objasnite.

Stolica je zaškripala i trenutak kasnije u hodniku se pojavila Holi-dejeva visoka silueta. Mardokovom oštrom oku nije izmak'la ozbiljnost njegovog strogog lica.

— Šta to čujem o nekom rastan-ku i pregovorima između mene i Kingstona?

— Očekujem ga oko podne.

— Vi ste veća budala nego što sam mislio. On neće doći.

— Mislim da hoće. Mardok. Imam osećaj da ste obojica siti tog suko-ba, ali da ste obojica suviše tvrdo-glavi da to priznate. No, ja namera-vam da udesim da dodete do nekog sporazuma ili ću vas obojicu poslati na robiju.

— Mislite li da će primirje zaključeno pod prinudom imati neku trajnost, Holideje?

— Imaće ako ga ja budem nad-gledao, Mardok.

Mardok ga je pogledao kroz re-šetke. — Časti mi, vi zaista zamiš-ljate da ste neka sila, zar ne?

— Znam otprilike šta mogu a šta ne mogu, mister. Krajnje je vreme da i vi takođe saznate šta možete. A mogli biste u životu postići ne-što bolje, a ne da vas se u gradu

sećaju kao stare košcate budale koja je kriva za smrt mnogih ljudi — okrenuo se da pođe. — Razmislite o tome, Mardok. Razmislite o tome šta ljudi misle o vama sada i šta će misliti kada vas više ne bude. Možda će to naterati nešto razuma u vašu konjsku tvrdoglavu glavu.

Mardok je izbuljenim očima pogledao šerifa. Imao je punih šezdeset godina i odjednom je na svojim plećima osetio punu težinu svakog doživljenog dana.

Prišavši lagano svom ležaju, on se spustio na njega i počeo trljati bolnu vilicu. Kompromis... mir. Te reči počele su mu se vrteti po glavi.

Da li je bilo moguće da Holidejev maloumni plan postane stvarnost? Posle kratkog razmišljanja odmahnuo je glavom. Ne, to je bila ludost. Možda bi bio spreman da sedne i pregovara ako bi se za to ukazala prilika, ali znao je da onaj kruti Kingston nikada neće pristati na neko primirje.

Ali, baš u tome je grešio.

Kroz otvorena vrata kancelarije Dok Holidej je video Flojda Bilarda kako izlazi iz hotela „Kaubojev odmor“ i kreće prema zgradi zatvora. Koprena duvanskog dima zaklonila mu je oči i sakrila izraz iščekivanja koje ga je obuzelo. Pružio je ruku i mahinalno uzeo šolju sa kafom. Neočekivano, odjednom je osetio umor.

Flojd Bilard je zastao pred gradskom salom za bilijar i dođirom vrhova prstiju po obodu šešira pozdravio jednu damu u prolazu. Žena mu se ljubazno osmehnula i kada je Flojd nastavio hod, ona je

za trenutak krišom pogledala za njim.

Ništa se nije promenilo, pomislio je. Flojd je još uvek bio površan i izdašan u galantnim potezima prema ženama, isto kao i sa kartama i pištoljima.

Flojd je nestao sa vidika i uskoro je Dok začuo korake na trotoaru. Zatim se Flojdova silueta ocrtala na vratima. Bio je sveže obrijan, sa osmehom na usnama, šeretski nakrivljenog šešira.

— Dobrojutro, Dok.

Holidej nije odgovorio. U odnosu na ovog površnog i lakoumnog čoveka u njemu su se borila suprotna osećanja. Osećaj pritajene krivnje gušilo je nezadovoljstvo zbog nužne zahvalnosti zaslužene gestom od jučerašnjeg dana.

— Imaš li nešto protiv da sednem?

— Kako god želiš.

— Šta je, jutros nisi raspoložen? — primetio je Flojd uzimajući stolicu. Prebacio je nogu preko noge i nastavio. — Pa, moram da ti priznam da si ovde napravio priličan...

— Pre nego što nastaviš, odmah da ti kažem da sam ti zahvalan za pruženu pomoć.

— Do đavola, Dok, neću to da čujem. Moje mešanje nije imalo nekog posebnog uticaja. Sitnica!

— Možda, ali ipak sam ti zahvalan — začutao je i odbio dim. — A sada, molim te, želeo bih da znam šta tražiš u ovom gradu?

— Tvom gradu? — ispravio ga je Flojd šaljivo.

— Da, u mom gradu, ako baš hoćeš — prihvatio je Dok.

— Hm, možda se varam, ali imam utisak da si ljut — rekao je Flojd nameštajući se na stolicu. — A kad bolje razmislim, čini mi se da bi

trebalo da bude obrnuto. Ti si otišao sa mojom devojkom, a ne ja sa tvojom, zar ne? Ja bih morao biti gnevan i ogorčen, je li tako? Ah vidiš, i ako sam bio, više nisam. Vreme čini svoje i posle svega došao sam na to da ponešto valja zaboraviti i oprostiti. Zar ti ne misliš tako?

Dok ga je podozrivo pogledao. To se nije sasvim uklapalo u ličnost Flojda Bilarda. — Naravno, svaki živi stvor ima pravo na izbor, ali znam ljude kojima povreda sujete teško pada — pogledao je Flojda ne skrivajući olakšanje. — Pribojavao sam se da nećeš shvatiti šta se u stvari desilo. Ria je pošla istim vozom kojim i ja i tek kasnije sam otkrio njenu nameru da te napusti. Da sam znao, rekao bih ti...

— Nije bilo potrebno ni tada, a ni sada da mi objašnjavaš stari družu — Flojd se veselo nasmejavao i otresao pepeo sa cigarilosa — To je prošlost, a ja više gledam u budućnost. Da li te još uvek zanima da čuješ zašto sam došao?

— Da, baš sam radoznao.

— Pa vidiš, dobio sam posao dilera u salunu „Dikon Benč“.

— Zaista? — Holidej je opet postao podozriv.

Flojd je kresnuo palidrvce i ponovo pripalio ugašen cigarilos. — Vidiš, kad sam čuo da si postao šerif u ovom gradu, shvatio sam da si u velikoj opasnosti, ali sam zaključio da je to istovremeno i šansa za nas obojicu. Za tebe da uz moju pomoć preživiš, a za mene da vodim kockarski sto kod „Dikon Benča“. Zar ti se to ne čini sjajna kombinacija?

Holidej ga je pogledao ispod oka. — Šta dobijaš time što se izlažeš opasnosti zbog mene?

— Eh, pa to smo i ranije radili jedan za drugog. Seti se starih vre-

mena. Istina, ti si posle toga otišao sa Riom — nastavio je Flojd naglašavajući reči — ali to je zabavljeno. Ipak, starom drugu ćeš ponekad progledati kroz prste ako oćerupa nekog parajliju. Zar to ne bi bilo drugarski?

— Ako računaš na tolerisanje podvala, onda se ljuto varaš...

— Gluposti, Dok, znaš dobro da pametnom kockaru to nije potrebno — Flojd je veselo namignuo. — Dovoljno mu je da upotrebi glavu. Prema tome, bićemo opet neko vreme zajedno... i sve će biti po zakonu. Znam da ti nikada ne bi mogao da progutaš bilo kakvu prevaru.

— O keaj, ako je tako, ali pazi dobro...

— Ne brini. No, reci mi šta je bilo s Riom?

Holidej se osmehnuo. — Napustila me je posle dva meseca. Kao što vidiš, nisam bio bolje sreće nego ti.

Flojdovu pažnju privukao je šum koji je dopirao sa istočnog kraja glavne ulice. Kada je provirio kroz vrata, ugledao je odred konjanika koji je skretao oko zgrade kompanije „Fernis Hil dilažansa“. U grupi je bilo dvanaestak ljudi i po njihovom izgledu Flojd je zaključio da su neki od njih graditelji pruge, a neki revolveraši. Ispred svih jahao je visok čovek četvrtastih vilica, odeven u tamnomrko odelo, a po red njega šef revolveraša.

Holidej je prišao prozoru i zadovoljno duvao kroz nos. — To su neki ljudi koje sam očekivao. Bolje bi bilo da sada odeš, Flojde.

— Graditelji pruge?

— Da.

— Među njima su i revolveraši, Dok.

— I?

— Možda bi bilo bolje da se nađem u blizini?

— Neće biti potrebno.

— Juče ti je pomoć dobrodošla.

— Nije potrebno da me na to podsećaš.

— E pa baš nećeš da tvoj ponos bude makar za dlaku oštećen. Dok — rekao je Flojd ozbiljno. — Dopusti da ostanem dok razgovaraš sa tim tipovima.

Dok Holidej je ćutao dok su se konjanici i dalje približavali. Gledao je Flojda Bilarda netremice, kao da želi da prozre do dna njegove duše. Posle dužeg vremena slegnuo je ramenima i okrenuo se.

— Ostani ako baš želiš — rekao je kratko i uzeo sako.

Flojd se osmehnuo. — Do đavola, ovo me podseća na stara dobra vremena, na Ejmsvil i druga mesta. Sećaš li se?

— Vremena se menjaju, Flojde, nikada ništa ne biva kao ranije.

Rekavši to, Holidej je izašao da dočeka ljude sa železnice, koji su ozbiljnih pogleda zaustavili konje pred šerifskom stanicom.

VI

Pred kraj dana u Fernis Hilu desile su se ozbiljne, značajne promene. Grad je celog dana bio tih i pritisnut nekom nevidljivom napećnošću koja je usledila po dolasku Kingstonove grupe sa gradilišta železnice. Tokom dugog popodneva ljudi su na ulicama i u salunima iščekivali novosti, dok su se žene i deca bivali kod kuće za slučaj da prinudna mirovna konferencija ne uspe i izbije novo nasilje.

No kada se spustio mrak, glavnom ulicom pronela se vest koja se brzo proširila sve do čatrlja u predgrađima i daščara koje su se dizale van pravog naselja. Ta vest bila je: mir. Posle punih pet časova raspravljanja, Raš Kingston i Džetro Mar-

dok izgladili su razlike u gledištima i isplanirali novu trasu železničke pruge koja je sekla pašnjake ranča „88” i začudo završili stiskom ruke kojim su potvrdili obustavu vatre.

Mnogi skeptici u početku nisu poverovali u tu novost. Ali, novost je bila tačna. Pošto je šerif Holidej predsedavao konferenciji, Kingston i Mardok čuli su brojne razloge zašto bi svako od njih trebalo da obećuje prihvati šansu za sporazum. Mardok je izgubio više ljudi nego što je sebi mogao da dozvoli. a Kingston je na kraju morao da prizna da je svađa i potreba za velikim brojem oružanih zaštitnika iako iscrpela fondove železničke kompanije.

No, bilo je i drugih, mnogo nesrednijih razloga da zaraćene strane zakopaju ratne sekire, a najznačajniji je bio šerifovo insistiranje na takvom rešenju.

Odluka koja je iskovana značila je da trasa pruge neće više presecati srce ranča „88”, već samo njegovu periferiju, ali isto tako i da će proći pored Fernis Hila. To je bila Kingstonova kancelarija. U svetlosti tog ustupka Mardok je pristao da trasa prođe preko južnog okraika njegovog imanja, mnogo milja dalje od prvobitno predloženog pravca.

Novost da je sporazum postignut obišla je grad mnogo pre nego što su nekadašnji protivnici izašli na ulicu, gde se već bila okupila gomila sveta.

Nije bilo realno očekivati da će posle proliivanja krvi i toliko mržnje Mardok i Kingston izaći kao srdačni prijatelji. Ali, njih dvojica pojavili su se zajedno i rukovali se nasmejani pred fotografima „Fernis Hil Gazete”. Dok su se oni osmehivali, a u pozadini stajali železničari i kauboji još uvek podozriv i jedni

prema drugima, gradonačelnik je pozvao sve da sa tri poklička pozdrave sporazum. Masa je prihvatila poziv. Onda je Valas tražio da viknu triput ura za šerifa, što su svi učinili sa još više entuzijazma.

Nije bilo sumnje da je ozbiljni šerif bio junak dana. Ako je izgledao dosta ozbiljan i udaljen od onih koji su mu klicali, to ljudima sa ulice nije nimalo smetalo. Ako je to bio šerifov način ophođenja sa svetom oko njega, neka mu bude, govorili su ljudi među sobom dok su išli da proslave srećan događaj. Šerif Holidej je previše ozbiljan i sumoran čovek, to je bilo tačno, ali on zna svoj posao. I ko zna, razmišljali su neki, možda će ga dolazak njegovog poznanika izmeniti i učiniti elastičnijim i veselijim.

Tako su svi pošli, neki u „Dikon Benč“, drugi kod Kogana, „Topovskog đuleta“ ili „Sokoroa“, da ispiju piće i porazgovaraju o događajima u poslednjih četrdeset osam časova, iz čega se izrodilo slavlje kako Fernis Hil nije video još od potpisivanja mirovnog ugovora sa Komancima 1863. godine.

U nekim krugovima bilo je razočarenja što Fernis Hil neće imati svoju železničku stanicu, ali to je bila sitnica u poređenju sa olakšanjem koje je usledilo saznanju da ukopnik verovatno neće više biti najzaposleniji čovek u gradu.

Bila je to noć slavlja, kada je svako imao pravo da se veseli i pioni, što je većina u Fernis Hilu i učinila. No, dva čoveka u gradu nisu učestvovala u slavlju: Bredi Terliton i šerif Dok Holidej.

Na Holidejevoj strani samo on je znao razlog za to, a na strani Bre-

dija Terlitona njih dvojica ili trojica. No, niko nije hteo da otkrije te razloge.

Veštim prstima Floid Bilard je pokupio gomilu novca sa sredine stola i upitno pogledao svoje partnere u igri.

— Hoćemo li nastaviti, gospodo?

Niko nije odgovorio. Posetioci „Dikon Benča“ nisu bili navikli na igru u visoke uloge, pogotovo ne ako su gubili. Šerifov poznanik bio je suviše vešt igrač, bilo je opšte mišljenje; i ubrzo se Floid našao sam za stolom pokrivenim zelenom čojom.

U jednom momentu Floid je pogledao ka ulazu.

— Ah, Bredi — osmehnulo se. — Da podelimo jednu partiju?

— Ne igram sa kockarima.

— Vi se to naravno šalite.

— Naravno.

Terliton je nogom privukao stolicu i spustio se na nju. Rumenog vrata iznad belog okovratnika stegnutoj velvetnom kravatom, on je zamišljeno posmatrao svog novog službenika.

— Izgleda mi da se od onog dana niste mnogo videli sa svojim poznanikom šerifom, Floide? — zapitao je uzgred.

— Pa bio sam dosta zauzet prazneći džepove naivcima i tražeći pozanstvo dama.

— Glasovi su, dakle, tačni?

— A o kakvim glasovima je reč, Bredi?

— Da između vas i šerifa ima neki kamen spoticanja.

Floid se osmehnulo. — Jeste li me zbog toga angažovali?

— Ne znam šta mislite.

— Imam oči i uši. Znam da se vi i Dok ne slažete. Čuo sam čak da ste se kladili da će kroz dve nedelje biti pod zemljom. Pretpostavljam da ste me angažovali da biste me imali na oku.

Terlton je lagano trepnuo.

— Mnogo pričate, Bilarde. Nisam siguran da sam učinio dobar potez što sam vas angažovao.

— Nemojte mi to reći. Ja privlačim goste... i to ne obične goste, što sam siguran da ste primetili — Floyd ga je potapšao po ramenu. — Ja ovom salunu dajem stil... A stil mu treba.

— Koliko dugo nameravate da ostanete, Bilarde?

— Dok mi ne postane dosadno. Zašto?

— Šta bi moglo da vas navede da odete?

Floyd je digao tamne obrve. — Mislite na novac?

— Ja uvek razmišljam u novcu. Koliko?

— Koliko visoko biste vi otišli?

— Ja sam vam postavio pitanje.

— Žao mi je, ovde mi se sviđa. Ali, zagolicali ste me. Zašto biste vi želeli da odem?

Terlton je ustao, gurnuo stolicu do stola i okrenuo se da ode. — Radoznalost može biti ubistvenija od najteže bolesti, kockare...

Isprativši ga pogledom, Floyd je video kada su mu se Tik i Bak pridružili za šankom. Sva trojica su neko vreme tiho razgovarali i povremeno pogledali u njegovom pravcu. Floyd je smelo uzvratio pogledima. Odmah po dolasku imao je kratak sukob sa Tobijem. Bakom oko jedne zabavljačice, koji se završio time što je Bak ostao da leži na podu, a on otišao držeći devojku ispod ruke. Floyd nije bio mnogo zainteresovan za devojke, ali je uvek želeo da zna mogući iz-

vor opasnosti kako bi kasnije znao odakle treba da se brani.

Čudan neki čovek taj Terlton, pomislio je uzimajući šešir da bi izašao na ulicu, gde se život lagano vrteo. Njegov prvi utisak bio je da je Terlton samo jedan pohlepan mali debeli čovečuljak sa neskromnim željama prema ženama.

No, vremenom je došao do utiska da je Terlton nešto mnogo više od toga. U tom debelom malom telu postojala je neka snaga, a iza žabljeg lica krije se opasan lukav um. Terlton je pripadao onom soju ljudi rešenih da po svaku cenu dobiju ono što žele. Floyd Bilard je dobro poznavao taj soj. Terlton je bio poslednji čovek u gradu koga je trebalo olako prihvatiti.

Dva čoveka odevena u radničke kombinezone ušli su praćeni jednim mršavim kaubojem sa zveckavim manuzama na čizmama.

Floyd je zamišljeno pogledao za tom trojicom. U poslednja dva dana od potpisivanja primirja između kompanije i ranča „88“, takav prizor postao je sve drugo, samo ne neobičan. Floyd je pretpostavljao da su nekadašnji protivnici bili više nego siti tuče i ubijanja već pre nego što su Mardok i Kingtson seli za pregovarački sto. Činilo se da su samo čekali da neko svojim postupcima privede kraju taj krvavi posao, tako da bi se mogli vratiti onim pravim, ozbiljnim životnim poslovima, kao što su žene i pijančenje u subotnje večeri.

Iznad mnogobrojnih glava ugledao je jednu poznatu osobu. Floyd je prišao do vrata i stao da posmatra Holideja. Grupa ljudi zadržala je šerifa i on je sa njima izmenjao nekoliko reči. Slušao ih je ozbiljno, nekoliko puta klimnuo glavom i rekao im nešto pre nego što je pošao dalje.

Stekao je njihovo puno poverenje, pomislio je Floyd i crv zavisti zagrizao ga je u dubini duše. Dok Holidej je bio čovek od stila, bilo da je sedeo za kockarskim stolom, bilo da je šetao ulicom sa šerifskom značkom na prsima, a on, Floyd Bilard, nikada nije mogao postati ništa više od prosečno umešnog kockara, čiji je jedini uspeh u životu bio da nije često pribegavao varanju na kartama. Činio je to zaista vrlo retko i samo onda kada je pred sobom imao čoveka sa debelo nabijenim novčanikom. Gledajući Holideja, pomislio je da možda ne bi bilo loše naći neki takav miran gradić i završiti život kao gradski šerif.

Floyd se osmehnuo i pogledao oko sebe.

Fernis Hil mu je izgledao kao pristojan i solidan grad, a one noći kada se umešao u Holidejev rat, video je nekoliko sitnica koje su mu nagoveštavale da u građanima postoji možda još neka iskra časti i ponosa. No nije zaboravio da u tim građanima nije bilo dovoljno hrabrosti i da je Dok Holidej ostao sam.

Možda će morati da za svoju nameru potraži neki drugi grad, pomislio je. To neće biti lako, jer je na Zapadu bilo malo mirnih i solidnih gradova, a on nije bio čovek Holidejevog kalibra. Morao je to sebi da prizna i da silom uguši iskru zavisti koja ga je u jednom momentu pećnula.

Holidej je pozdravio jednu gospođu dodirrom prstiju po obodu šešira, a onda primetio Floida na vratima saluna.

— Zdravo, Floide.

— Zdravo Džone. Lep dan danas.

— Lep... i miran.

— Puno posla?

— Malo. Zašto?

— Mislio sam da malo porazgovaramo

— O čemu?

— O svemu i svačemu. Jesi li raspoložen za čašicu?

— Možda, ali ne ovde kod „Dikona Benča“. Nekako nemam poverenja u Terlitona.

— Čudno, ali nemam ni ja. To je baš ono o čemu sam hteo da razgovaramo. Hajdemo kod Kogana.

Kod Kogana je pivo, bilo najbolje u gradu, a čaše su uvek držane hladne. Gosti su sedeli oko stolova za igranje karata ili su za šankom pijuckali svoje piće i pušili obavijeni oblacima duvanskog dima. Na kraju šanka Kogan je brisao čaše i žvakao komad crnog duvana. Jedna devojka dugih lepih nogu i grubog lica šetala je prstima po tipkama klavira i pušila cigaretu koja joj je visila iz jako nacrvenjenih usana.

— Sve je mirno — primetio je Floyd. — Uspeo si da ovde stvoriš iako miran grad, Dok.

— Neki stari ratnik rekao je da se mirom naziva samo period između ratova.

— To mi zvuči cinično.

Holidej je digao čašu. — Takav je, na žalost, život.

Oslonjen laktom na metalnu uglačanu ivicu šanka, Holidej je pogledao Floida čelično plavim očima, tvrdim nepokolebljivim očima pred kojima su drhtale pustahije i raznovrstan ološ Divlieg zapada u toku mnogih godina njegovog burnog života.

— Kao što sam ti rekao, Dok — počeo je Floyd posle kratke tišine — izgleda da su tvoje muke ovde završene, zar ne misliš tako?

— Možda.

— Ne izgledaš uveren.

— Rekao si da bi imao nešto da razgovaramo o Terlitonu. Na šta si mislio?

— Interesuješ se za tog debeljka?

— Ne naročito. Terliton je bio od početka protiv mene, ali to me nije čudilo. Isticao je da u principu želi red i mir, ali da se posao šerifa ne može poveriti čoveku mog kova. To sam prihvatio kao logičan razlog. Ali, već izvesno vreme muči me sumnja da je možda aktivno doprineo sukobu između rančera i železnice. Nemam nikakvih dokaza za to, pa čak ni određenih indicija... samo sumnje. Ali, mene instinkt obično ne vara.

— Zanimljivo. Ne znam da li si u pravu ili ne, ali reći ću ti nešto što možda potkrepljuje tvoje sumnje. Sinoć sam čuo Eakov i Tikov razgovor u njihovoj sobi. Razgovarali su o tome da je Terliton liut kao riš sve vreme otkako su Mardok i Kingston sklopili sporazum. Nekoliko po jedinosti, koje je Tik pri tome kazao, navele su me na pomisao da će Terliton izgubiti veliko bogatstvo u nekretninama, jer železnička kompanija sama prihvata da železnička pruga ne prođe direktno kroz Fernis Hil.

— Interesantno, vrlo interesantno — Holidej je nekoliko puta okrenuo čašu u prstima. — Ako nameravaš da se zadržiš u gradu, kao što si rekao, mogao bi da za moj račun pripaziš na tog debeljka. Ne kažem da će Terliton pokušati nešto podlo, ali ako neko ima nameru da inscenira incident između rančera i Kingstoneve radne grupe, sukob bi mogao ponovo da se rasplamsa i ko zna šta bi iz toga proizašlo.

— Učiniću šta mogu. Hoćeš li još jedno piće?

— Znaš pravilo. Kada je na poslu, predstavnik zakona sme da popije samo jednu čašicu. Ali, da napravim izuzetak.

Flojd je mahnuo rukom i naručio još jednu turu pića. Dok je žagor oko

njih brujaio i dok je očekivao da im krčmar dobaci niz izglačani šank križle sa pivom, skoncentrisao je pažnju na sliku iza šanka. Na dugačkom platu presliavao se uljani akt neke žene opružene na kanabetu od crvenog pliša i samo delimično pokrivena tankim providnim velom. Levo i desno od nje visile su slike predsedničkih kandidata Grovera, Klinvelda i Džemsa Blejna.

Okusivši hladno pivo, Flojd ponovo počeo razgovor. — Voleo bih da znam gde se sada nalazi Ria, šta mi-sliš, Dok.

— Ni ne sanjam — Holidej je digao obrve i za trenutak se zamislio. — Verovatno da se liuljuška u naručju nekog presrećnog glupavog bogataša. Znaš, ona je ne samo lepa već i mudra; zna da njena lepota neće venčati trajati.

— Sigurno da je mudra — Flojd se tiho nasmejavao. — Dokazala je time što nas je obojicu ostavila, kao mustre bez vrednosti.

Holidej se samo osmehnuo i do kraja ispio svoje pivo. Flojd je ponekad znao da bude duhovit.

VII

Između sedam i osam časova u glavnoj ulici obično je vladalo zatišje. U to vreme poker i faro dileri, muzičari i drugi akteri večernjeg života večerali su u sporednim odajama saluna i pušeci ćeretali o svemu i svačemu u salunima kao što su bili „Topovsko Đule“, „Dikon Benč“, Koganova krčma i „Sokoro“.

Na trgovini Honest Džona kapci su bili zatvoreni zbog toga što je Honest Džon u to vreme bio u salunu i ispijao svoja uobičajena tri piva bred polazak kući, gde ga je žena čekala pripremajući pečenje za večeru.

Gradski skitnica Flint Mjurej je vukući noge prošao pored šerifske stanice, idući ka svojoj buvama punoj stračari u But Stritu. Flinta nije čekala pečenka u rerni, već samo memljiva soba i stari sivi pas koji ga je pozdravljao cvilienjem i gurkao njuškom oko džepa pokušavajući da utvrdi da li mu je gazda doneo komad džigerice.

A onda je klavir ponovo počeo da svira, a ubrzo zatim odgovorila mu je muzika iz Koganove krčme. „Topovskog Duleta“ i „Sokoroa“. Trpezarije su se ispraznile, izmireni kauboji i pružni radnici navalili su na piće sa novom energijom, a smeh jeftinih žena ponovo se izlio u mračnu noć iz bleštavo osvetljenih odaia kuće za zabavu Velike Flo.

Veće u Fernis Hilu ponovo je bilo u zamahu.

Mutno svetlo obasijalo je šgšir i ogrtač Eredija Terlitona, koji se lagano kretao ulicom Volf ka glavnoj ulici. Laganim korakom, kao velika okrugla lopta, on je prošao pored prozora Džeksonove trgovine i nastavio dalje.

Debeliko nije bio pasionirani šetač i nije uživao u šetnji. Ali, te večeri šetnja mu je bila neophodna. Opisivao je raspoloženie u gradu posle šerifovog prinudnog primirja. Bilo je to nešto što je čovek morao da sazna iz prve ruke. Nije bilo dobro za takav posao poslati doušnike i pomagače, jer su oni uvek bili spremni da kažu samo ono što čovek želi da čuje. A u tom trenutku Terliton je želeo da čuje da Holidejev mir u Fernis Hilu neće dugo trajati.

No, ono što je video govorilo je sasvim suprotno.

Nije se sećao da je Fernis Hil ikada izgledao spokojniji, još od onog trenutka kada je kompanija

„Kanzas Kolorado“ preduzela prvi korak ka oblasti Reinbou.

Nije bilo tuče u Koganovoi krčmi, ni ratobornih graditelja pruge na trotoarima, niti su glavnom ulicom, pucajući u vazduh, jurili na konjima pijani kauboji.

Ugodan prizor za većinu solidnih građana posle svih onih teških časova nasilja i krvoprolića, ali za Bredija Terlitona taj prizor bio je loša vest. Nered je bio hrana kojom se hranio; nasilje i sukobi — klima u kojoj se on najugodnije osećao.

Terliton je odjednom pozeleo čašicu svog finog burbon viskija. Ubrzao je korak dok je hodao blatnim drvenim trotoarima pored centralnog bloka kuća, sa „derbi“ polucilindrom nagnutim malo napred da bi zaštitio lice od kišnih kapi koje su kapale sa obešenih natpisa i panoa. Neki krupan čovek u žučkastom ponču nije ga primetio i nije mu se sklonio s puta. Dokačili su se ramenima. Krupni čovek, neki radnik sa dilažanse, okrenuo se i opsovao. No videvši sa kim se sudario, on je brzo skinuo šešir i izvinio se.

— Glupak — promrmliao je debeliko, a onda naglo stao na pucani koji je začuo u daljini. Pucniji su dopirali odnekud sa druge strane grada. Bilo ih je ukupno tri, sa ujednačenim razmacima Terlitonovo lice se razvuklo od iznenadjenja. Pucniji su bili ispaljeni suviše metodično da bi nagoveštavali neko nasilje, zaključio je. Pretpostavio je da je to neki pijanac dao sebi malo oduška. Naiverovatnije da će Holidej poći tamo i uhapsiti ga, ako do tada taj što je pucao ne pobegne uplašen kaznom. Taj prokleti značkaroš neće se smiriti sve dok sve vagabunde i ološ u Fernis Hilu ne natera da nedeljom prisustvuju službi u crkvi i dok ne

omogućiti časnim građanima da slobodno šetaju ulicama usred dana ili noći.

Kakav cirkus!

Posle pet minuta sedeo je pored peći u svojoj kancelariji sa plišanim foteljama i nestrpljivo čekao da mu Širli donese njegov viski.

Terliton je krupnim buljavim očima zurio u prazno. U jednom momentu lagano je sklopio i digao očne kapke, zbog čega je više nego ikad naličio na džinovsku žabu. Male punačke ruke visile su mu preko naslona fotelje, a s vremena na vreme iz grla mu je dopiralo gundanje.

Bredi Terliton je naporno razmišljao.

Pogled mu se lagano digao do mape koja je visila na zidu iznad njegovog pisaćeg stola. Bila je to velika mapa na kojoj su crnom crtom bili označeni blokovi Terlitonovih nekretnosti i zemljišta u gradu i van grada, od čega je vrlo malo bilo registrovano na njegovo ime. Većinu tih imanja on je kupio preko svojih punomoćnika, koji su nastupali kao fasada.

Debeljko je u Reinbou dolini posedovao više nepokretne imovine nego što je iko mogao da sluti. Da je kompanija „Kansas Kolorado“ izgradila železničku prugu do Fernis Hila, kao što je planirala, Terliton bi prodajom zemlje, koja bi kompaniji bila potrebna za koloseke, utovarne rampe, skretnice i depoe, zaradio čitavo bogatstvo.

Sam ukoliko u tom momentu on sam ne bi bio vlasnik kompanije.

A bilo bi moguće da Terliton bude vlasnik kompanije da se niče pojavio šerif Holidej.

Ni jedna železnička kompanija ne bi mogla da podnese ogromne troškove izgradnje pruge i istovremeno vođenja pravog rata za izgrad-

nju te pruge. Ta pretpostavka ležala je u korenu svih Terlitonovih postupaka od njegovog dolaska u Fernis Hil i bila je razlog velikih novčanih ulaganja u zemljište i nekretnosti, a takođe i napora koje je uložio da stvori sukob između dva džina, železničke kompanije i ranča „88“.

Hteo je da železnička kompanija iskrvari do kraja i kada u borbi protiv rančera bude beznađežno uništena, debeljko bi se pojavio sa predlogom i spremnim gotovim novcem da kompaniju kupi po smešno niskoj ceni. To je bio njegov cilj i njegova ambicija, o kojoj je znao samo mali broj vrlo poverljivih saradnika.

A sada je Bredi Terliton bio uspaničen da će mu sve to iskliznuti iz ruku ako ne uspe da se otarasi Holideja i ponovo pokrene rat. Ali, kako da to izvede?

U sobu je ušla Širli noseći srebrni poslužavnik sa flašom i čašama. Imala je samo trideset godina, ali je izgledala starija. Bila je još uvek lepa na način kako to punačke plavuše mogu biti, ali još nekoliko godina života kakvog je vodila i biće sposobna samo da za čašicu pića proda svoje telo u mračnim sporednim ulicama.

— Gde je Tik? — zapitao je Terliton upijajući pogledom okruglinu njenih grudi kada se nagnula da mu naspe piće.

— Odmah će doći. Bredi — rekla je Širli i ispravila se. — Treba li ti još nešto?

— Bićeš slobodna kad ja kažem. Ne pre.

Bezizražnog lica, ona je sa čašom u ruci prišla stolici i sela ostajući licem u senci. Terliton je srknuo viski i nastavio da je grabi pogledom sve dok kucanje na vratima nije najavilo Tikov dolazak.

— Tražili ste me, gazda?

Oskar Tik je vremenom postao Terlitonova desna ruka, poverljiv čovek i vešt izazivač smutnji. Pre toga on je bio računovođa i ta profesija utisnula je neizgladiv pečat njegovom držanju. Mršav, uslužan do krajnosti, visokog piskavog glasa i špicastog nosa, sa debelim naočarima, Tik je mogao postati guverner ili bi mogao biti, obešen zbog ubistva jednog lepog dana, ali bez obzira kakva ga sudbina bude snašla u budućnosti, on će uvek ličiti samo na knjigovodu.

— Holidej — progundao je Terliton preko cigare.

— Šta je s njim, gazda?

— Ti si mi savetovao da sedim i čekam, a da će on za to vreme sam pasti.

— Bojim se da je zaista tako bilo, mister Terlitone. Izgleda da sam pogrešio.

— Dabome da si pogrešio, vrag te odneo.

— Ovaj... Želite li da učinim nešto u vezi sa njim, gospodine?

— Pogodio si, Tik. Taj kućkin sin stoji suviše dignute glave. Moramo nekako da ga se otarasimo.

Tik je kažiprstom proteglio kruti okovratnik košulje.

— Mister Terlitone, ako ste razmišljali o gruboj sili, mislim da bi Bak bio bolje kvalifikovan da...

— Ne naturaj mi savete, mister. Ja nisam neki jeftini laktaš koji vesnicom gura u nos one što mu se nadu na putu. Sem toga, naš dični čuvar reda pokazao je da može srediti svakoga ko se na nje ga nameri. Onda bi bio radoznao da sazna ko stoji iza svega toga, pa bi krivca verovatno strpao u aps. Ne, to nije moj način, Tik.

— Drago mi je što to čujem, mister Terlitone. A šta ste imali na umu?

Očnih kapaka upola navučenih preko buljavih žabljih očiju, Terliton se nagnuo napred.

— Nadi njegovu Ahilovu petu, Tik.

— Molim, gospodine?

— Njegove slabosti, tupavko. Proveri ga. Ti si u tome vešt, mister. Prekopaj prošlost našeg dičnog šerifa i pokušaj da mu nađeš kosture u ormaru. Mislim, pokušaj da mu pronadeš grehe. Hoću da brzo obaviš taj posao. Angažui ljudi koliko god ti je potrebno.

— Učiniću sve što mogu — rekao je Tik obazrivo. — Ali, čovek kao Dok Holidej možda nema skeleta u ormaru... hoću reći slabosti.

— Svaki živi čovek ima poneki greh i on nije nikakav izuzetak — rekao je Terliton naglašavajući svaku reč. — Na posao.

Tik se uputio vratima. — Razumem, mister Terlitone.

— I ugasi svetlost pre nego što odeš.

Tik je zastao pored stola da ugasi veliku stonu svetiliku sa bakrom ukrašenim abažurum i pri tom pogledao Širli. Ona mu nije uzvratila pogledom. Kroz polusvetlo ona je zurila u žaboliku siluetu čoveka iza visaceg stola.

Tik je izašao razmišljajući o tome da ima i težih načina da se živi od njegovog.

— Dođi ovamo, Širli — rekao je Terliton blago.

Devojka je ustala i neodlučno pošla ka pisaćem stolu, nesvesna da u hodu zavodljivo njiše kukovima, što je uvek izazivao živo odobravanje raspaljenih muškaraca u „Diklon Benču“. Bila je navikla da tako hoda i to nije mogla da izmeni. Došavši do Terlitona, digla je bradu u znak prkosa.

— Halina — rekao je Terliton zavalivši se u stolici.

— Šta nije u redu sa haljinom, mister Terlitone?

— Ne sviđa mi se.

— Žao mi je.

— Skini je.

— Molim vas, mister Terlitone, ja ne mogu...

— Šta je, Širli? Umorna si od posla?

— Nisam umorna, mister Terlitone, ali moj posao je da služim piće...

Terliton je ustao sa stolice neobično brzo za tako punačkog čoveka. Nosio je cipele sa vrlo visokom potpeticom, ali kada je stao naspram nje, još uvek je morao da gleda gore da bi joj posmatrao lice. Mrzeo je to, kao što je mrzeo sve što je bilo više od njega, i u tom momentu morao je tu svoju mržnju na nekome da iskali.

— Nemoj mi govoriti šta je tvoj posao, mala, to ću ja odlučiti. A sad skidaj tu prokletu haljinu, kao što sam ti rekao.

— Ne, mister Terlitone, neću.

Šamar nadlanicom pukao joj je po licu. Tanak mlaz krvi pocureo joj je iz ugla usana i ona je leđima grunula na naslon stolice. Za sekund ili dva njene plave oči su sevnule izražavajući divlju očajničku mržnju. Ali, taj plamen je buknuo i odmah se ugasio kada je Terliton, teško dišući, pošao ka njoj sa zamahnutom pesnicom.

Uspravivši se, Širli je pružila ruke ka svojim leđima i počela da otkopčava haljinu.

Dok ju je gledao, Terliton se osmehivao. Debeltko je uvek znao da nađe načina kako da za svoj novac izvuče punu protivvrednost.

Uvek.

Dok Holidej je dojahao u Fernis Hil sa Ced Rivera. Njegov ždrebac bio je pokriven znojem i penom, a njegovo preplanulo lice bilo je prevučeno tankom skramom znoja. U tim tihim danima nastalog mira Holideju nije preostajalo ništa drugo nego da dosadu ubija satima iahanja po preriji.

Toga dana odjahao je do gradišta železnice da proveri kako se razvijaju radovi i Raš Kingston je mimo svoje prirode dopustio sebi da ga iskreno pozdravi, pa je za tu priliku čak i otvorio jednu bocu starog viskija. Za neki kasniji dan u nedelji Holidej je bio pozvan da poseti ranč „88”.

Bilo je zadovoljstvo provoditi dane opušten, u odmoru od napetosti kojoj je prethodnih dana bio izložen. Ali ma koliko udoban, taj mu život na duži rok nije odgovarao. Ne samo zbog toga što je u njemu ostavljao mnogo energije koja je tražila način da sagori. Dekolica i spokoj pružali su mu mnogo vremena za razmišljanje, a neke od misli koje su mu dolazile na um nisu bile bez senke melanholije. Doživljen u velikim količinama, spokoj je prelazio u dosadu. A dosada je radala...

Dosada je radala pomisao da bi možda bilo vreme poći dalje.

Kada je, krećući se prema svojoj kancelariji, Dok Holidej prošao pored trgovine mešovitom robom, pomoćnik Honest Džona je mokrom metlom čistio trotoar. U dvorištu pored stanice dilažanse nalazila su se stara poštanska kola sa velikim točkovima, izgrebana i na dosta mesta oštećena od duge upotrebe, a čuvar, koji je istovremeno bio i pomoćni vozar, uprezao je zapregu. Prolazeći pored saluna „Dikon Benč”, Holidej je bacio pogled kroz otvorena vrata i na uobičajenim

mestom za pokerskim stolom ugledao Flojda, a u prolazu pored dvorišta gradske štale primetio je štalara Iru Hejnsa. Vredni čovek je izgledao zbog nečega ljutit, jer je besno pluynuo u šake i zario vile u seno, kao da želi da nabode zmiiju otrovnicu.

Sve je izgledalo obično i mirno, a poznati prizori kretanja i šumovi bili su lišeni nekadašnje preteće ozbilnosti i sumornog zloslutnog pritisaka. Fernis Hil mu se na neki način dopadao, ovakav kakav je sada predstavljao je deo njegovog života, i to onaj uspešniji deo, ali na tome uspehu ležala je jedna senka. Ubistvo Morgana Riversa. Čak i kada pruga bude završena, pod uslovom da sve bude išlo bez iznenadnih preokreta, nerešen slučaj ubistva ostaće mu kao trn u oku. Ma gde da ode, mučiće ga osećaj da jedan posao nije do kraja okončan.

Do završetka gradnje deonice pruge bilo je ostalo još oko mesec dana. Ako do tada ne reši i slučaj ubistva, moraće da ode, ali učiniće sve da ga reši. Nadao se da će onaj ko je zločin izvršio učiniti neki nepromišljen korak koji će ga otkriti. Jasnije je da ubistvo nije učinjeno bez razloga. Obzirom da Rivers nikada nije bio u ovom kraju, malo je verovatno da je metak došao iz puške nekog osvetnika... taj bi ga našao mnogo ranije i na drugom mestu. Prema tome, razlog ubistva morao je ležati negde u njegovom poslednjem zadatku, to jest u Fernis Hilu, i sve je navodilo na zaključak da je ubistvo povezano sa izgradnjom pruge. Ako je to tačno, onda će ubica morati da se ponovo javi, jer nije ostvario cilj koji je ubistvom hteo da postigne.

Trebalo je, dakle, čekati da ubica preduzme nov korak. A taj korak

će morati brzo da dođe. Mir u gradu podsećao je Holideja na zatišje pred buru.

*

Danima je Bredi Terliton dobijao razočaravajuće izveštaje od Oskara Tika, koji je, tragajući za prošlošću Doka Holideja, posetio nekoliko gradova u kojima je ovaj poslednjih godina boravio; iz tih izveštaja je proizlazilo da je pustolov bio krajnje korektan u svom ponašanju i da sem povremenih obračuna sa izazivačima, nije pravio druge izgrede. Ponašao se jednostavno kao gospodar situacije, koga ništa ne može poremetiti iz ravnoteže.

A to Terliton nikako nije želeo da čuje.

Iz tih izveštaja saznao je sve o Holidejevima doživljajima u drugim gradovima i od čitanja pohvala i potvrda njegovih uspeha kao da se pogoršala Terlitonova kostobolja u ledima, jedina bolest od koje je debeliko inače bolovao. On je želeo da čuje nešto o Holidejevima porazima. Nešto što bi mu pomoglo da se otaras čoveka sa značkom pre nego što bude kasno da on. Bredi Terliton, ostvari svoj san o grandioznom carstvu.

I tek tog nezaboravnog jutra u sredu, kada je Marč doneo jutarnju poštu tek prispelu dilažansom, dobio je konačno ono što je želeo. To možda nije bio skelet u Holidejevom ormaru koji je Terliton priželjkivao da otkrije, ali je u svakom slučaju bilo nešto što se možda moglo iskoristiti.

Tik je otkrio da je pre dve godine u Ejmsvilu Dok Holidej doživeo malu aferu sa pevačicom koja se zvala Ria Kering. Pevačica je bila verena za jednog lepog mladog koo-

kara i trebalo je da se sa njim venča. Ali, dve nedelje pre venčanja ona je iznenada nestala iz Eimsvila. Niko nije znao kuda i zašto. No nešto se na kraju svaka tajna otkriva, uporni radoznalci su saznali da je pobjegla sa Dokom Holidejem.

No, to nije bilo sve. Dok Holidej je bio čak prijatelj sa mladim kockarem koji se zvao Floid Bilard. Isti taj Floid Bilard koji je sedeo za kockarskim stolom u „Dikon Benču“

Tik je vredeo svaki cent kojim je plaćen, razmišljao je Terlton čitajući ponovo primljeno pismo. Tik ga nikada nije izneverio. Još nikada.

Debeliko je ustao. žurno prisao prozoru i otvorio prozorske kapke sav uzrujan od kombinovanja raznih mogućnosti.

Video je pred sobom ulicu sa nizom kestenova, koja kao da je dremala na toplom podnevnom suncu. Video je i jedna teretna kola krčcata šinama i skretnicama namenjenih železničkoj pruzi, poštanska kola koja su se spremala da napuste stanicu, punačke starije dame koje su se punih korpa vraćale iz nabavke i ugledne poštovane građane koji su se u prolazu mešali sa graditeljima pruge, kaubojima, dilerima i dokoličarima.

Ukratko, video je pred sobom miran grad. Video je miran Holidejev grad.

Vreme brzo prolazi, pomislio je, i ako ništa ne učini, uskoro će biti kasno. Ako mu ne pođe za rukom da oživi svađu između stočara i železničara, njegove ambicije da preuzme vlasništvo železničke kompanije, preusmeri trasu pruge do Fernes Hila i nataj način prodajom nekretнина ostvari neslućeno bogatstvo, neće biti ostvarene i ostaće samo dim pustog priželikivanja. Njegova

imovina neće vredeti ni stoti deo onoga čemu se nadao.

Ali, pre nego što bude mogao da to učini, mora se otarasiti jednog od malog broja ljudi koji su ikada uspeali da ga ozbiljno ugroze. No, zahvaljujući naporima malog Tika, možda je našao način kako da to postigne uz minimum sopstvenog rizika.

Za takvima kao što je Dok Holidej nije bilo razumno slati revolve-raše ili ubice iz zasede; on bi to od prvog momenta odmah osetio. A kako bi nekim slučajem takav pokušaj uspeo, ubistvo Doka Holideja privuklo bi suviše pažnje i možda bi mu na vrat natovarilo federalnog šerifa, možda čak Vajata Erpa lično. Sa takvim ajkulama kao što je Holidej čovek mora da igra drugu igru. Mora iskoristiti glavu i smisliti način kako da oni sami dovedu sebe do pada i propasti.

Još jedan letimičan pogled na pismo naveo ga je da počne šetati gore-dole po svojoj kancelariji. Događaj sa pevačicom sigurno je imao posledice na odnose Holideja i Bilarda. Iako se to po njegovom držanju nije moglo primetiti, sigurno da je taj incident ostavio dozu gorčine kod prevarenog i napuštenog verenika Flojda, glasovitog revolve-raša i opasnog čoveka. Pevačicu je Tik otkrio u Laboku, a taj opasni revolveraš bio je kao nebom poslat tu u Fernes Hil.

Ako u tom loncu nije bilo dovoljno začina koje je valjalo promešati i dovesti do paprenog kliučanja, rekao je Terlton sam sebi, onda nema prava da priželikuje da postane naimoćniji čovek u zapadnom Kanzasu.

Ojednom, zastao je pored pisaćeg stola i pucnuo prstima. U njegovoj glavi sve se uklopilo u precizno izrezane delove zanimljive zagonetke

— slagalice. Lagan osmeh razvukao mu je lice kada je seo na stolicu, uzeo pero u ruku i počeo da piše.

Kada je završio pisanje, zazvonio je srebrnim zvonom sa svog pisaćeg stola, a onda nestrpljivo sačekao da se Sirli pojavi. Pošto je Tobi Bak bio odsutan sa Tikom i Marčom, devojka je u njegovom odsustvu izvršavala ulogu glavnog glasonoše.

— Da, Brechi? — kada je ušla, lice joj je bilo bezizrazno i prazno. U poslednje vreme Terliton je prema njoj postupao gore nego ikad i znao je da ga ona zbog toga mrzi. Uživao je u njenoj mržnji. To je njihovim odnosima dodavalo još jedno posebno uživanje. On je bio čovek koji je u takvim odnosima nalazio naslađu.

Stisnuo ju je za mekanu ruku kada joj je predao pisanje.

— Podi odmah do telegrafa i pošalji ovaj telegram Tiku u Labok, mila moja — osmehnuo se. — Hitno. A onda se žurno vrati, pa ćemo nas dvoje preslaviti jednu... kako da kažem... dobru vest.

Klimnuvši glavom bez i jedne reči, devojka se izvukla iz njegovog stiska ruke i izašla, bacivši pri izlasku svojim plavim očima pogled prema njemu, pogled koji je podsećao na kresanje iskre u kremenju. Ali, Terlitno nije primetio taj pogled. Njegovo buljavo žablie oko bilo je priljubljeno uz rupu na zidu u njegovoj radnoj sobi, kroz koju je imao potpun pogled na bar ispred njega. Posmatrao je Flojda Bilarda, koji je sedeo na svom mestu za kockarskim stolom i skupljao karte sa dvenia mladim zabavljačicama koje su se zaljubljeno nadnosile nad njega.

Terliton je bio ljubomoran na Flojda Bilarda još od njegovog dolaska u Fernis Hil, isto kao što je instinktivno bio ljubomoran na sve

ljude mlađe i lepše od njega, i na one koji su imali više stila nego što ga je on imao. Bio je prinuđen da se divi kockaru zbog hrabrosti koju je pokazao pri događaju kod Kogana i mrzeo je znak pomirenja koji je tim postupkom dao svom nekadašnjem prijatelju šerifu Holideju.

Ali, toga više neće biti.

Ako je Flojd Bilard čovek kao većina drugih ljudi, onda i on mora znati za poniženje, zavist i mržnju. Ta osećanja, ako su uspavana, treba probuditi, a neće biti teško probuditi uspavanu mržnju prema čoveku koji mu je preotao verenicu.

*

Šestometak je izgledao preteći u ruci snažnog Irca koji se pijano njihao pri žutoj difuznoj svetlosti „Sokoro“ saluna jedne rane večeri nedelju dana kasnije.

Dok Holidej je osećao, dok su njih dvojica stajali jedan naspram drugoga razdvojeni prostorom od desetak stopa linoleumom pokrivenog poda, da železničar ne želi da još jednom upotrebi revolver, ali nije bilo garancije da to ipak neće učiniti. Šamus O'Tams, verovatno umoran od previše teškog rada i bez mogućnosti da svađom ili tućom pusti višak skupljene napetosti, odlučio je da se skoro do besvesti napije i da napravi nešto nereda, ali da ne privuče pažnju predstavnika zakona.

Na nesreću, pokušaj gorila iz saluna da ga pijanog izbace napolje završio se time što je Irac potegao „kolt“ i ispalio nekoliko hitaca bez ciljanja, koji su privukli šerifa. Sada se postavljalo pitanje da li će čupoglavi Šamus odlučiti da mu je dosta gužve i predati revolver, ili

će se rešiti da učini nešto krajnje ozbiljno.

— Dajte mi taj revolver, mister — rekao je Holidej mirno.

— Davola ću vam dati — bio je odgovor izgovoren, zaplićući jezikom. — Odneću ja taj revolver kući sa sobom kada se gradnja pruge završi. On mi je jedini iskreni prijatelj koga imam.

Holidej je pošao napred. Ovo je bila jedna od onih situacija sa kojom se bilo koji šerif u bilo kom gradu u svakom momentu mogao suočiti. Situacija nije bila dramatična, kao na primer opšta tuča, nered, ili divljanje gomile, ali i u takvoj situaciji čovek je lako mogao poginuti ako se nije ponašao na odgovarajući način. Zbog toga je Holidej zaključio da je ovde potrebna diplomatija i takt.

Odjednom se trgao.

Jedna sporedna vrata nečujno su se odškrinula. Kroz uzani prorez primetio je odsjaj revolverске cevi i ruka mu se mahinalno pružila ka dršci revolvera.

— Ko je tamo? — doviknuo je.

Vrata su se odjednom širom otvorila i O'Tams je pijano okrenuo revolver prema Flojdu Bilardu, koji se tamo pojavio. Videvši da diplomatija više ne vredi, Holidej je priskočio i munjevito potegao revolver. Cev „koita“ se kao palica spustila na O'Tamsovo čelo; udarac je bio strašan i O'Tams se zaleturio nazad do zida, grunuo u njega i kolutajući očima, mlitavo opustio donju vilicu. Zatim je kao sveća pao i udario licem o pod.

Za divljeg Šamusa O'Tamsa veče u gradu definitivno je bilo završeno.

— Tvoj sam dužnik, Flojde — rekao je Dok Holidej mirno kada su pijanci počeli izlaziti iz uglova i ispod stolova buljeći sovinim oči-

ma u uspavanog kavgadžiju na podu. — Mada je tvoja intervencija bila nepotrebna... čak opasna. Mogla je izazvati pucnjavu — okrenuo se dvojici gostiju. — Ti, Toner, i ti, Mjuri, odnesite ovog čoveka u zatvor i recite Porteru da ga zaključa. Recite mu da ću ja kasnije doći.

Ni Holidej ni Fojd nisu ništa progovorili dok se pred njima na šanku nisu pojavile dve čaše viskija. Flojd je digao čašu i nazdravio. — Živeo, Dok.

— Živeli — odgovorio je šerif i otpio gutljaj. — Šta ovo znači, Flojde? — zapitao je. — Ovo nije prvi put da mi ukazuješ pomoć. Zar si odlučio da izigravaš moju dadilju?

Flojd je slegnuo ramenima.

— Čuo sam pucnje, znao sam da ćeš ti biti na licu mesta i pomislio sam da će ti možda zatrebati pomoć. Ništa važno.

— Znaš, tvoja intervencija je mogla izazvati prolivanje krvi. Bolje bi bilo da ubuduće meni prepustiš odluku o tome da li da od nekog tražim pomoć, važi?

— Važi, zašto da ne. U svakom slučaju, ovo te ni na šta ne obavezuje.

Holidej je zaustio da nešto kaže, ali pre nego što je bilo šta rekao, razgovor je bio prekinut. U salu je ušao Bredi Terlton i uputio se prema njima sa osmehom na usnama i ubilačkim sjajem u očima.

— Ah, Flojd... i naš dični šerif — rekao je i sjajnim očima pogledao Holideja. — Još jedna blistava pobeda zakona, reda i mira... maločas mi Mjuri i Toner ispričale šta se desilo. Do davola! Već sam i ranije rekao, a to ću i sada ponoviti, šerife Holideje, da ste vi učinili da u našem gradu sve klizi glatko kao po svili.

— Zar ste vi to zaista rekli, mister Terlitone? — Upitao je Holidej dosta oporo. — To nisam čuo. Ali sam više puta čuo da ste izgubili sto dolara jer ste se sa Koganom kiadili da ću u roku od dve nedelje biti mrtav.

Treliton je razvukao lice toliko da je izgledalo da će se od osmeha rascepiti.

— Greška, šerife, greška — rekao je. — Kriv sam kao davo. I priznajem otvoreno da sam u prošlosti bio jedan od vaših najozbiljnijih i najoštrijih kritičara. Smatrao sam da vi ne odgovarate potrebama Fernis Hila; smatrao sam da će vaš stil održavanja reda stvoriti više problema nego što će rešiti; mislio sam da bi nam bez vas bilo u stvari bolje nego sa vama. No, srećan sam što mogu da priznam da sam u tome strašno grešio i bio bih vam vrlo zahvalan ako biste pristali da zakopamo ratnu sekiru.

— Oh, zaista? — rekao je Dok oprezno.

— Vi ste nepoverljivi, šerife — rekao je Terliton — i to me ne čudi. Niti vas zbog toga osudujem. Ali, dopustite mi da vam dokažem kako ozbiljno mislim to što sam rekao. Doveo sam novu pevačicu sa juga da bih mom salunu dedao još jednu zvezdicu. Ovaj, vi ste verovatno čuli za to, zar ne? Ti, Flojde, si čuo?

— Da — odgovorio je Flojd. — Čuo sam danas kad sam došao.

— Dobar čovek ovaj Flojd, šerife — skrenuo je Terliton razgovor tapšući Flojda po ramenu. — Najbolji diler koga sam ikada imao u „Dikon Benču“. Ali, da se vratim na ono zbog čega sam vas tražio. Večeras u devet časova prvi put nastupa moja nova pevačica i voleo bih da vas dvojica, gospodo, budete moji gosti za stolom.

Večera i šampanjac; sve što možete pojesti i popiti ići će na račun vašeg odanog grešnika. Šta kažete na to?

— Moj običaj je da prihvatam poziv samo osvedočenih prijatelja, mister Terlitone. Ja ću doći večeras da čujem vašu pevačicu, ali radije kao običan posetilac — rekao je Dok.

— Ne, ne, mister Holideje, samo kao moj gost. Pretpostavljam da vas ona opklada nije toliko dirnula da mi ne pružite ruku pomirenja.

Holidej se zamislio, a onda slegnuo ramenima. Nije ga mnogo zanimala ideja o večeri sa šampanjcem, ali bi to možda mogla biti prilika da dokuči ponešto o Terlitonu. Ponekad su jedna reč, jedan mig ili znak mogli biti značajan putokaz prema cilju.

— Rekoste u devet časova, mister Terlitone? — proverio je konačno. — Pa dobro, biću tu.

— Bićemo tu — ispravio ga je Flojd.

— Sjajno — osmehnuo se Terliton i obojici stavio ruku na rame pre nego što se okrenuo. — Onda u devet, gospodo. Rashladiću vino i dočekaću vas prijateljski toplo.

— Ljigavac — promrmljao je Holidej kada se Terliton udaljio.

— Vraški je ljigav, zaista — osmehnuo se Flojd. — Pitam se šta ima na umu?

— Možda je iskren kad kaže da bi hteo da izgadi nespornost sa mnom. Ipak, sumnjam.

— Može biti da je iskren, ali sa ljudima kao on treba biti oprezan.

— Jesi li video tu novu pevačicu, Flojde?

— Nisam.

— Kako se zove?

— Terliton nije rekao.

VIII

Pre devet časova u „Dikon Benču” je bručalo kao u košnici, a odaja je mirisala na viski, duvan i znojjava tela. Odjekivao je glasan razgovor već zagrejanih gostiju, piškvav smeh salunskih devojaka i akordi raštimovanog klavira.

Bio je petak veče u Fernis Hilu i grad je bio pun graditelja pruge i železničara spremnih da potroše zaradeni novac. Svojim prisustvom uvećavali su gomilu koja se okupljala da vidi novu zvezdu „Dikon Benča”.

— Među nama budi rečeno, Floj — rekao je sa prizvukom priznanja Bredi Terliton dok su njih dvojica čekali da im se Holidej pridruži za bogato nameštenim stolom — došao sam na ideju da angažujem tu devojkicu kada sam od Holideja čuo koliko je dobra. Sada ćemo videti da li je to tačno... i da li je mister Holidej tako istančanog ukusa kao što kažu.

Flojdova ruka sa zapaljenim palidrvcem zastala je na pola puta do cigarete u ustima. Šta je, onda, trebalo da znači Holidejevo raspičivanje o pevačici. Da li je nešto naslućivao ili je pitanje bilo postavljeno slučajno?

Možda bi, idući za svojim mislima, postavio neka pitanja Holideju, koji je u međuvremenu došao, ali je u tom trenutku klavirista zasvirao tuš i tihi žagor i glasovi ućutkivanja odjeknuli su kada se u polusenci balkona iznad bine pojavila jedna vitka osoba i posle kratke stanke laganim korakom pošla ka svetlostima pozornice.

Devojka je prišla do vrha stepenica i nasmejana izašla na svetlost reflektora. Bila je odevena u večernju haljinu sa šljokicama i izvezenom zmijom kao ukrasom. Ka-

da je počela da peva, u odaji je zavladała tišina, smeh i razgovor su zamrli kada je lagano pošla niz stepenice šarajući pogledom zelenih očiju po licima dignutim ka njoj.

Flojd Bilard je osetio da mu se krv ohladila u žilama i grč mrštenja preleteo mu je po licu. Nije imao snage da pogleda Holideja, mada bi bilo bolje da je to učinio. Dok Holidej je bio podjednako iznenađen kao on, ali Flojd to nije video.

Sedeći između njih, Bredi Terliton je motrio čas jednog čas drugog željno očekujući efekat svog poteza. Ono što je video oduševilo ga je, ali on je prikrrio svoje oduševljenje. Morao je biti strpljiv i sačekati.

— Nešto nije u redu, Floj — zapitao je praveći se nevešt. — Zar ti se ne sviđa kako peva moja nova zvezda?

Flojd je stisnuo pesnice i smračio se. Razlog njegovog uzbuđenja bio je sasvim druge prirode od onoga što je Terliton sugerisao. Sve zaceljene rane i zaboravljene uvrede ponovo su izbile na površinu zbog nečega što, po njegovom uverenju, Terliton nije znao. Pred njim je, obasjana svetlošću lampi, blistala Ria Kering, njegova nekadašnja ljubav, voljena žena koja ga je prezrela. A pored njega je sedeo čovek koji je doprineo njegovom poniženju i sramu. Iako je verovao da Holidej nije želeo njegov poraz kod Rie, njena pojava oživila je u njemu gorke uspomene i tegobu doživljenu pre dve godine. Ukus gorčine pošao mu je iz grudi ka grlu i u jednom momentu on je ustao i pošao ka vratima.

Holidej je iznenađeno ispratio pogledom Flojda, koji je nestao iza leptir vrata. Zatim se netremice

zagledao u debeljka. — Kako se desilo da ste angažovali baš ovu pevačicu, Terlitone?

— Sasvim slučajno. Čuo sam o njoj sve najbolje i nisam se mnogo dvoumio.

— Sasvim slučajno? Ne znam da li da vam verujem — rekao je Dok Holidej i ispod oka pogledao Terlitona.

Terliton je upola sklopio očne kapke. — Ne razumem šta to znači, mister Holideje? Šta bih mogao postići angažovanjem jedne pevačice sem da moji gosti budu zadovoljni. Uostalom, budimo tihi i sačekajmo da se pesma završi.

Holidej se ponovo zavalio na stolici. Za trenutak je opet pred sobom video Flojdovo mračno lice i oči pune optužbe. Pustio je iz grudi dubok uzdah i zagledao se ka malom podijumu u podnožju stepenica, na kojem je stajala pevačica. U mraku gledališta ona njega nije mogla videti, ali na podijumu, obasjana jasnom svetlošću brojnih svetiljki koje su zračile kao reflektori, svaka crta njenog lica bila je kristalno jasno vidljiva. A svaki ton pesme odzvanjao je u tišini po- gađajući širom otvorena srca.

Za te dve godine od kako je nije video, Ria Kering kao da je još sazrela i postala još lepša. Bilo je teško poverovati da je prošlo već dve godine od onoga dana kada je u vozu iz Elmsvila našao lepu pevačicu i pošao dalje sa njom ne nadajući se da će sledeće nedelje biti najveselije i možda najlepše nedelje koje je proveo sa nekom ženom. Tada, naravno, nije ni slutio da je njen odlazak urezao bolnu ranu u srce Flojda Bilarda.

A ta rana bila je možda trajnija nego što je i sam Flojd slutio. Zatvoren u svojoj hotelskoj sobi, on je sa ormarića uzeo flašu viskija

i veliku čašu. Osećao je da mu je viski neophodno potreban i da bi bez njega možda učinio nešto što ni sam nije mogao da predvidi. Ria Kering u Fernis Hilu! Nije se nadao da će je ikada više videti, a još manje je očekivao da će to biti u prisustvu Doka Holideja. Susret sa svakim od njih ponaosob verovatno bi prošao bez značajnijih duševnih potresa, ali njih dvoje zajedno začeli su u njemu vrenje vulkana, čiju erupciju nije mogao da predvidi.

Nalio je sebi punu čašu žestokog pića i iskapio je do dna.

Jedina svetlost u šerifskoj stanici gorela je u hodniku ispred odeljka sa ćelijama. Kroz prozore kancelarije dolazilo je dovoljno svetlosti i Holidej je u polutami nasuo sebi viski u čašu. Tog trenutka i njemu je viski bio preko potreban. Dok mu je žestoko piće grejalo grlo i grudi, iz jedine zaključane ćelije začuo se promukao glas.

„Odvešću te kući Ketlin

Preko mora i okeana”

Sa velikim naporom Holidej je ustao sa stolice i uzeo svežanj ključeva sa svog stola. Sa svežnjem u ruci pošao je do ćelija.

Samus O'Tams je bio svojevrсна retkost, jedan od malog broja Iraca bez sluha. Ali, nije njegovo loše pevanje nateralo šerifa Fernis Hila da otključa ćeliju i pogura ga ka zadnjim vratima zatvora. Sada već trezan, graditelj pruge nije imao pojma zbog čega je pušten na slobodu.

— Osećate li se dobro, šerife Holideje? — zapitao je ozbiljno.

Holidej je otvorio zadnja vrata, širom ih raskrilio i uhapseniku po-

kazao rukom u mračnu noć. Jednog oka zatvorenog od udarca revolverom, Irac je ponovo pogledao šerifovo ozbiljno lice, a onda slegnuo ramenima i izašao.

Koliko se Šamus O'Tams mogao setiti, on je bio prvi čovek koji je uhapšen i pušten bez kazne na slobodu otkako je Holidej preuzeo dužnost šerifa. — Mora biti da su mi anđeli čuvari noćas bili vrlo vredni — uverio je sebe dok se žurno udaljavao. Nije hteo da traži svoje prijatelje i da im ispriča o čudnom događaju koji mu se desio.

Holidej se vratio do svoje stolice i nasuo još jednu čašu viskija. Nešto je bilo sumnjivo u celoj toj stvari i instinkt mu je nalagao da te nejasnoće što pre raščisti. Jedan od načina da nešto sazna bio je da razgovara sa Riom Kering. Iskapivši čašu do dna, ustao je i uzeo šešir. Ria Kering je do tada verovatno već bila završila svoju tačku.

IX

Dok Holidej se popeo uz tepihom zastrte stepenice i zakucao na vrata sobe 22.

— Ko je? — začuo se neki ženski glas.

— Ria? To sam ja, Dok Holidej.

Nastala je tišina, a zatim se čuo šum koraka i vrata su se širom otvorila. Pojavila se Ria, očiju razrogačenih od iznenađenja, a u pozadini sobe pored stola za toaletu stajala je još jedna mlada žena u jarkocrvenoj sobnoj haljini. Ali, Dok je imao oči samo za Riu, slatku Riu jasno otvorenog lica, sa kojom su ga povezivale uspomene na divno provedene časove, Riu koja je posle nekoliko nedelja jednog zimskog dana odjednom nestala iz njegovog života. Pružio je ruku i Ria ju je

prihvatila. Zatim se našla u njegovom naručju i Dok je zasigurno shvatio bar jedno: nije ga zaboravila.

— Oh, Dok... za ime svega...

— rekla je Ria puštajući ga iz zagrljaja. — Šta ti radiš u Fernis Hilu?

— Hoćeš da kažeš da ne znaš?

— Da ne znam šta?

— Da smo obojica ovde.

Ria se udaljila još korak dalje i primevši ruku ustima, zagledala se Doku u lice.

— Zar je i Flojd tu?

Holidej je klimnuo glavom i zatvorio vrata za sobom. — Vidim da nisi znala. No o tome kasnije, a sada bi bilo interesantnije da čujem kako si se ti našla ovde.

Ria je za trenutak bila isuviše iznenađena saznanjem da su Dok Holidej i Flojd Bilard u gradu, ali se ubrzo pribrala i ispričala Doku da ju je za nastup u Fernis Hilu angažovao Terlitonov čovek Tik, koji ju je našao u Laboku. Honorar koji joj je Bredi Terliton dao bio je toliko veliki da nije mogla da odbije. A nije ni imala razloga, jer je angažman u Laboku tih dana prestao. Sa sobom je pvela i svoju družbenicu Dženet.

— Nisam imala pojma da ste ti i Flojd ovde — rekla je Ria došavši do reči. — Da sam to znala, sigurno da nikada ne bih potpisala taj ugovor.

— Sa Terlitonom? — zapitao je Dok.

— Da. Oskar Tik je insistirao i ja sam pristala.

— Terliton? — promrmljao je Dok glasno razmišljajući. — Čini mi se da počinjem da shvatam. Iz određenih razloga želeo je da razljuti Flojda, da ga navede na obračun sa mnom, u nadi da će me

Flojd ubiti. Poslao je Tika i Baka da kopaju po mojoj prošlosti i oni su iskopali tebe i Ejnsvil. Očekivao je da će Flojd pobesneti i da će hteti da mi se osveti... što nije nemoguće da se desi. To ćemo još videti.

— Ne razumem, Dok — rekla je Ria. — Jesu li Terliton i Flojd neprijatelji? Ili je Terliton tvoj neprijatelj?

— Sve je pod znakom pitanja, Ria, ali sigurno je da mi Terliton ne misli dobro... iz razloga koje sad nemam vremena da ti objašnjavam. To je duga priča. Ali, priznajem da je debeljko lukav!

— Kako je Flojd? — zapitala se Ria. Je li dobro?

— Bio je dobro do večeras, ali večeras je gorak, kako mi izgleda.

— Još uvek me mrzi zbog onoga što se desilo?

— Ne bih rekao, ali recimo da nije zaboravio.

— Žao mi je. U stvari, možda je tako bolje.

— Moguće, ali zaljubljen čovek teško može pomisliti da je za nje ga dobro što ga je voljena žena napustila — rekao je Dok i osmehnulo se.

— U ovom slučaju je zaista tako. Ni tebi nisam rekla, ali mene već godinama progoni jedan opasan čovek, tačnije progonio me je. Morala sam da bežim, da se skrivam i tek poslednjih nekoliko meseci usudila sam se da se pojavim i ponovo pevam. Kad pomislim na to, čini mi se da sam preživela strašan san, koji se srećom završio.

— Mogla si mi to reći... zaštitio bih te... i Flojd bi te zaštitio.

— On bi te ubio... i njega... obojicu vas.

— Mene nije tako lako ubiti, Ria.

Dokaz je da sam još uvek živ uprkos toliko pokušaja da budem poslan na onaj svet. A ko je taj napasniki?

Ria je izvila usne. — Kvil Sent Lore.

Holidej ju je ozbiljno pogledao. Kvil Sent Lore bio je poznat po zlu. njegovo ime sa šapatom su izgovarali ljudi kada su se okupljali da pričaju o zločincima i zlodelima. Holidej nikada nije bio siguran da li taj notorni ubica zaista postoji ili je plod fantazije nekih ljudi koji su svojim pričama stvarali legende Divljeg Zapada.

O Sent Loreu čuo je razne priče, a najviše je opisivan kao nemilosrdni ubica, bandit, švercer oružja... i kao najbrži revolveraš koga je ikada rodila majka na Divljem zapadu. Izgledalo mu je neshvatljivo da jedan takav čovek može biti povezan sa slatkim, dostojanstvenom Riom Kering, ali ono što mu je Ria u sledećih petnaestak minuta ispričala uverilo ga je da je ta veza postojala.

Priča koju je Dok Holidej čuo počela je dve godine pre njegovog susreta sa Riom, u gradu Barlou. Ria je tamo radila kao bibliotekarka i tako je sreća jednog mladog čoveka sa merom indijanske krvi, za koga je verovala da je sin nekog bogataša. Interesovala se za njega, ali ga nije zavolela.

On ju je obasipao pažnjom i poklonima, nekoliko puta joj predložio brak, dostojanstveno prihvatio njeno odbijanje i uopšte, ponašao se kao savršen džentlmen sve dok ga jednog dana nije potražila ogromna potera. Tek tada je Ria saznala da je njen tamnooki obožavalac Kvil Sent Lore mnogo traženi ubica.

Od tada život Rie Kering postao je prava noćna mora. Pokušavala je

da se pod lažnim imenima sakrije u drugim gradovima, bavila se svim i svačim, i tako je slučajno otkrila da je izvrsna pevačica. Jedna nesreća donela joj je sreću: glas vrsne pevačice. No, uvek je živela u strahu da će Sent Lore, obuzet idejom da je voli i da ona njega voli, ipak naći. To se i desilo nekoliko puta. Njegove posete bile su uglavnom kratke, a dvaputa su njegov dolazak pratila krvava ubistva kada je zaključio da se neki ljudi interesuju za Riu. Jednom prilikom Ria je poslala nekog suseda da dovede šerifa. Sent Lore je pošao u poteru za njim i prerezao mu grlo. Posle toga nikada više nije pokušala da obavesti policiju.

A onda je došla u Ejmsvil.

Holidej je znao šta se u Ejmsvilu desilo, ali nije mu bilo jasno šta je navelo Riu da ga posle odlaska iz Ejmsvila ostavi bez reči.

— U pitanju je bio isti razlog kao i pre toga. Kvil Sent Lore. Čula sam da je viđen u blizini Ejmsvila i bojala sam se da je opet našao moj trag. Htela sam da vas obojicu spasem neprijatnosti.

Završivši priču, Ria je začutala. Holidej je sedeo bez pokreta, lica granitno tvrdog pri zracima sunca koji su prodirali kroz prozore.

— I, šta se posle toga desilo sa njim?

Riino divno lice zasenčila je senka brige i u jasnim zelenim očima zasvetlucao je strah. — Nadam se... mislim da je mrtav, jer se već mesecima nije pojavio.

Holidej je sumnjičavo zavrteo glavom. — Ne znam. O njegovoj smrti ništa se nije čulo. Ko zna? Uzdajmo se u tvoju sreću, Ria. U stvari, potrebna si mi živa, jer će mi bez tebe biti teško da smirim

Flojda. Želim da po svaku cenu osujetim plan onog debelog žapca Terlitona.

Agent u postaji dilažanse kod Marfijeve stanice na glavnom južnom putu koji je iz oblasti Rejnbou vodio za Oklahomu, zatrepao je iznenađeno kada je primetio da se u odaji nalazi čovek koji je ušao a da ga on nije primetio.

Odjednom se našao pred čovekom uzanog bakarnog lica na kome su sijale najtamnije crne oči koje je ikada video.

— Ovaj, izvolite, gospodine? — rekao je. — Šta mogu da učinim za vas?

— Tražim svoju ženu, čoveče. Nekako sam dočuo da je jučerašnjom dilažansom prošla ovuda. Visoka je rastom i izgleda mnogo lepa mlada žena sa kosom kestenjaste boje i zelenim očima. Jesi li je možda primetio?

— Jesam, mister, juče je zaista prošla ovuda jedna dama koja bi mogla da odgovara vašem opisu.

— Kojim pravcem je otišla?

— Ka severu.

— A koji se gradovi nalaze severno oдавде?

— Tankred Vels, Mišen i Fernis Hil.

Melez se osmehnulo i najučtivije zahvalio pre nego što je izašao iz odaje isto onako nečujno kao što je ušao. Pa ipak, nameštenik poštanske kompanije osetio je neku čudnu jezu u telu kada su se vrata otvorila i zatvorila za nepoznatim posetiocem.

— Pitam se ko bi taj mogao biti? — promrmljao je glasno. Zatim je nakrivio glavu i napregao sluh da bi jasnije čuo šum kopita više konja koji su se udaljili od kuće i brzo ne-

stali u noći. — Izgleda da ima prilično društvo sa sobom — zatim se namrštio. — Čudno, nije mi izgledalo da ona devojka ima u sebi indijanske krvi...

X

Tri milje zapadno od Fernis Hila tekla je reka Čet. U sunčane dane kasnog proleća voda je uvek bila zelena i topla jer je na tom mestu korito bilo široko, plitko i pokriveno najfinijim peskom, kao i blago nagnute obale koje su se dalje nastavljale u valovitu preriju.

Na jednoj okuci reke obala se stepenasto dizala, dok je na drugoj sve do same vode bila obrasla rastiњem. Dugačke grane pružale su se do iznad vode praveći prijatnu hladovinu. Bilo je to skrovito mirno mesto, gde su na pojilo dolazili jazavci i antilope ostavljajući tragove u mekom tlu, pokrivenom lišćem. Goveda sa obližnjih rančeva nikada nisu dolazila na taj deo reke, jer im je nešto niži deo rečnog korita sa ravnijim obalama bio pristupačniji. Tamo su goveda mogla dolaziti i danju i noću. Ovde, pak, prilaze vodi koristile su samo divlje životinje i oni koji su u podnevne časove hteli da u toploj vodi uživaju daleko od radoznalog ljudskog oka.

Baš taj razlog naveo je Kiti i Bel, dve poznate dame iz kuće za zabavu Velike Flo, da uživanje potraže u diskreciji tog skrovitog mesta. Posle brćkanja u mlakoj vodi ležale su nage u maloj peščanoj uvali zavučenoj između dva niza gustog žbunja. Omamljene toplinom podnevnog sunca ležale su kao usnule, zanete svojim mislima i sanjarijama. Možda su tog trenutka maštale o princu iz bajke, koji nikada nije došao da ih izvede iz grube

realnosti svakodnevnog života. Tišinu je remetilo samo zujanje pčela u grmlju i povremeno pljuskanje vode pod perajima razigranih pastrmki.

— Razočarana sam, Kiti — rekla je posle izvesnog vremena Bel.

— Razočarana? Zašto?

— Zbog Holideja. Dopada mi se, a on mene nije ni primetio. Tako je to uvek kad se zagreješ... obično nema odgovora.

Kiti nije odmah odgovorila. — Ne znam da li je to uvek slučaj, Bel, ali ovoga puta za svoj neuspeh imaš dosta da zahvališ onoj zelenookoj zmiji. Da se ona nije pojavila, možda bi te ipak zapazio. Ovako... — izvila je rezignirano usne, očigledno ljuta na zlu sudbinu.

Ponovo su začutale i vratile se svojim mislima.

Odjednom se iz duboke senke drveća iza njih nečujno pojavio jedan čovek.

Stajao je tako izvesno vreme neprimećen i posmatrao ih, a one nisu ni slutile da su predmet njegove pažnje. Bio je to mlad čovek sa očima starca. Kada se pokrenuo, učinio je to lako i elastično, kao da u telu ima ugrađene opruge. Lice mu je bilo tamno, sa crvenkastim prelivima, što je govorilo o njegovom indijanskom poreklu, a duga crna kosa padala mu je preko žute marame vezane oko mišićavog vrata. Oči su mu takode bile crne... crne oči Indijanca, sa divljim odsiajem.

Te njegove crne oči su zasijale kada je pošao ka nagim ženama oporuženim na pesku.

Ma koliko nagota bila prirodna ona je kod civilizovanog čoveka stanje drukčije od uobičajenog i kod žene obavezno izaziva veću dozu opreza. Taj instinktivni oprez naveo je Kiti da se trgne iz sanjarija.

mada za to nije imala nikakvog povoda jer je čovek hodao tiho kao mačka. Ali, čovek je bio mužjak i žena je instinktivno osetila njegovo prisustvo. Okrenula se i kratko ciknula, povukavši istovremeno Bel za ruku. Kratak prigušeni krik oteo se Bel sa usana i obe žene su skočile da bi dograbile odeću prebačenju preko obližnjeg žbunja, u čemu ih nepoznati nije sprečio. Njegovu pažnju nisu zaokupila njihova naga tela, već nešto sasvim drugo.

— Budite mirne — rekao je zapovednički i sevnuo preteći očima.

Bel i Kiti su shvatile poruku i zamenile. Uostalom, znale su da im u ovakvoj situaciji vriskanje ne bi ništa pomoglo. No, za njihovo ponašanje postojao je još jedan razlog. Sem toga što je nosio nisko pripasan revolver pričvršćen tankim kaišem za butinu, nepoznati je pristojno izgledao. Bio je uredan, glatko izbrijan, a kosa mu je bila uredno začešljana. Ostavljao je utisak čistog i zdravog čoveka. Obzirom da su u svom poslu sretale svakakve ljude, ovaj ovde izgledao im je sasvim pristojan. Brinule su ih samo njegove oči.

— Radite li vi za ranč „Kros“, mister? — zapitala je Bel nervozno.

— Da li se tako zove ranč kome pripadaju ovi pašnjaci? Ne, moje dame, ja radim za sebe — pokretom glave pokazao je u pravcu Fernis Hila. — Vi ste svakako iz grada? — nastavio je da postavlja pitanja ne obazirući se na njihov neprijatan položaj.

One su kratko odgovorile da jesu.

— To sam i mislio, jer se sa onim lakim jednopregom, na koji sam maločas naišao, ne putuje daleko — uozbiljio se još više, ako je to bilo moguće, i nastavio. — Tražim jednu damu. Dama koja me interesuje je vrlo visokog stasa, ima kestenastu

kosu i hoda kao kraljica. Zove se Ria. Zna li je?

Bel i Kiti su se zgledale i Bel je rekla. — To je nova pevačica koja nastupa u „Dikon Benču“, mister. Može se reći da je lepa — dodala je izvivši usne.

— Zaista i vi tako mislite? — zapitao je nepoznati sa nešto više raspoloženja. Bile ste mi od velike pomoći, dame. Ali, ne dopada mi se kad vidim da dame vašeg kova šetaju tako daleko od grada, gde mogu zapasti u razne neprilike... pogotovo ako ih neko zatekne u položaju u kakvom ste vi. Stoga bi bilo bolje da se odmah vratite.

One su žarko želele da što pre odu, ali dok su se na brzinu oblačile iza žbuna, nepoznati je prišao bliže.

— Nameravam da tu osobu iznenadim, dame. Hoću da joj priredim veliko iznenađenje. Ne želim da mi tu nameru neko osujeti time što bi joj rekao da sam se raspitivao za nju. Shvatate li šta kažem? Nemojte nikome reći da ste me videle.

One su obe u glas odgovorile da nikome ništa neće reći, ali izgleda da je on hteo da svom zahtevu doda još koji gram ozbiljnosti. Bez opomene izvukao je revolver. Pokret mu je bio tako brz da ga one nisu ni primetile. Pobledele su kada su se našle pred crnim otvorom cevi koja im se činila velika kao top.

— Ja sam vrlo žustar sa revolverom — rekao je stranac i njegova izjava nije zvučala kao hvalisanje. — I uopšte uzev, vrlo sam nervozan i žustar, a jako dobro pamtim lica, moje dame. I zato nemojte nikako zaboraviti šta ste obećale. zapamtite? Strašno bi mi bilo krivo ako bih morao da potražim par tako lepih dama samo zato da bih im proso mozak što su mi pokvarile zadovoljstvo. Ali, moje dame, budite

sigurne da ću to učiniti ako bude trebalo.

One su verovala da govori istinu. Pri pogledu na crni otvor revolvera i još crnije preteće oči, nije bilo moguće ne poverovati u njegovu pretnju. Klimnule su glavom žurno i na njegov pokret revolverskom cevi žurno otrčale ka svojim kolima.

— Žene — rekao je ravnodušno vraćajući revolver u futrolu. Zatim je okrenuo glavu i tiho zviznuo, na šta se iza žbunja pojavilo još nekoliko ljudi. — Tu je — rekao je Kvil Sent Lore. — Krije se tamo u gradu, kao što sam čuo. Nije li to prava vest?

— Ako ti tako kažeš. Senti — rekao je Džoe Rals. Kao i drugi, debeljuškasti Rals bio je bandit i ubica. Ali nasuprot drugima, on se ponekad usudivao da se ne složi sa mladim crnokosim čovekom koji je bio njihov voda.

— Da, to je prava vest — rekao je Sent Lore otežući, ne obazirući se na uzdržanost u Ralsovom glasu. — Ria je tamo... i verovatno da su tamo Holidej i Bilard, kao što sam čuo. Zar to nije divan sticaj okolnosti?

Rals je zapitao. — Šta nameravaš Senti?

— Šta nameravam?

— Hoćemo li ući u Fernis Hil?

— Pa, posle toliko dugačkog puta bilo bi zaista sramota da se okrenemo i odemo a da ne pogledamo kako je tamo? Sem toga, mnogo bih voleo da vidim kako je Ria.

Rals je isprekidano uzdahnio.

— To znači da ćemo sići u grad, Senti?

Melez je radoznalo pogledao svog doglavnika i počeo zamišljeno masirati tanak ručni zglob. Ispod manžetni njegove crvene košulje na zglobovima su se videli duboki ožiljci. U toku poslednjih petnaest

meseci Kvil Sent Lore proveo je punu godinu okovan u zatvoru u Sonori, koji je imao najbrutalnije čuware i najveće bubašvabe u celom Meksiku. Južno od granice još uvek se sa divljenjem pričalo o zatvoreniku koji je uspeo da pobegne od tih brutalnih čuvara kada je konačno prerezao okove.

— Jesi li uplašen, Ralse? — Sent Lorenov glas pretvorio se u šapat. — Uplašen od velikog Holideja?

— Ja se ne bojim nijednog čoveka, Senti. Ali Holidej je brz, a kažu da je i Bilard samo nešto malo sporiji.

— Tako kažu, tako kažu — promumlao je Sent Lore i sjajnim očima bacio pogled prema udaljenom gradu. — Ali, koliko je čovek brz ako se nameri na obične kauboje ili mišićave kopače u rudnicima ili pijance? To je pitanje koje treba sebi da postavimo, amigo. Da li se taj Holidej ikada sudario sa Flešom Mekijem, Kanzas Dulijem ili Džonom Henrijem Vokerom?

Džoe Rals je morao da zavrti glavom. Većina onih koji su Holideju doneli glas brzorukog revolveraša bili su mlade usijane glave željne slave. No, bilo je i takvih koji su nesumnjivo znali da rukuju oružjem. Da li su se ti mogli meriti sa imenima koje je Sent Lore pomenuo, Rals nije znao, ali nesumnjivo da Holidej nije bio mačiji kašalj. S druge strane, ovaj omaleni mršav čovek crnih očiju i kose, koji je stajao pred njim, sredio je nekolicinu glasovitih revolveraša pre nego što su uspeli da potegnu oružje. Rals je bio jedan od onih koji su iskrenč verovali da je on najbrži od svih živih revolveraša: verovao je u njegovu magičnu ruku.

— Znači da nameravaš da se obnačunaš sa njim i Bilardom?

— Možeš mirno reći da ćeš dobiti ono što zaslužuju, Ralse. Posle svega što su mi učinili, to je pravo...

Sent Lore se počeo šetati u krug udarajući pesnicom u šaku; njegovo bakarno mrko lice održavalo je njegova vrela osvetnička osećanja.

Posle dugog ćutanja Rals je progovorio. — Nameravaš da ubiješ Holideja i Bilarda? — htio je tačno da zna. Sent Lore ih je često vodio u zbivanja o kojima ništa nisu znali i nije ih upućivao šta očekuje od njih. Kao posledica toga, smrtnost u bandi je bila vrlo velika. Ako je trebalo da se sukobe sa renomiranim pustolovom, Džoe Rals je želeo da to unapred zna.

— Misliš li da treba da te upućujem u sve svoje misli, Ralse? — zapitao je umesto odgovora Sent Lore i udaljio se. Ali, u tim rečima nije bilo onog pretećeg nasilničkog prizvuka. Voda bandita izgledao je kao da nešto sanja i Rals je znao šta taj pogled znači.

Taj pogled je značio da će neko uskoro platiti glavom.

Ostali, uglavnom novi ljudi koji su u bandu regrutovani tokom Kvilovog jahanja iz Teksasa, okupili su se oko Ralsa ne skidajući pogleda sa Sent Lorea, koji se između drveća uputio ka njihovom logoru. Zatim su radoznale poglede okrenuli ka Ralsu, koji je iz svoje ulubljene kutije izvadio toliko potrebnu tanku cigaru.

Jedan član bande krivih nogu i buljavih volovskih očiju, zapitao je tiho. — Šta je to u vezi sa tom prokletom ženturačom, Džoe?

— Kvil ne voli da o tome govori, Ejse.

— Čuj, ako se od nas očekuje da se sudarimo sa tim Holidejem,

imamo pravo da znamo zbog čega rizikujemo glavu, je li tako?

Vukući punim ustima dim cigare da bi je raspalio, Rals je progovorio kroz zube.

— Možda — promrmljao je i pustio duvanski dim kroz nozdrve. — Vidite, do sada ste imali dovoljno prilike da uočite kakav je Kvil i kako radi. Ako on sebi nešto utuvi u glavu, nema te sile koja će ga zadržati.

— To je istina — rekao je Ejse.

— A ta žena — nastavio je Rals — ta Ria Kering... nije neka obična suknja. Ona je ono što se kaže prava žena, žena zbog koje se zaboravljaju sve ostale. To je žena za njega. No, on je nije video već skoro dve godine. Sve vreme je bežala i izmicala mu. Recimo da joj se nije dopao njegov... stil.

— A gde se tu uklapaju Holidej i Bilard, Džoe?

— Ria je bila zagrejana za Bilarda u Ejmsvilu — rekao je Rals. — Htela je čak da se uda za njega, a onda je otišla sa Holidejem. Sentišu se to ne sviđa i namera mu je da ubije i jednog i drugog.

Rals je za trenutak začutao, a onda slegnuo ramenima.

— Eto, tako je to.

Banditi su izmenjali poglede.

— Reci mi nešto, Džoe — ostao je i dalje uporan jednooki Storn Koster. — Ako ta žena mrzi Kvila, kao što izgleda, i beži od njega, što je po svoj prilici tačno, i ako on mora da jurca za njom širom ove proklete zemlje i da pri tome čisti sa puta sve njene ljubavnike i tome slično, zašto onda on to ne završi brzo i jednom za svagda?

— Kako to misliš? — zapitao je Rals.

— Do vraga, čoveče, ona mu ne pruža ništa sem muke i jada. Jedini način da takvu ženu dovedeš u red je da je ubiješ.

Svi su energično klimnuli glavom da se s tim slažu.

Ali, Džoe Rals je odlučno odmahnuo glavom.

— Kvil to ne može da uradi — rekao je.

— Zašto ne? — hteo je da zna Murtel.

— Zato što je voli.

XI

Koliko je vremena prošlo od trenutka kada je ponovo ugledao Riu Kering obasjanu svetlostima reflektora, Flojd nije znao; ono se moglo meriti časovima, danima ili čak mesecima. Jedinj dokaz protoka vremena bilo je nekoliko praznih flaša od viskija poređanih na stolu u njegovoj hotelskoj sobi. Sve vreme od one kritične večeri bio je pod alkoholom, baš kao i prvih dana u Ejmsvilu.

Nije ni slutio da će ga ponovni susret sa Riom toliko pogoditi. Mislio je da ju je zaboravio, da je vreme učinilo svoje; bar tako je izgledalo kada je Riu video samo u uspomenama. Međutim, kada se pojavila uživo, gizdava, vitka, sjajnih zelenih očiju koje su se jale poglede što su izazivali uzdahe, sve je izgledalo drukčije. Svet kao da se prevrnuo i umesto želje da živi i gleda ljude oko sebe, u njemu se budila potreba da ruši i uništava. To se najviše odnosilo na pretpostavljenog krivca njegovog poraza. Doka Holideja.

Ako mu je čovek nekada bio prijatelj, sada ga je gledao kao najomraženijeg neprijatelja. Želeo je da ga zgromi, uništi, zbriše sa ovog sveta, jer ga je i samo njegovo postojanje podsećalo na doživljeni poraz i poniženje. U njegovim očima Holidej je bio najcrnje zlo,

glavni razlog njegovog gubitka i razumljivo da se protiv srećnog suparnika njegov revolt dizao snagom oluje. Na nesreću, nije bilo mogućnosti da se krivcu osveti: Dok Holidej je na oružju bio bolji od njega i osećaj nemoći da račune izravna dolivao je još neku kap u prepunom čašu žuči.

Ustao je sa postelje i počeo da šeta. Soba mu se odjednom učinila kao kavez i u jednom momentu Flojd je dograbio šešir i pošao napolje. Ali, odraz sopstvenog lica u ogledalu ga je zaustavio. Bio je neobrijan, bleđ, podbulih očiju, mračnog pogleda očajnika. Ni nalik na sebe od pre nekoliko dana. Kako je moguće da se čovek za tako kratko vreme toliko promeni?

Umornim korakom brodolomnika izašao je iz sobe i sišao niz stepenice. U predvorju hotela pozdravio ga je portir, a na ulici su ga dočekali mrak i žučkasta svetlost petrolejki. Pošao je nasumice niz ulicu i posle nekoliko koraka na njega je naleteo jedan pijanac nesigurnih nogu. Flojd ga je mrko pogledao i odgurnuo rukom, na šta je pijanac promrmľjao nekoliko nerazgovetnih reči izvinjenja i udaljio se.

— Idiot! — rekao je Flojd za sebe i nastavio da hoda. Išao je bez određenog cilja i tek kada se posle nekoliko minuta našao pred jarko osvetljenom kućom za gospodu Veli-like Flo, shvatio je da je baš to ono što mu treba. Da, te večeri mu je nužno trebalo društvo žena. Morao je iz svesti izbrisati sliku žene u tamnoj haljini sa izvezenom zmiom.

Odgurnuo je vrata i ušao unutra. Zablesnuo ga je sjaj porcelanskih svetiljki, politiranog nameštaja i crvenog pliša. Miris duvanskog dima i viskija dizao se do šarene

favanice sa koje su visili lusteri, a na galeriji, do koje se dolazilo širokim stepenicama zastrtim tepihom, niz vrata bio je zaklonjen diskretno razmaknutim brokatnim zavesama. U prostranoj odaji u koju je ušao vladala je vreva i žagor, a slobodne dekoltirane dame u providnim haljinama šetale su između gostiju zagrejanih pićem. U kući Velike Flo zabava je bila u punom jeku.

Flojd je prišao šanku i naručio piće. Podbulim očima pogledao je oko sebe i pogled mu se zadržao na ridokosoj Bel. Uhvativši njegov pogled, Bel je povukla Kiti za rukav i obe dame, njišući kukovima, prišle su novom gostu, čiji je izgled očito otkrivao potrebu za vedrijim mislima. Kucnuvši ga prstom po bradi, Bel je oslovila Flojda.

— Šta je to sa vama, mister? Izgledate kao da su vam sve lađe potonule. Pogledajte oko sebe i razvedrite se.

Flojd ih je pogledao. — Zato sam i došao — rekao je tmurno.

— Došli ste upravo tamo gde treba. Častite nas pićem, pa ćemo vam praviti društvo. A ako se pokažete kao pravi džentlmen — dodala je vragolasto — uverićete se da je u našem društvu život mnogo lepši.

Flojd je mahnuo rukom barmenu i ovaj ih je poslužio pićem. Ispili su po gutljaj i Kiti je počela da ćereta.

— Znae li priču o tome šta je doktor Tuls rekao gospođi Heklbi kad je pregledao njenog bolesnog muža? „Gospođo Heklbi, nimalo mi se ne sviđa izgled vašeg muža”. A ona je na to odgovorila: „Ni meni, doktore, ali on je dobar otac mojoj deci i sada više ne mogu da ga menjam.”

Flojd se s naporom osmehnuo. Bel ga je uštinula za mišicu i na-

stavila. — Ne tako žalosno, mister. Niste i vi valjda jedan od onih koji su zaljubljeni u novu pevačicu. Dosta mi je takvih — napućila je usne. — Valjda nešto draži ima i kod drugih žena.

— Ne sumnjam u to — rekao je Flojd u želji da ih odobrovolji. Končno, došao je da se zabavi i ove dve devojke izgledale su dosta privlačno.

— Uostalom — nastavila je Bel nemoćna da obuzda svoj gnev prema srećnoj suparnici — dobiće ona već svoje.

Kiti se trglala i gurnula je laktom opominjući je da ćuti. Pred očima joj je istog trenutka iskrsla slika crnokosog i tamnopotog meleza crnih pretećih očiju i upozorenja koje im je dao. Ali, šteta je već bila učinjena, jer je Flojd čuo šta je Bel rekla i zainteresovao se.

— Kako to misliš „dobiće svoje”? — zapitao je.

— Ništa, to sam samo onako rekla — odgovorila je Bel shvativši da je napravila glupost.

Ali, Flojd se nije dao zavarati. Samo po sebi te reči mogle su biti izraz ženske surevnjivosti i pakosti prema uspešnjoj pripadnici istog pola, ali nešto mu je govorilo da u ovom slučaju iza nehotice izbrbljenih reči ima nečeg stvarnog. Dograbio je Bel za mišicu i čvrsto je stisnuo. — Hoćeš li mi reći o čemu se radi, devojko.

— Hej, pustite me, mister, šta vam je? — zavapila je Bel jer ju je Flojd čvrsto stiskao za ruku.

Ali, Flojd nije popuštao. — Govori, devojko, u čemu je stvar ihiću pozvati šerifa. A ti znaš da sa njim nema šale.

Flojd nije znao kako mu je sa usana sletela baš ta pretnja. Najmanje je želeo da Holideja stavlja u prvi plan svojih misli, ali ovo je

izgovorio sasvim spontano, verovatno iz podsvesti u kojoj je predstavljala o Holideju imala sasvim drukčiju boju i dimenziju. Tog trenutka on više nije razmišljao o Holideju kao o srećnom suparniku, već kao o čoveku na koga se može osloniti.

Bel se uzvrpoljila. Pogledala je Kiti kao da od nje traži pomoć, ali ona je samo bespomoćno slegnula ramenima. Bel je shvatila da je učinila glupost što se izrekla i da će, ako se Rii Kering nešto desi, biti dovedena s tim događajem u vezu. Zaključila je da će biti bolje ako sve prizna i u nekoliko rečenica ispričala je Flojdu događaj sa reke. Flojd je odmah zaključio da se ne radi o nekoj naivnoj igri i da je čovek koji je navodno Rii spremao iznenađenje imao na umu nešto daleko ozbiljnije od obične prijateljske posete. Tresnuvši na šank novac za piće, okrenuo se i pošao vratima.

U tom trenutku u njemu se nešto prelomilo. Ma koliko da mu je teško padao gubitak voljene žene, on ju je i dalje voleo i nije želeo da je neko povredi. A taj crnooki čovek pretećeg izgleda nije smerao ništa dobro.

Morao je smesta da potraži Holideja. Ako Rii Kering preti neka opasnost, onda to samo Holidej može sprečiti. Naravno, on će mu u tome pružiti svaku pomoć. Ria Kering je zavredela svu tu žrtvu.

Izlazeći iz Koganovog saluna, Holidej je zastao na trotoaru i izvadio pozlaćenu tabakeru. Čaša hladnog piva prijala mu je više nego

ikada i hteo je da to zadovoljstvo kruniše dobrom cigarom. Tek što je pripalio i odbio nekoliko dimova, iza ugla sporedne ulice ističe neki debeljko u kišnom ogrtaču i ugledavši Holideja, bez reči se uputio prema njemu.

— Šerife Holideje — izustio je zadihano. — Jedva sam vas našao — stao je i pokazao palcem u pravcu odakle je došao. — Tamo pored izgorele gradske štale stoji neki mnogo opasan čovek. Drži revolver u ruci i preti da će prosvirati glavu kuršumom prvom čoveku čije mu se lice ne bude svidelo.

— Je li pijan? — zapitao je Holidej.

— Ne znam, šerife. On je neki došljak, ne poznajem ga.

Holidej je pokretom usana premetio cigaru iz jednog ugla usta u drugi. — Hvala, Jonki, odmah ću videti šta taj hoće — rekao je i izvadivši pištolj, proverio da li je pun. Bila je to obična svakodnevna situacija, ali ipak je morao biti spreman.

Pošao je lagano glavnom ulicom ka ruševini gradske štale, prolazeći uz put kraj uličnih svetiljki. Bilo je već poodmaklo veče i na ulicama je bilo malo prolaznika. Znajući da opasnost može iskrsnuti iza svakog ugla Holidej je išao opreznim korakom budno motreći lica ljudi na koje je nailazio. Bila su to sve poznata lica, koja je tih dana sretao.

Na pedesetak metara daleko od kuće za zabavu Velike Flo zastao je, jer je kroz vrata kao izbačen katapultom izašao Flojd. Holideju se to učinilo neobično, tim pre što je znao da je Flojd tih nekoliko dana proveo zatvoren u svojoj sobi. Šta je moglo da ga navede da sa

odjednom nađe na mestu kao što je Floina javna kuća? Iznenađenje je bilo utoliko veće što je Flojd žurno pošao prema njemu čim ga je ugledao. Mada nije znao šta se tih dana događalo u Flojdovoj glavi i duši, Dok je naslućivao da se ponavlja duševna drama iz Ejmsvila i znao je da je jedan deo Flojdovih opakih misli sigurno upućen njemu. To je Flojdov izgled potvrdjivao. Kada je stao ispred Holideja, Flojd je bio bleđ i uzrujan.

Ali začudo, umesto izliva gneva Flojd ga je oslovio zabrinutim glasom. — Dok, Riti prethodi opasnost. Ovog momenta sam saznao da se za nju raspitivao neki nepoznati čovek opasnog izgleda.

Holidej je žmirnuo očima. Setio se priče o Sent Loreu i uz kičmu su mu pošli hladni žmarci. — To može biti u nekoj vezi sa ovim zbog čega sam pošao — rekao je za sebe. — Možda je u pitanju Sent Lore.

— Sent Lore? Onda i ja idem s tobom.

— Nije potrebno, Flojde, mogu to i sam da sredim.

— Sredićeš lakše ako ti ja budem čuvao leđa — rekao je Flojd tonom koji nije dopuštao protivljenje. — Hajdemo, Dok. Večeras ću uživati u ulozi šerifovog pomoćnika.

Zadovoljan što vidi Flojda dobre volje, Holidej je slegnuo ramenima i pošao do ugla da bi skrenuo u polumračnu ulicu Piti, u kojoj su se sa obe strane nizale zgrade od dasaka i razni magacini za robu. Ulica Piti bila je poznata kao poprište svađa, tuča, a nekad i ubistava. Obično je Holidej izbegavao da

njom prolazi po mraku, ali ovoga puta nije bilo izbora.

— Ne vidim nikoga — primetio je Flojd kada su se približili crnim zagaravljenim ostacima Tamnerove štale. U pozadini štale nalazio se koral, u kojem je šetao samo jedan konj.

Holidej je odjednom shvatio da je suviše tiho. Dodirnuo je Flojda po ruci i obojica su zastali. Mučilo ga je neko čudno predosećanje.

Bilo je to osećanje rođeno iz šestog čula, rođeno u godinama opasnog življenja na ivici smrtne opasnosti, koja je neprekidno jahala Holideju na vratu. I ovoga puta odgovor na slučajnu opasnost bio je brzo i žestok. Levom rukom dohvatio je Flojda za rame i gurnuo ga na zemlju, a desnom rukom mašio se revolvera. Istog trenutka kada je u njegovoj ruci blesnuo „kolit“ teškog kalibra, zapazio je kako se jedan stub ograde pomerio.

Sa ledenim grčem u želudcu, Holidej je video kada je iz ruke zgrčene siluete blesnuo crvenkasti plamčić. Učinilo mu se da je osetio vruć dodir zagrejanog vazduha po obrazu u istom trenutku kada se bacio u zaklon iza porušenog zida. Tane se zarilo u stablo pamukovog drveta i Holidej je doviknuo Flojdu da se i on zakloni.

Flojdu ta opomena nije bila potrebna. Zgrčen pored dimom i vatrom opaljenog zida, on je već u obema rukama držao po jedan revolver. Odjek prvog hica razlegao se u ulici Piti i odbio se od niskih brvnara, da bi ga zagušio prasak niza hitaca koji su usledili.

Jedan hitac okrznuo je Holideja po levom ramenu kada je pretrčao brisan prostor do jedne gomile drva i kamenja. Tane koje ga je okrznuo udarilo je u zid i komadići prašine zasuli su ga po vratu. Holidej je digao ruku i cev njegovog pištolja pošla je za siluetom koja je velikom brzinom protrčala između dve kolibe. „Kolt” je poskočio u njegovoj ruci i silueta se prevrnuła preko glave i tresnula u jednu kolibu, od čega se klimava konstrukcija zgradice zatresla.

Topot kopita upozorio je Holideja i Bilarda na novu opasnost i okrenuvši glave, oni su ugledali trojicu konjanika koji su iskrsnuli iz jedne uličice pedesetak metara daleko. Konjanici su pojurili prema njima urlajući i pucajući iz pištolja, a njihovu pucnjavu podržala je jaka i koncentrična paljba napadača iz zasede, koji su opkolili ruševine štale.

— Uleteli smo u zasedu, Dok — izustio je Flojd spremajući se da dočeka napad konjanika sa pištoljem u svakoj ruci.

Holidej nije ništa odgovorio. Čuvao je snagu za borbu, ali nije mogao da porekne Flojdovo zapažanje. Očigledno da je zaseda bila unapred planirana i da su oni slepo uleteli u zamku iz koje ih može izvući samo luda sreća.

Urlajući kao Komanči, konjanici su u trku projurili pored jedne zardale pumpe dižući oblake prašine. Prišavši bliže, njihovi su obrisi postajali jasniji. Čelični nišani pištolja su ih pratili.

— Sad! — vknuo je Holidej i pritisnuo obarač.

Jedan konjanik je poleteo sa konja kao otpiknut prstom nekog nevidljivog džina. Čizme su mu kliznule iz uzengija i on je poleteo nazad kroz vazduh mrtav, pogođen teškim kuršumom „kolta” koji je probio vilicu i zario se u mozak.

Flojd je tek trećim metkom uspeo da skine iz sedla jednog napadača. Treći konjanik se pokazao kao mnogo teža meta. Zakačivši čizmu za jabuku sedla, napadač je u indijanskom stilu, skriven iza konjskog tela, pripucao kada je došao u blizinu napadnutih. Dok su kuršumi zviždali oko njih kao stršljenovi, Holidej i Bilard su ostali da leže čvrsto pripijeni uz zemlju. Jedan kuršum zario se u zemlju odmah pored Holidejevog vrata i zasuo ga prašinom. Drugi kuršum okrznuo je Flojda po ledima i otkinuo komad tkanine sa njegovog kaputa.

No, trenutak kasnije konjanik je projurio i zavio iza obližnje zgrade. Holidej i Bilard su to iskoristili i povukli se dublje u zaklon.

Zatim je nastalo kratko zatišje. Holidej je oprezno digao glavu da osmotri njihovo bedno skrovište. Glavni zid sa leve strane pružao im je solidnu zaštitu: bio je vrlo debeo i čvrst. Sa druge strane ruševine su bile niske. Zid je i sa te strane pružao prilično dobru zaštitu, ali ga je sa visine krova ili nekog drveta napadač lako mogao prebaciti. Mešto, dakle, nije bilo idealan teren za pružanje otpora bandi ubilačkih napadača.

— Napred — doviknuo je neko. — Martele, pridi im kroz koral. Kostere, ti i Fargo popnite se na

ona stara kola, odakle ćete imati bolji pogled. Ralse...

— Šta ovo znači? — povikao je Flojd besno. — Jeste li poludeli, ma ko da ste?

— Koji si ti od dvojice kradljivaca žena. Holidej ili Bilard? — začuo se ponovo glas.

— Kradljivac žena? — Holidej je pogledao Flojda. — Šta taj govori?

Kao da je čuo njegovo pitanje, napadač je doviknuo sa druge strane ruševina. — Trebalo je da vas potražim u Ejmsvilu, Holideje. A i tebe, kockare. Svega mi na svetu, odatle izaći nećete.

Leđeni žmarci podišli su Holideja. Pogledao je Flojda i zaključio da je sa njim isti slučaj.

— Sent Lore? — izustio je. Flojd je digao glavu i doviknuo. — Je li tamo Sent Lore?

Odgovorio mu je pucanj i kuršum je zviznuo blizu njegove glave.

— Ona je moja, Holideje, pseto — odgovorio je glas zagušen gnevom. — Uvek je bila i uvek će biti.

Holidej se oslonio leđima na zid i počeo puniti revolver. — To je on. Flojde, Sent Lore. Izgleda da smo u većoj nevolji nego što smo mislili.

XII

— Tražite suviše mnogo, mis Ria — usprotivio se Honest Džon. — U ulici Piti je čitav čopor bandita. Šta želite da učinimo? Da preuzmemo ulogu čuvara reda i napadnemo ih?

— Ne, gospodine Skilmore — rekla je Ria Kering sa podijuma u „Di-

kon Benču". — Očekujem od vas da se ponašate kao ljudi.

Njene reči propratilo je klicanje i ljudi su se počeli gurati da bi bolje čuli šta se govori. Ria je sišla niz stepenice da bi prikazala svoju tačku za to subotnje veče, kada su se prvi prigušeni udaljeni pucnji čuli iz predgrađa. Pucnji su je uznemirili, a njena strepnja postala je još veća kada su u salun stigli prvi glasovi da je grupa razbojnika napala Holideja i Bilarda u ulici Piti. No posle Prve zabune, ona se brzo pribrala i pozvala građane da podu u pomoć. Štaviše, bila je spremna da ih povede.

Četvorica građana odmah su izjavila da će poći protiv bandita ukoliko i drugi to učine. Drugi su, međutim, bili manje raspoloženi da se sudare sa nadmoćnim neprijateljem.

— Vi to dugujete vašem šerifu — rekla je Ria glasno da bi nadjačala žagor i udaljene pucnje. Hladni prsti straha stezali su joj srce, ali ona nije htela da to pokaže. Trudila se da izgleda pribrana i jaka; trudila se da ostavi utisak da u Fernis Hilu niko i ne pomišlja drugo nego da pohita šerifu u pomoć.

— Setite se one noći u Kogano-vom salunu — nastavila je. — Svi ste mislili da je šerif samo ludo hrabar, zar ne? Ali, on je uspeo. I posle toga nereda usledio je mir u celoj oblasti koju je šerif od tada održavao. Spasao je najmanje tuce života, vi to znate. To najbolje znaju ljudi sa ranča „88" i graditelji pruge.

— Ona je u pravu — složio se Mjurej Doner, graditelj pruge. — Da nije bilo Holideja, nikada ne

bismo prestali da jedni drugima lupamo glave.

— Vraški dobar čovek — složio se drugi graditelj pruge glasno. — I hrabar... — pogledao je prema vratima. — Možda mu to duguje-mo...

— Nema tu možda — umešao se gradonačelnik Vaias. — Mis Kering je rekla čistu istinu. Ovaj grad ne treba da štiti samo jedan čovek, već svi. Ako uzmaknemo i ako dopustimo da šerif i Bilard budu ubijeni, ljaga srama zauvek će ostati na nama.

— U pravo ste, gradonačelniče — povikao je jedan građanin obuzet oduševljenjem. — Zašto već jednom ne prestanemo da blebećemo i podemo na poprište bitke pre nego što bude kasno?

— Zašto ne, ljudi? — povikala je Ria. — I neka svako ponese sa sobom oružje, a ne samo...

— Čekajte, čekajte malo — odjeknuo je nečiji glas. — Sta se, to do đavola, ovde događa?

Bio je to Bredi Terliton. Pri kraju tog lošeg dana Terliton je pošao sa bocom u postelju i probudio se kada su mu Marč i Bak javili o okršaju u ulici Piti. Debeljko je odmah shvatio da se sreća okrenula njemu u korist i da je, u trenutku kada se već pobojavao da mu je uspeh izmakao iz ruku, pomoć došla sa nadane strane.

Holidej i Bilard borili su se za život protiv bande razbojnika i Bredi Terliton je odmah doneo odluku da učini sve, makar morao da ide kroz vatru i vodu, da spreči bilo ko-

ga da se umeša pre nego što okršaj dođe do logičnog završetka.

— Silazi sa tog podijuma — povikao je odgurnuvši grubo Riu Kering. Neki čovek se glasno usprotivio, ali je začutao kada ga je Marč dodirnuo vrhom pušćane cevi. Terliton je digao mesnate ruke tražeći tišinu i stao na podijum obasjan zadržanim svetlom.

— Prijatelji, svi me znate kao pobornika reda i mira — povikao je. — I kada bi ovde na kocki bio red i lir, ja bih prvi priskočio šerifu u pomoć. Ali, ovde je u pitanju nešto drugo. Ko su ti ljudi koji su došli i napali Holideja i Bilarda? I zašto su ih napali? Razmislite o tome. Ja sam oduvek govorio da pustolovi i revolveraši, kao što je Holidej, nisu pogodni za šerifa i verujem da većeras vidimo dokaz da je to tačno. Voljan sam da tvrdim kako je ovaj okršaj rezultat ličnih razmirica Holideja i nekih drugih ljudi, i kažem da niko nema pravo da od nas traži da rizikujemo živote zbog nečije privatne svade. Niko.

Neki su počeli protestovati, ali većina je sa odobravanjem propratila njegove reči. Terliton je primetio da njegov istup ima efekta. To je zapazila i Ria Kering, koja je pokušala da se umeša. Ali, Bak ju je odgurnuo u stranu i Terliton je opet počeo da govori. Želeo je da Holidej bude mrtav, želeo je to više od svega na svetu.

U Fernis Hilu nikada nisu gledali Bredija Terlitona kao uzornog građanina ili borca za prava malog čoveka. Ali, on se kao takav predsta-

vio te večeri i sledećih nekoliko minuta izveo je to sa mnogo umešnosti. Govorio je da veruje u budućnost i prosperitet grada. Uložio je novac u tu zamisao, stvorio je poslove, pomogao svakome ko je došao da pomoć zatraži. Tvrdio je da voli Fernis Hil i da ne bi želeo da ga neko baci u krvoprolie, pogotovo ne iz nekih ličnih interesa...

— Prijatelji, susedi — zaključio je — razmislite o ovome pre nego što učinite bilo kakvu ludost. Poslušajte čoveka kome na srcu leže vaši interesi. Poslušajte čoveka koji...

— Koji želi da šerif Holidej pogine.

Prisutnima je zastao dah od zaprepašćenja i sve glave su se okrenule prema pozadini odaje, odakle se glas čuo. Kroz gomilu je zabrujao žagor kada su ljudi prepoznali Širli Donaldson.

Žena je ošinula Terlitona ledenim pogledom, od kojeg je ovoga podišla jeza. Ledenim pogledom koji je govorio da je već dugo čekala ovakvu priliku i da će je svesrdno iskoristiti.

— Ako budete slušali Bredija, onda ste veće budale nego što sam mislila — rekla je Širli ubedljivim tonom. — Sve što je rekao je laž. Ja znam da je podjarivao svađu između rančera i graditelja i znam...

— Zaveži, kučko — zarežao je Terliton jurnuvši prema njoj. — Bak, učutkaj je.

— Čujmo šta ima da kaže, Terlitone, — usprotivio se Doner. — Ti si rekao svoje, neka sada Širli kaže šta ima.

Pošto je dobro znao šta će Širli reći, debeli Terliton to nije mogao da dopusti. Gnevan što mu se Marč i Bak ustezali da ga slede, on se okrenuo prkosnoj devojci. — Podla, izdajnička droljo — zaurlao je i zgrabio je.

To nije bilo prvi put da Bredi Terliton stavi svoje nasilničke ruke na svoju ljubavnicu, ali je to prvi put sada učinio javno. A zapadnjaci su imali čudna shvatanja o tome. Oni su smatrali da svaki čovek ima prava da grdi, pljuje, psuje i laje na mesec, ali ne i da zlostavlja neku ženu.

Spremni da rizikuju Terlitonovu osvetu, prisutni su pritrčali i šćepali ga. Širli se pribrala i ponovo počela da govori.

Terliton je odjednom shvatio da je sa njim svršeno. Kao njegova ljubavnica, glasonoša i robinja, Širli je znala sve. I sve što je znala ona je rekla... sa zadovoljstvom. Svaka njena reč bila je ekser više u Terlitonovom mrtvačkom kovčegu.

Stisnutih vilica, naslonjen na zid, Holidej je znao da Flojdova samoubilačka zamisao neće uspeti. Kvil Sent Lore će ga ubiti pre nego što se probije, a ako i uspe da se izvuče, niko im neće priteći u pomoć. Ali, Flojd je uvek bio tvrdoglav. Sa kuršumom u jednoj mišici puzao je kroz ruševine ka koralu, sa ciljem da se dočepa konja i u trku stigne do glavne ulice.

Jedva čujan zvižduk dopro je do Holidejevog uha. Holidej se ponovo pridigao i otvorio paljbu. Vatra iz pištolja odgovorila mu je sa svih strana, a za to vreme Flojd je pretrčao nekoliko poslednjih metara i skočivši na konja, podbo ga petama.

Pažnje skoncentrisane na Holideja, napadači nisu primetili Flojda i njegovog konja sve dok nije odmakao nekih dvadesetak metara. Tek tada iz pravca obližnjeg kokošarnika začuo se krik. Ne skidajući oka sa malog drvenog kućerka, Holidej je skočio iz zaklona i kroz ruševine otrčao napred dok su se konj i konjanik u trku udaljavali.

I odjednom, ugledao je ono što je želeo. Mršavog čoveka zaklonjenog iza ugla kokošarnika. Revolver je planuo u ruci tog čoveka i Holidej je pripucao na njega. Sićušna silueta Sent Lorea se spotakla, posrnula, a onda se naglo povukla u zaklon. Kvil Sent Lore bio je pogoden, ali ne mrtav.

Flojd je činio sve što je mogao, ali je njegov konj bio pogoden Sent Loreovom kuršumom. Životinja je odjednom pala i konjanik je preko njene glave glavačke poleteo do pumpe.

Sent Lore je zadovoljno kriknuo i pripucao na Flojda, koji je ležao uglavljen između pumpe i korita. Gledajući njegovu agoniju, Holidej je znao da Flojdova sreća ne može dugo trajati. Stisnuvši zbue, ustao je i potrčao sa „koltom” u ruci.

Tane je zviznulo pored njega i Holidej se pružio po zemlji. No napred iza Flojda, u tamnom delu ulice. Dok je zapazio neko kretanje: kre-

tanje silueta. Holidej je nekoliko puta protrljao oči pre nego što je shvatio šta je to. Bila je to masa ljudi sa oružjem.

I banditi su to shvatili nekoliko sekundi kasnije. Holidej je čuo nečiji uplašen povik. — Šta je ovo, Senti? Izgleda da se digao ceo grad.

Holidej još uvek nije mogao da veruje svojim očima. No, ipak, prepoznao je gradonačelnika, Honest Džona, nekoliko kauboja i graditelja pruge, i među njima Riu. Usta su mu se odjednom osušila. Više je naslućivao nego što je video bandite koji su se povlačili. Ali jedan od njih, mala mršava silueta, još uvek je stajao iza kokošarnika. Dva pucanja su odjeknula i dva čoveka u gomili su pala, a zatim je i sićušna silueta potrčala za banditima, koji su već gazili preko reke.

— Sent Lore!

Neko drugi bi nastavio da beži, ali je Sent Lore stao. Njegova mržnja i surovost uvek su dominirali njegovom ličnošću. Njegov revolver je grmnuo, ali je taj pucanj zaglušio tresak teškog Holidejevog „kolta”. Tane teškog kalibra pogodila je Sent Lorea i oborilo ga na tlo. On se zgrčio i gmižući po zemlji kao gepitil, pružio ruku ka ispuštenom revolveru. Dohvatio ga je kada je Holidej zastao na nekoliko metara iznad njega. Pokušao je da digne revolver i nanišani, ali je oružje bilo suviše teško za njega. Gorućim očima pogledao je još jednom Holideja kao da će ga ubiti pogledom, a onda se zgrčio i umirio. Bio je mrtav.

Kasnije se Holidej kao kroz mag-

lu sećao tih nekoliko minuta. Sećao se da su ga sa svih strana odjednom okružila prijateljski nasmejana srećna lica. Svi su govorili u glas o njemu, Flojdu, Rii, koja ih je pokrenula, i Širli, koja je imala hrabrosti

da Terlitona optuži za zločine koji će ga odvesti na vešala. Ali više od svega sećao se sjajnih Riinih očiju punih obećanja. Osmehnuo se i odmahnuo glavom. Ria je ipak bila pravi vrag, ali sladak mali vrag.

KRAJ

čitajte sledeći broj DOKA HOLIDEJA

BROJ 189

izlazi 7. decembra 1986.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.